

DUBBELSPÅR

STENKUMLA—HALLSBERG

Arkeologisk utredning etapp 1, Hallsbergs, Hardemo, Lerbäcks och Viby socknar
Askersunds, Hallsbergs och Kumla kommuner
Örebro län, Närke

SAMUEL BJÖRKLUND

Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3093

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: *Liten bild* – den befintliga järnvägen i höjd med Estabo, varifrån den nya järnvägssträckningen planeras vika av åt vänster. Foto från söder. *Bakgrundsbild* – utsnitt ur geografisk karta över Sundbo härad från 1688 (Lantmäteristyrelsens arkiv, akt S8:7).

ALLMÄNT KARTMATERIAL: © Lantmäteriet Dnr: 50007066_140003

© Arkeologikonsult 2018

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

DUBBELSPÅR

STENKUMLA—HALLSBERG

Arkeologisk utredning etapp 1 i Hallsbergs, Hardemo, Lerbäck och Viby socknar
Askersunds, Hallsbergs och Kumla kommuner
Örebro län, Närke

SAMUEL BJÖRKLUND

Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3093

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lag-skydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning eller inte. Lämningen måste vara bekräftad

i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, t.ex. fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

DEN UPPDRAGSARKEOLOGISKA PROCESSEN

Arkeologiska undersökningar inför markexploatering, s.k. uppdragsarkeologi, regleras av kulturmiljölagen och sker efter samråd med eller beslut av länsstyrelsen. Den uppdragsarkeologiska processen består av tre steg:

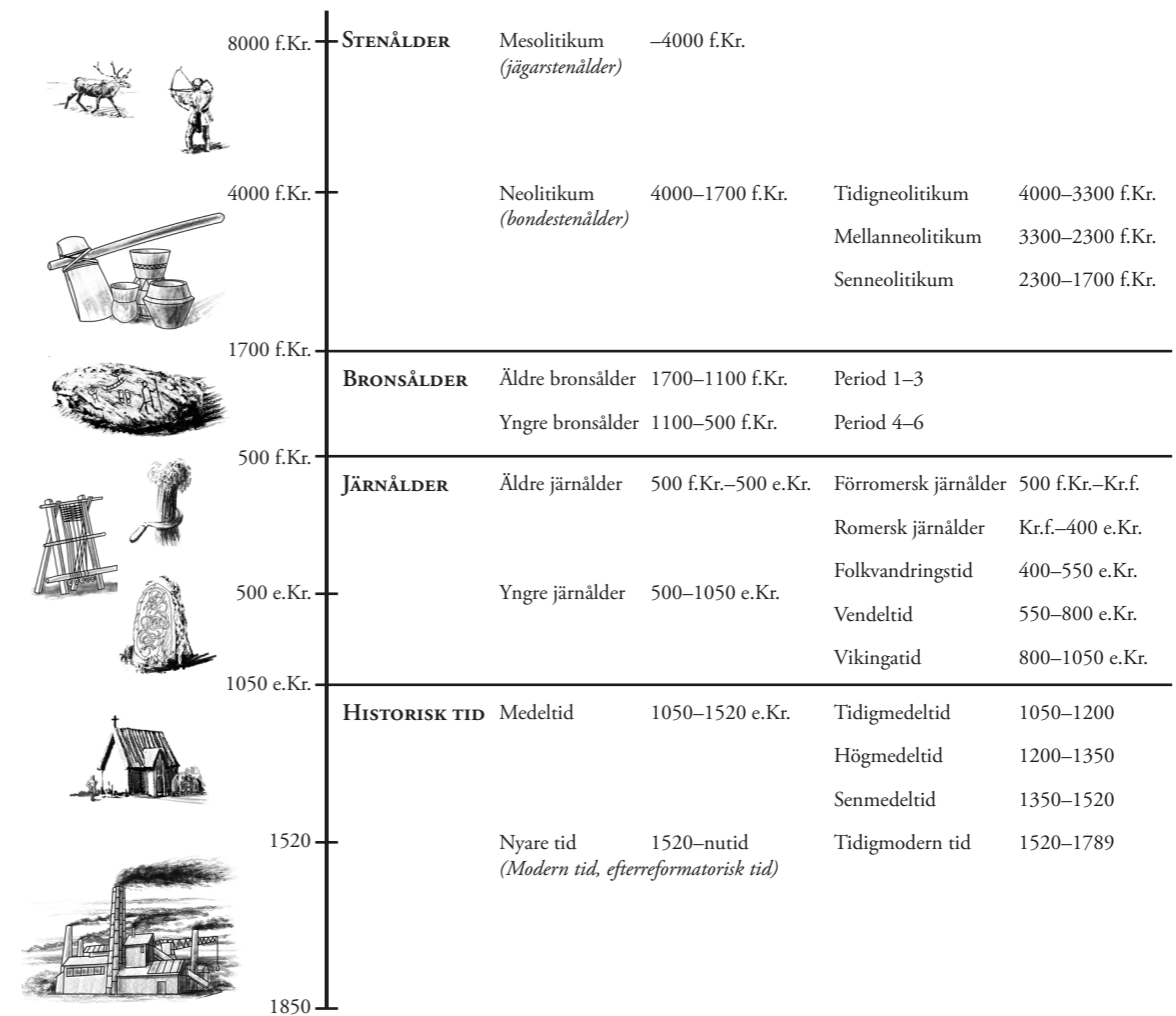
Arkeologisk utredning fastställer om fornlämningar finns inom området för ett planerat byggprojekt. Utredningen delas ofta upp i *etapp 1* bestående av kart- och arkivstudier samt en fältinventering, och *etapp 2* bestående av provgroppgrävning eller sökschaktning med grävmaskin för att eftersöka fornlämningar som inte är synliga ovan mark.

Arkeologisk förundersökning är en delundersökning av en fornlämning, antingen för att ge länsstyrelsen ett

beslutsunderlag (ålder, utbredning, fyndsammansättning och komplexitet) inför en slutgiltig arkeologisk undersökning, eller för att avgränsa fornlämningen så att byggprojektet kan lokaliseras utanför denna.

Arkeologisk undersökning innebär att fornlämningen undersöks och tas bort. Dokumentationen är noggrann, och källmaterialet tolkas och analyseras både i fält och under rapportarbetet. Stora undersökningar planeras noggrant och tar förhållandevis lång tid att utföra, och innehåller även förmedlingsinsatser och populärvetenskap. Om markingreppet är litet, t.ex. en ledningsdräning, görs ofta en mindre och enklare undersökning, *schaktningsövervakning*, där en arkeolog övervakar arbetet och dokumenterar eventuella lämningar.

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

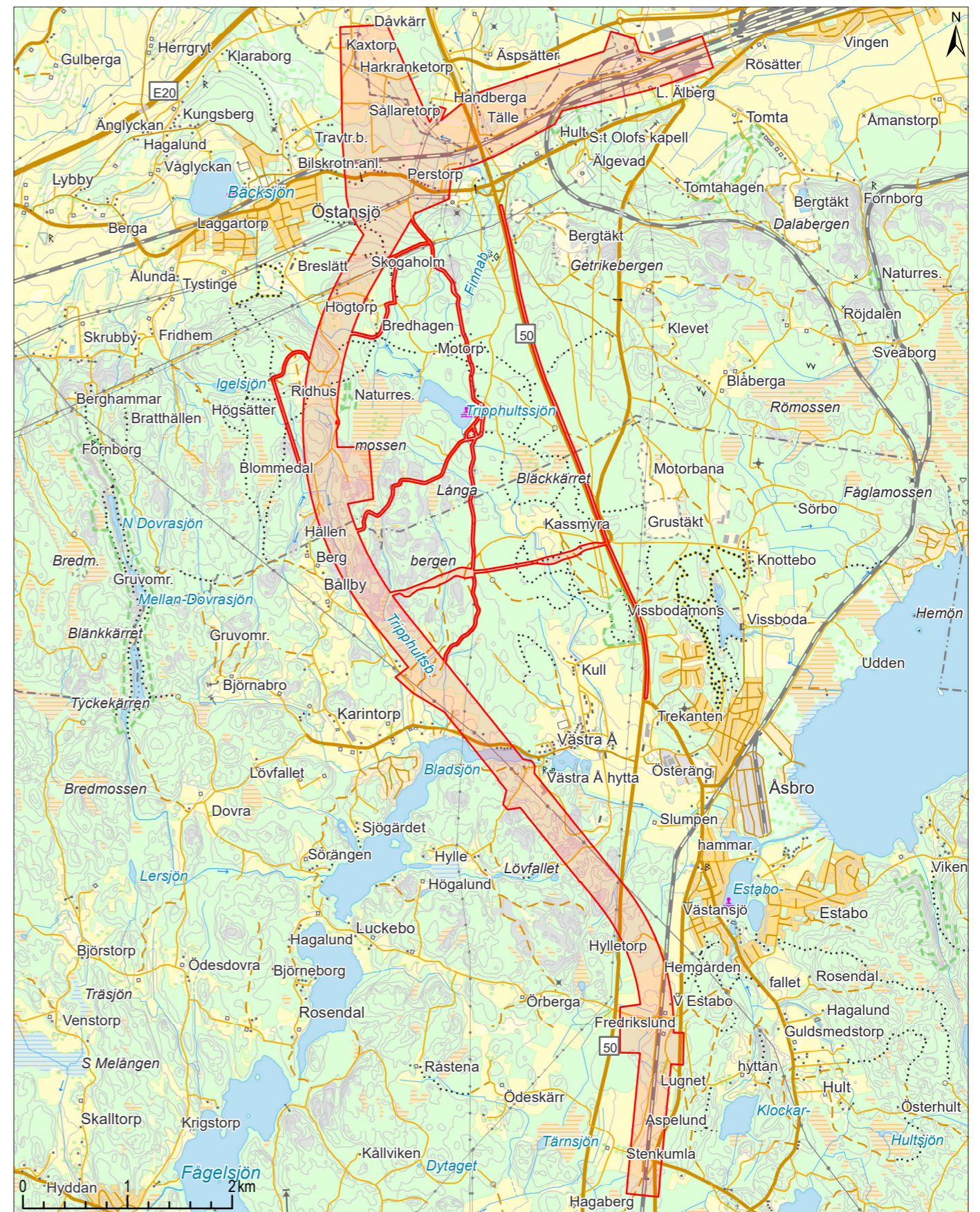

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
Syfte.....	7
Metod.....	7
FORNLÄMNINGSBILD	8
Utredningsområdet.....	8
Boplatslämningar.....	8
Gravar och gravfält.....	8
Järnframställning och bergsbruk	8
Historisk bebyggelse.....	8
Fossil åkermark	8
Kolningslämningar.....	9
RESULTAT	9
Stenkumla–Västra Estabo.....	10
Västra Estabo–Västra Å	11
Västra Å (Bladsjön) – Bällby	12
Bällby–Vångerud.....	13
Vångerud–Perstorp.....	14
Perstorp–Tälle.....	15
Tälle–Hallsberg.....	16
Grimstens och Hardemo häradsallmänningar	17
Kassmyra–Åsbro	18
ANALYS OCH DISKUSSION	19
Kolningsanläggningar	19
Objekt 221, lägenhetsbebyggelse.....	20
REFERENSER	21
Kartor	21
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	22
BILAGA. OBJEKTBESKRIVNING	23

Figur 1. Utredningsområdet markerat på Översiktskartan. Skala 1:300 000.

Figur 2. Utredningsområdet markerat på Terrängkartan. Skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

Arkeologikonsult har genomfört en arkeologisk utredning, etapp 1, i form av fältinventering inför anläggandet av en ny järnvägssträckning mellan Stenkumla och Hallsberg.

Vid inventeringen registrerades sammanlagt 349 objekt, varav 33 fornlämningar, 61 möjliga fornlämningar, 249 övriga kulturhistoriska lämningar och 5 objekt bedömda som ej fornlämningar (figur 3).

Skogsbrukslämningar: I kategorierna *kolningsanläggning* och *område med skogsbrukslämningar* registrerades sammanlagt 296 kolningsanläggningar, varav 287 kolbottnar efter resmilor, sju kolbottnar efter liggmilor och två kolningsgropar, samt fyra kolarkojor.

Agrara lämningar: 22 *fossila åkrar*, och sju *områden med fossil åkermark* registrerades. Av dessa bedöms sex röjningsröseområden och två parcellindelade åkrar vara av ålderdomlig karaktär, och därmed fornlämningar. Övrig fossil åkermark är spår av odling från 1800-talet eller början av 1900-talet. Till denna senare tid hör även 33 *röjningsrösen* påträffade ensamma eller i små grupper, och sju stenmurar registrerade som *hägnader*.

Bebyggelselämningar: Åtta *by- eller gårdstomter* ligger i norra delen av utredningsområdet. Äldsta skriftliga belägg för dem ligger i spannet 1400- till 1600-talet och alla utom en är bebyggda. Rubriken *lägenhetsbebyggelse* omfattar 24 torp eller backstugor anlagda under 1700- eller 1800-talen, och *husgrund, historisk tid* är sju ruiner efter byggnader från 1800- eller 1900-talen: ekonomibyggnader eller jordkällare men även en skola. Fyra gropar bedöms vara *förvaringsanläggningar*.

Boplatser: Inga förhistoriska boplatser påträffades, men 33 ytor identifierades som *möjliga boplatslägen* som behöver utredas vidare då det är möjligt att påträffa lämningar från alla förhistoriska perioder: sten-, brons- eller järnålder.

Gravar: De förhistoriska gravarna inom utredningsområdet är få och osäkra: ett förstört *gravfält*, två säkra och tre osäkra *stensättningar* och en möjlig *hög*.

Metallframställning och bergsbruk: På två platser har spår av lågtekniska järnframställningsplatser (*blästbrukslämningar*) påträffats. I utredningsområdet ligger även ruinen av en

Lämningstyp	Antal
Avrättningsplats	1
Blästbrukslämning	2
Bro	1
Bytomt/gårdstomt	8
Dammvall	1
Fornlämningsliknande lämning	1
Fossil åker	22
Fångstgrop	1
Färdväg	6
Förvaringsanläggning	4
Gravfält(?)	1
Gränsmärke	6
Husgrund, historisk tid	7
Hägnad	7
Hög(?)	1
Kolningsanläggning	120
Lägenhetsbebyggelse	24
Möjligt boplatsläge	30
Område med fossil åkermark	7
Område med skogsbrukslämningar	56
Plats med tradition	1
Röjningsröse	33
Smideslämning	1
Stensättning	5
Vägmärke	1
Övrig	1

Figur 3. Registrerade objekt fördelade på definierade lämningstyper i Fornreg.

smedja (*smideslämning*) och en *dammvall* som har reglerat vattentillförseln till Västra Å hytta och ännu är i bruk.

Kommunikationslämningar: Sex *färdvägar*, varav fyra vägbankar och två hålvägar, och en *brölämning* påträffades.

Jakt och fångst: En sedan tidigare känd *fångstgrop* ligger i södra kanten av utredningsområdet.

Övriga lämningar: Sex *gränsmärken* påträffades, varav fem i befintliga ägo gränser och en av osäker karaktär. Därutöver ligger en *avrättningsplats*, en *fornlämningsliknande lämning*, en *plats med tradition*, och en *övrig* lämning inom utredningsområdet.

INLEDNING

Figur 4. Anders Bornfalk Back dokumenterar blästbrukslämningen objekt 301. Foto från nordöst.

På uppdrag av Trafikverket och efter beslut av Länsstyrelsen i Örebro (dnr 431-2319-2017) har Arkeologikonsult genomfört en arkeologisk utredning, etapp 1, i form av fältinventering inför anläggandet av en ny järnvägssträckning mellan Hallsberg och Stenkumla.

På grund av utredningsrådets storlek beslutade Länsstyrelsen efter samråd med Trafikverket att dela upp etapp 1 av den arkeologiska utredningen i två delar: en byråinventering och en fältinventering. Den inledande byråinventeringen bestående av kart-, arkiv- och litteraturstudier (länsstyrelsens dnr 431-4521-2015) är sedan tidigare utförd och avrapporterad (Björklund 2016). Den har legat som grund för fältinventeringen som avrapporterats i denna rapport (länsstyrelsens dnr 431-2319-2017).

Ursprungligen var utredningsområdet en 300–600 meter bred korridor längs 14 km av den planerade järnvägssträckningen, sammanlagt 5,62 km². Under utredningens gång utökades utredningsområdet efter Trafikverkets önskemål vid två tillfällen (16 maj och 24 september 2018) till 6,84 km². De tillkomna ytorna var dels smalare inventeringskorridorer längs planerade arbetsvägar och dels ett större område i nordväst där omdragningar av befintliga luftledningar planerades. Eftersom större delen av dessa ytor inte ingick i den inledande byråinventeringen har en kompletterande kart- och arkivstudie genomförts under utredningens gång.

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen, etapp 1, har varit att klargöra i vilken utsträckning synliga fornlämningar fö-

rekommer samt skapa ett underlag för att bedöma förekomsten av okända fornlämningar inom utredningsområdet.

Mer specifikt har fältinventeringen haft syftet att lokalisera och beskriva fornlämningar, möjliga fornlämningar och möjliga lägen för fornlämningar vilka inte är synliga ovan markytan.

Metod

Den föregående byråinventeringen uppdaterades med en genomgång av arkeologiska rapporter som tillkommit efter 2016. De ovan nämnda tilläggsytorna var huvudsakligen belägna utanför det byråinventerade området, och för dessa ytor kompletterades utredningen med en kart-, arkiv- och litteraturstudie som till stora delar kunde baseras på material excerperat vid den tidigare byråinventeringen.

Det insamlade materialet från byråinventeringen användes tillsammans med nutida kartmaterial och höjddata från Lantmäteriet som underlag vid fältinventeringen.

Fältinventeringen genomfördes till fots och bestod av en okulär besiktning av hela utredningsområdet. Skogs- och ängsmark samt öppen åkermark inventerades noga, men åker som låg i vall och nyligen övergivna större åkerytor inventerades extensivt. Vid behov användes en jordsond för att kontrollera möjliga lämningar och markens beskaffenhet. Påträffade lämningar samt möjliga lägen för fornlämningar dolda i marken dokumenterades i skrift och mättes in med GPS (figur 4). Ett urval lämningar och miljöer fotograferades för hand eller med drönare.

FORNLÄMNINGSBILD

Byråinventeringen innehöll en detaljerad genomgång av fornlämningsbilderna i närområdet (Björklund 2016). Därför redovisas här endast en sammanfattning av denna, uppdaterad med resultaten av nyare undersökningar.

Utredningsområdet

Utredningsområdet berör tre socknar i tre kommuner: Lerbäck i Askersunds kommun, Viby i Hallsbergs kommun och Hardemo i Kumla kommun (figur 5). Längs väg 50 och i utkanten av Hallsberg har gränserna mellan Viby, Hardemo och Hallsbergs socknar ändrats och överensstämmer inte med de nuvarande kommungränserna.

Lerbäck socken i söder är en del av skogsbygden mellan Närke och Östergötland och karakteriseras av kuperad skogsmark, småskalig åkermark och talrika sjöar. Viby och Hardemo socknar ligger i norr på den flacka, uppodlade Närkeslätten, men inkluderar även förkastningsbranten som utgör gränsen mellan skogs- och slättbygden, och en del av skogsmarken söder om denna.

Jordarterna i anslutning till utredningsområdet är i stor utsträckning sandiga. Ett brett nord-sydligt stråk av sandiga isälvsavlagringar följer väg 50 och smalnar av i norr och bildar en rullstensås där vägen korsar utredningskorridoren och stambanan. Slätlandet i norr och området norr om passagen av Bladsjön består också mestadels av sandmark.

Kuperad bergig skogsmark med sprickdalar och morän präglar dels sträckan söder om Bladsjön, mot väg 50, och dels gränsområdet mellan Lerbäck och Viby.

Boplatslämningar

När inlandsisen smälte bort cirka 9500 f.Kr. låg de högsta delarna av utredningsområdet, vid Lindhult i Viby socken, över högsta kustlinjen, 140 meter över den nuvarande havsnivån. Under de följande tre tusen åren sjönk havsnivån snabbt till under 62 meter över den nuvarande havsnivån, det vill säga under utredningsområdets lägsta punkt i nordöst.

Inga daterade stenåldersboplatser från denna tiden har påträffats i närområdet. Fynd av trindyxor vid odling på slätten i norr visar att människor uppehöll sig i området åtminstone under senare delen av jägarstenåldern. Inte mindre än nio

trindyxor har påträffats på Äspsätters ägor, i norra kanten av utredningsområdet.

Den äldsta dateringen från en arkeologisk undersökning kommer från ett härdområde med enstaka stolphål vid Åsbro (Lerbäck 1015, figur 5). En av de urlakade härdarna ¹⁴C-daterades till 5840–5670 f.Kr., dvs. senare delen av jägarstenåldern. En ytterligare ¹⁴C-datering från 1520–1660 e.Kr. tolkades som resultatet av odlingspår i form av årderspår och svedjebränning från historisk tid (Ramström 2016).

Boplatser från yngre stenålder (bondestenålder) har påträffats vid förkastningsbranten mot slätten. Viby 275 bestod av stolphål, härdar och gropar på en sandig platå intill en bäck (Carlsson 2017). Fynd av dekorerad keramik och bearbetad flinta daterade boplatserna till tidigneolitikum, dvs. den inledande fasen av bondestenåldern. ¹⁴C-analyser gav också dateringar till äldre järnålder och medeltid, vilket tolkades som att fädrift och kolning ägt rum på platsen senare.

I närheten ligger en odaterad delundersökt stenåldersboplatser (Viby 276) med fynd av skärvig sten och slagen kvartsit (Hamilton 2017).

Vid en förundersökning en kilometer österut påträffades enstaka stolphål och härdar (Hallsberg 248). En av härdarna ¹⁴C-daterades till 3500–3360 f. Kr. och en annan till äldre järnålder. Undersökarna tolkade lämningarna som resterna av tillfälliga lägerplatser som upprättats vid olika tidpunkter (Arfalk & Sjölin 2012).

Lösfynd av stenyxor från den yngre stenåldern har påträffats både på slätlandet och i skogsbygden och tyder på att stenåldersbebyggelsen haft en vidare spridning än de undersökta boplatserna.

Strax norr om utredningsområdet har en vikingatida boplatser påträffats (Hardemo 166) (Westin 2011, Karlenby 2010). I den flacka dalgången sydöst om denna, i den västra utkanten av Hallsberg, har enstaka eller grupper av härdar och spår av järnframställning och smide påträffats (Hardemo 131:1, 133–136, 139–140 och 142). De förefaller inte ha ingått i boplatser utan snarast varit aktivitetsytor och har spridda dateringar över hela järnåldern (Pettersson 2000; Karlsson 2002).

Gravar och gravfält

Synliga gravar och gravfält används ofta som en indikation på vilka områden som varit bebyggda under brons- och järnåldern. Detta är dock något osäkert, exempelvis finns inget bevarat yngre järnåldersgravfält i närheten av den ovan nämnda boplatserna Hardemo 166:1.

Vid Tomta, nära kanten av slätten, undersöktes ett röse och fem stensättningar (Hallsberg 165:1–2) på 1960-talet. Inga daterbara fynd påträffades, men gravarna anlades sannolikt under bronsåldern eller den äldre järnåldern.

I skogsbygden ligger ett fåtal gravar och gravgrupper glest utspridda, sannolikt huvudsakligen från äldre järnålder. En sådan gravgrupp bestående av en treudd, ett röse och en hög (Lerbäck 103:1) ligger i Åsbro samhälle. I samband med ledningsdragning genomfördes en antikvarisk kontroll av dessa varvid en nedgrävning och ett lager påträffades (Balknäs 2017).

På slättbygden förekommer också enstaka gravar och gravgrupper, men då enstaka domarringar och resta stenar som sannolikt också är från äldre järnålder och då framför allt romersk järnålder och folkvandringstid. Sannolikt har många gravar odlats bort eller förstörts på annat sätt på slättbygden. Inom utredningsområdets norra del finns uppgifter på en geologisk karta från 1883 om ”ättehögar”, sannolikt ett gravfält (Hardemo 1776) på en del av rullstensåsen som senare använts som täkt.

I Viby socken, nordväst om utredningsområdet, finns flera bevarade större gravfält med högar och övertorvade stensättningar som tyder på att området varit ett befolkningscentrum under den yngre järnåldern, däribland Viby 47:1 som är Närkes största gravfält med runt 200 gravar.

Järnframställning och bergsbruk

Under järnålder och tidig medeltid framställdes järn i blåsterugnar. Flera sådana lågtekniska järnframställningsplatser har undersökts och daterats i närområdet: Hardemo 110:1 daterades till förromersk järnålder, och Hardemo 135:1 till äldre järnålder där den äldsta dateringen låg vid övergången bronsålder/järnålder. ¹⁴C-dateringar har gjorts av Viby 155 till vendeltid och Viby 188:1 till vikingatid (Hansson 1989).

De undersökta lokalerna ligger i en remsa längs den södra kanten av Närkeslätten. Förutom den relativt höga befolkningstätheten är en bidragande anledning förmodligen till förseln av järnmalm ut på slätten genom grundvattnet från de malmförande bergen i söder (Hansson 1989).

Under medeltiden började järn utvinnas i masugnar av järnmalm brutet i gruvor och järnproduktionen flyttade söderut till Lerbäck socken. Det är klarlagt att bergsbruk bedrevs i åtminstone de sydligare delarna av socknen under 1300-talet men den tidigast belagda hyttan i närområdet är Klackarhittan (Lerbäck 150:1) som omnämns 1550.

Bergsbruket fick ett kraftigt uppsving i början av 1600-talet. Privilegiebrev för Lerbäck kronobruk utfärdades 1618 och 1623, och Lerbäck bergslag omnämns första gången 1637 (Waldén 1947). Vid den här tiden anlades hyttorna i Västra Å (Lerbäck 123:1; i bruk 1643–1847) och Estaboda (sannolikt nära Lerbäck 147:1; i bruk 1633–1671).

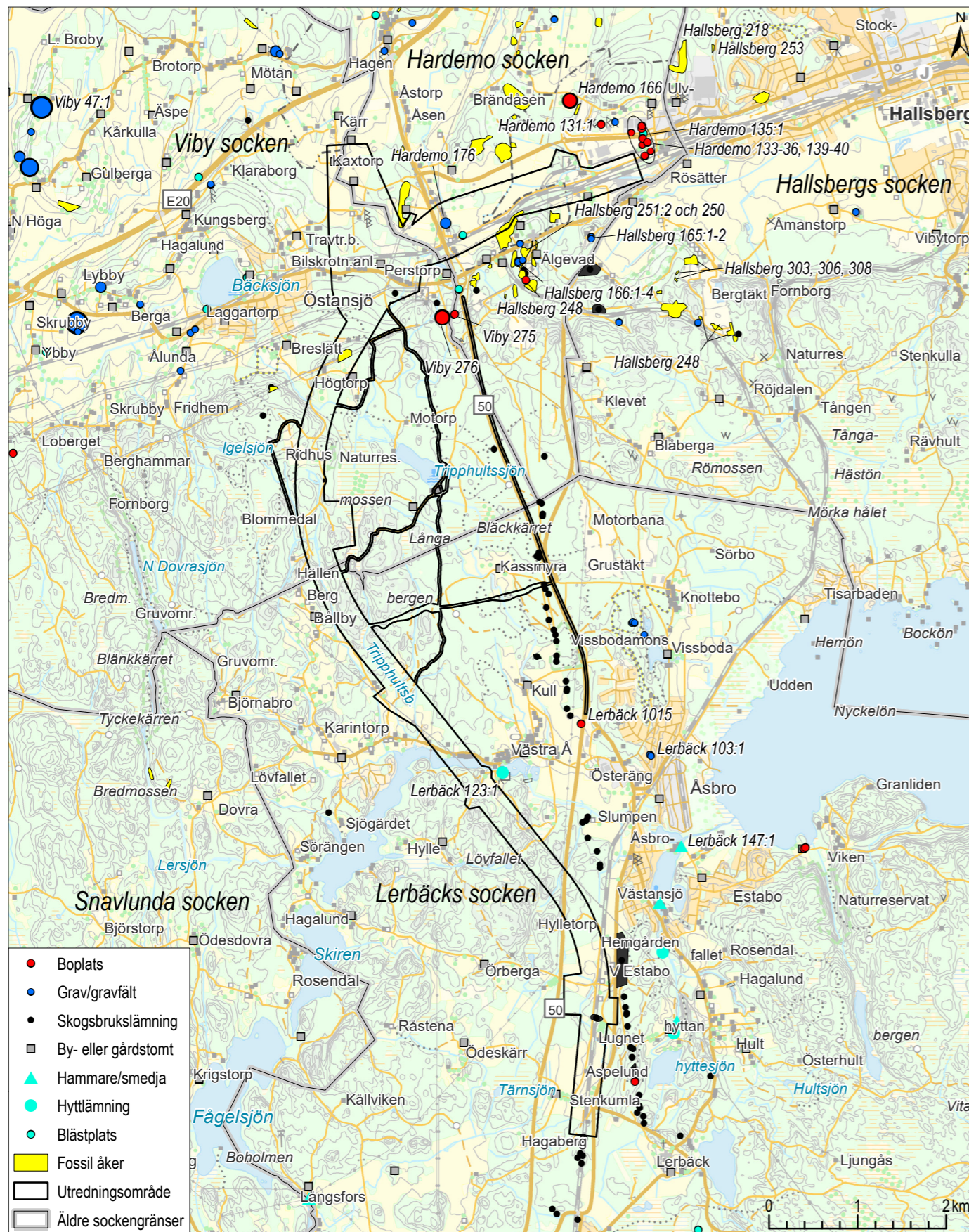
Historisk bebyggelse

Inom eller i anslutning till utredningsområdet ligger flera byar eller ensamgårdar med medeltida belägg: i Lerbäck socken Stenkumla (1428), Västra Å (1554) och Karintorp (1320), i Viby socken Lindhult (1530) och Breslätt (1520), och i Hardemo socken Hult (1404), vars äldsta gårdstomt är övergiven och tangerar utredningsområdet. Hardemo och Grimstens häradsallmänningar täckte ursprungligen större delen av utredningsområdets norra halva, men koloniserades under 1500- och 1600-talen. Flera gårds- eller bytomter inom utredningsområdet är från denna tid: Harkranke-torp (1562), Kaxtorp (1580), Lilla Älberg (1580), Perstorp (1622) och Tripphult (1689). Även på Lerbäckssidan anlades nya gårdar: Bällby (1552), Kassmyra (1553) och Kull (1561).

Under 1700- och 1800-talen förtätades bebyggelsen genom att torp och backstugor anlades på byarnas och gårdarnas ägor.

Fossil åkermark

Fossil åkermark är varaktigt övergiven åkermark. Den vanligaste typen är röjningsröseområden bestående av flacka övertorvade rösen. Det var först på 1980-talet som denna fornlämningstyp började registreras systematiskt, och anta-

Figur 5. Urval av fornlämningar i närområdet. Symbolerna för gravfält och boplats är graderade utifrån lämningarnas storlek. Skala 1:60 000.

let oregistrerade röjningsröseområden är därför stort, särskilt i skogsbygden i söder. Koncentrationen av fossil åkermark i norr beror delvis på att fler arkeologiska undersökningar ägt rum där.

De arkeologiska undersökningarna av röjningsområden i närheten av Hallsberg tyder på att de huvudsakligen är från historisk tid och ofta kan kopplas till den historiskt kända bebyggelsen i närområdet.

Hallsberg 201:2 och 250 odlades upp under 1500- och 1600-talen följt av en extensiv odling som pågick in på 1800-talet (Arfalk & Sjölin 2012). Dateringarna stämmer bra med det faktum att röjningsröseområdena låg på ägorna till Älgevad och Getabro, som båda anlades som nybyggen under slutet av 1500-talet.

Hallsberg 218 och 253 daterades till två perioder: 1000–1350 e.Kr. och 1550–1700 e.Kr. (Ekholm et al 2011) och det är inte orimligt att koppla detta till den historiska bebyggelsen i närområdet, framför allt Ulvsätter.

Hallsberg 210, 211 och 212 daterades grovt till tre faser: äldre järnålder, vikingatid–medeltid och senmedeltid–tidigmodern tid (Pettersson & Appelgren 2011).

Vid en arkeologiskt förundersökning av Hallsberg 303, 306 och 308 gjordes en pollenanalys som kunde belägga betes-

drift och åkerbruk under århundradena efter Kristi födelse samt tidig medeltid. Odlingen ökade också under 1700- och 1800-talen. (Vestbö Franzén 2016)

En annan ålderdomlig typ av fossil åkermark är ryggade åkrar i avlånga parceller, ett sådant område ligger vid Hult (Hardemo 147:1).

Kolningslämningar

En vanlig typ av lämningar i skogsmark är kolningsanläggningar, dels kolbottnar efter milor och dels kolningsgropar. De återfinns i mycket stort antal i skogsbygden, men är mestadels oregistrerade. Det är först under 2000-talet de har börjat registreras systematiskt. Ett stort antal registrerades längs en nord-sydlig linje vid en arkeologisk utredning inför anläggandet av en luftledning (Ternström & Nilsson 2011; Bondesson et al 2013).

Det stora flertalet kolningslämningar är runda kolbottnar efter resmilor, ett fåtal är rektangulära eller kvadratiska efter liggmilor. De ¹⁴C-dateringar som gjorts av kolbottnar i närområdet hamnar tenderar liggmilor att ha tyngdpunkten i intervallet 1400- till 1600-tal och resmilor i intervallet 1600- till 1900-tal (Hjulström 2013; Bondesson et al 2013). En kolningsgrop nära norra delen av utredningsområdet (Viby 149:3) ¹⁴C-daterades till 1500- eller 1600-talet (Hamilton 2017).

RESULTAT

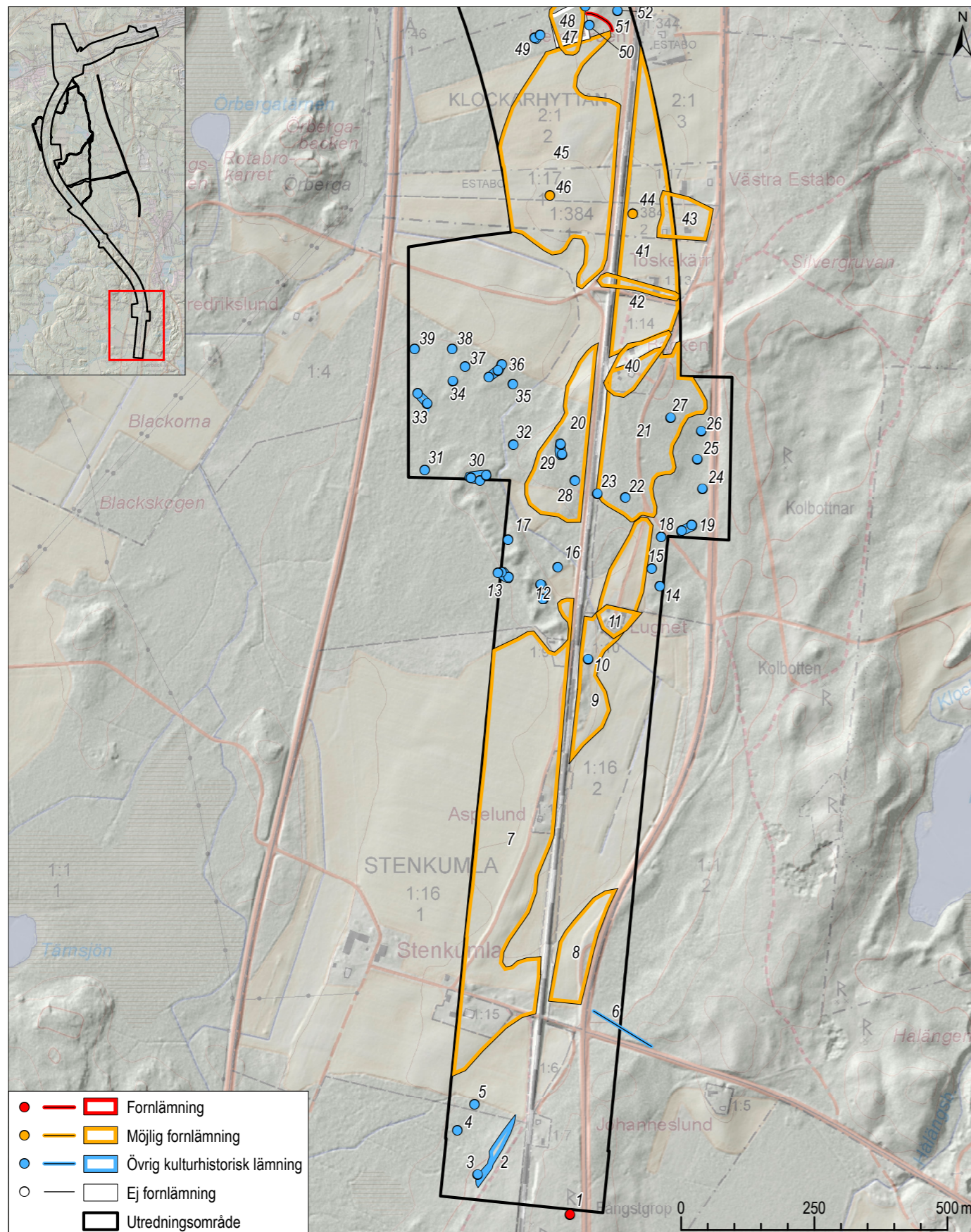
Under hösten 2018 har Riksantikvarieämbetet bytt system för fornminnesinformation, från Fornminnesregistret (FMIS) till Kulturmiljöregistret (KMR). I FMIS hade lämningarna RAÄ-nummer, och de får nu lämningsnummer i KMR.

I det föregående kapitlet *Fornlämningars bild* redovisades tidigare registrerade lämningar med RAÄ-nummer.

På följande sidor används en löpnummerserie för samtliga objekt inom utredningsområdet. De lämningar som regist-

erades innan FMIS stängdes ner har även ett RAÄ-nummer, och samtliga lämningar har även fått ett lämningsnummer i KMR. Samtliga nummerserier redovisas för de enskilda objekten i bilaga 1. Observera dock att vissa typer av objekt, exempelvis möjliga boplatslägen, inte rapporteras in till FMIS/KMR och därför endast har ett löpnummer.

I detta kapitel redovisas utredningens resultat översiktligt. En detaljerad beskrivning av de enskilda objekten finns i bilaga 1.

Figur 6. Sträckan Stenkumla-Västra Estabo, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 7. Landskapet i södra delen är omväxlande öppet eller skogbevuxet och ligger på böljande sandmark som utgör en serie lämpliga boplatsslägen längs järnvägen. Gården Stenkumla till vänster i bilden var tidigare tjänstebostad för kyrkoherdarna i Lerbäck. Foto från sydsydöst.

Stenkumla-Västra Estabo

Utredningsområdet ligger i denna delen på sandiga, småböljande islävsavlagringar som tenderar att sluta åt väster. Markslagen utgörs av omväxlande åker- och skogsmark, men fördelningen beror inte på jordarter eller topografiska förhållanden utan visar snarast storleken på den yta som hunnit odlas upp vid odlingsmaximum i mitten av 1900-talet.

De mer höglänta ytorna längs höjdryggen utgör lämpliga boplatsslägen (**objekten 7-9, 20, 21, 41 och 45**), och är tänkbara för bosättning under samtliga förhistoriska perioder. Dessutom tyder gården Stenkumlas namn på att den anlades intill förhistoriska gravar i form av resta stenar eller möjligen rösen och stensättningar.

Torp har legat på platser som nu är åkermark: Tosketorpet (**objekt 46**) är belagt på en karta från 1688 och Tosketorpen (**objekt 44**) från 1800-talskartor, det är sannolikt samma torp som flyttats. Invid järnvägen låg även tre torp som anlades under sent 1700-tal eller tidigt 1800-tal, men som senare ombildades till små gårdar (**objekt 40, 42, 43**) som fortfarande är i bruk. Skulle de tas ur bruk är de möjliga forn lämningar, liksom Lugnet (**objekt 11**) som anlades på 1820-talet som änkesäte för prostinnan Sahlstedt.

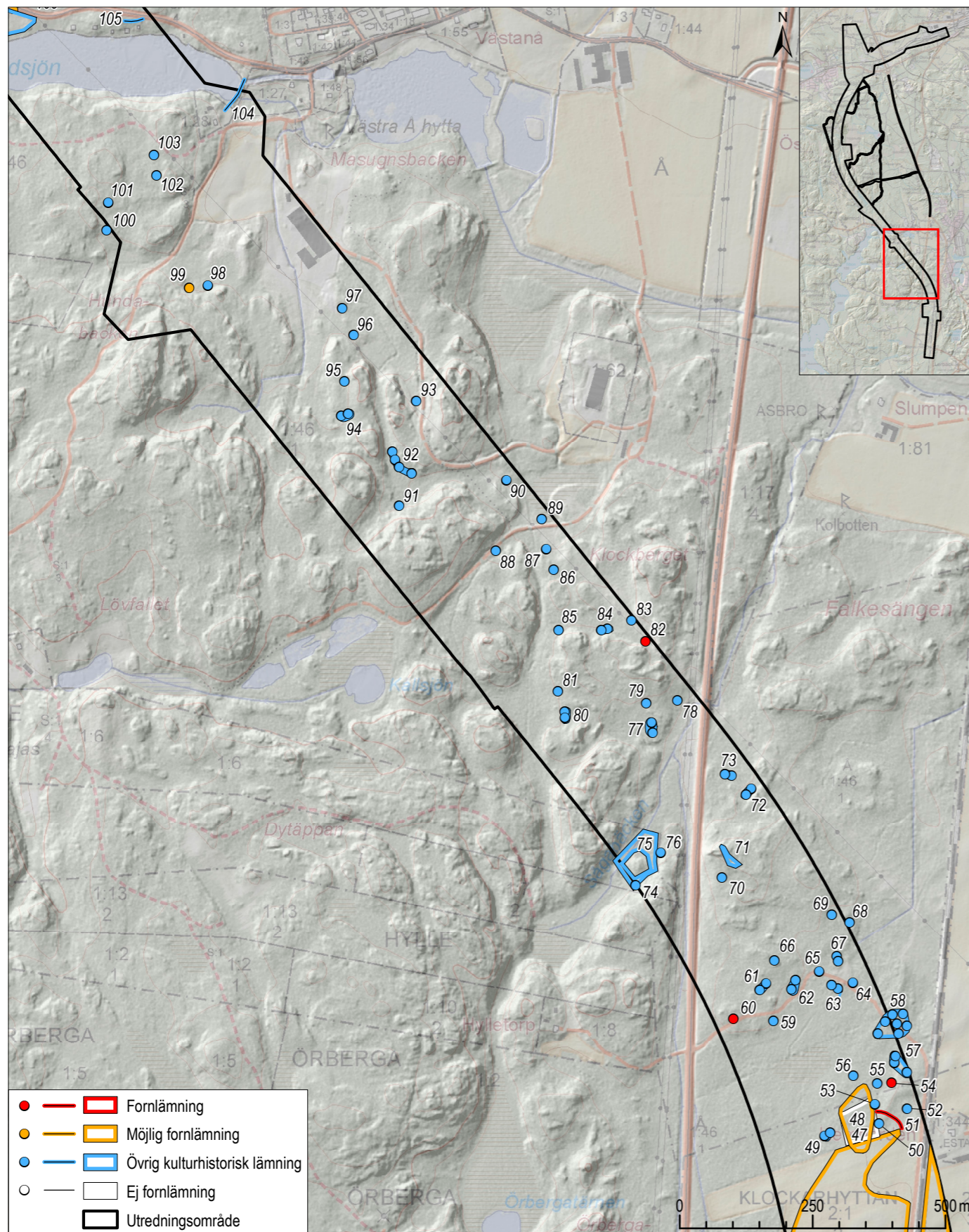
Nära Lugnet ligger grunden efter ett skolhus (**objekt 10**) som anlades 1845. Grunden är delvis av cement vilket tyder på att skolan byggts om senare och inte är en forn lämning.

I skogsmarken ligger talrika kolbottnar efter resmilor, dock har inga kolarkojor påträffats. Förhållandena på sandmarkerna är utmärkta för kolbottnar, och det är mycket möjligt att överodlade kolbottnar ligger i den nuvarande åkermarken. Ett sådant exempel är den sydligaste kolbotten (**objekt 3**) som till hälften är överodlad av en fossil åker (**objekt 3**) anlagd senast vid tiden för häradsekonomiska kartan 1864-67.

I söder ligger en sedan tidigare känd fångstgrop (**objekt 1**), markerad med skylt av hembygdsföreningen, och en vägbank (**objekt 6**).

Figur 8. Trappa vid husgrunden efter Lugnets skola, objekt 10. Foto från sydväst.

Figur 9. Sträckan Västra Estabo–Västra Å, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 10. Landskapet mellan Västra Estabo och Bladsjön är kuperad skogsmark med inslag av hällmark och sprickdalar. I förgrunden syns väg 50. Foto från sydöst.

Västra Estabo–Västra Å

Den sydligaste delen av delsträckan är sandig men där utredningsområdet vrider av mot nordväst övergår terrängen gradvis till bergkullar, moränmark och siltiga sprickdalar.

I den sydligaste delen ligger en koncentration av kolbottnar (objekt 49–50, 52–59, 61–69) i en halvcirkel runt ett kärr, en av dem är en kvadratisk kolbotten efter en liggmila (objekt 54). Koncentrationen av kolbottnar fortsätter åt nordöst, utanför utredningskorridoren.

I söder ligger även platsen för Torsängstorpet, anlagt runt 1830 (objekt 47) som inte kunde återfinnas, sannolikt pga att området senare odlats upp och övergivits (objekt 48). En halvveg (objekt 51) har sannolikt lett fram till torpet.

Objekt 60 är en kvadratisk stensättning med fyllning av sten vänd mot en dalgång längs väg 50 i väster. På en bergshöjd i närheten ligger en raserad timmerbyggnad och ett dass, av allt att döma en tillfällig bosättning från sent 1900-tal (objekt 71).

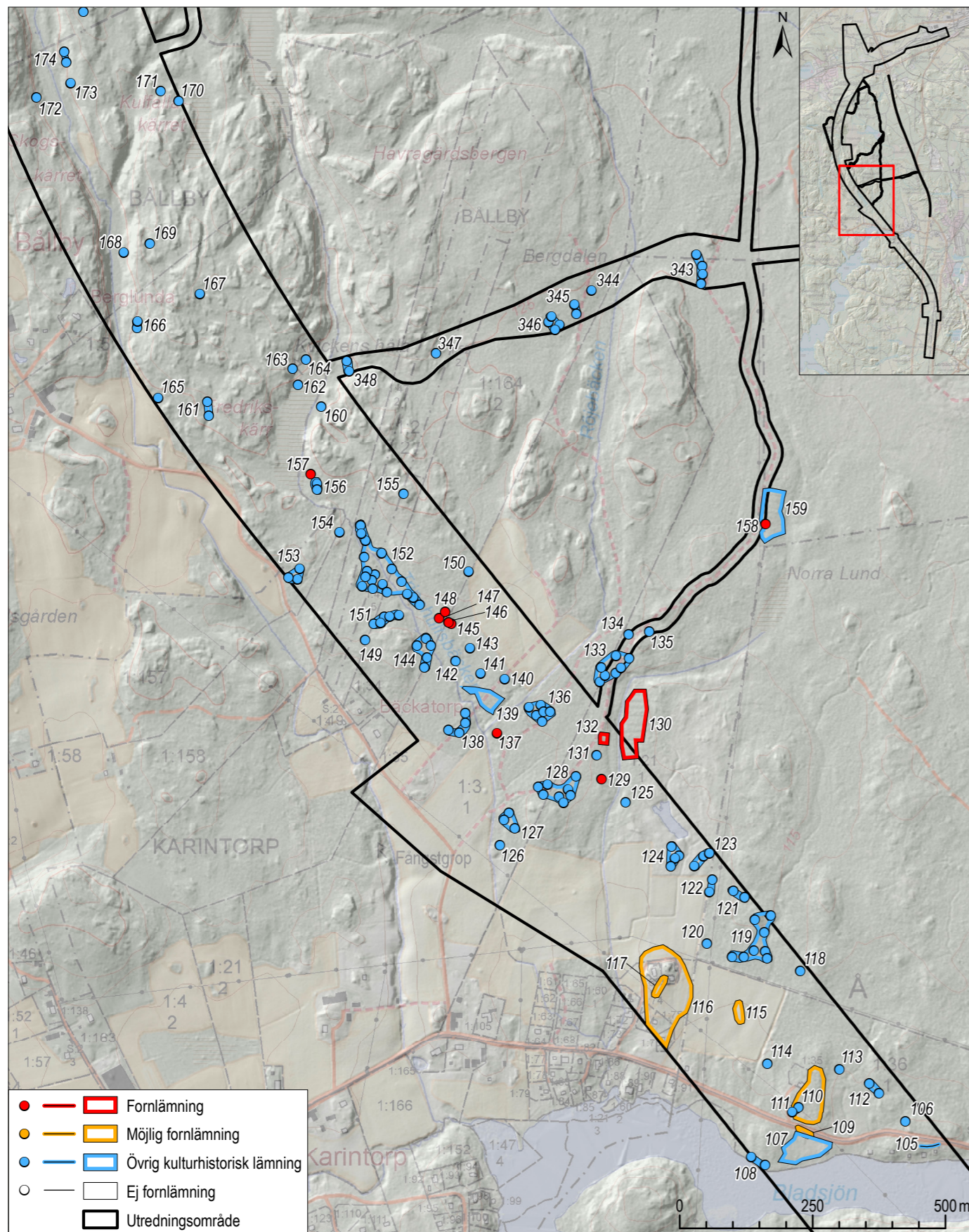
En sentida fossil åker (objekt 75) belägen i ett avlägset hörn av byn Hylles ägor övergavs under första halvan av 1900-talet. I den igenlagda åkermarken är en rektangulär grop grävd, sannolikt en förvaringsgrop (objekt 74) som är yngre än åkermarken.

I den kuperade terrängen mellan väg 50 och Bladsjön ligger talrika kolbottnar inklämda på lämpliga platser i sluttningarna och sprickdalar mellan bergshöjderna (objekt 72–73, 76–98, 100–103). En av kolbottarna är efter en liggmila (objekt 82).

En oval jordvall (objekt 99) ligger på platsen för en backstuga på kartor från 1834 och 1864–67. I norr däms Bladsjön och Tibon upp av en dammvall (objekt 104) som reglerat vattentillförseln till Västra Å hytta som låg öster om utredningsområdet 1643–1847.

Figur 11. Dammvallen (objekt 104) vid Västra Å hytta. Foto från sydöst.

Figur 12. Sträckan Västra Å-Bällby, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 13. Norr om Bladsjön vidtar flack, delvis uppodlad sandmark. Nära sjön finns fritidsbebyggelse och i den bakomliggande skogen talrika kolbottnar. Någon kilometer åt nordväst övergår terrängen gradvis till kuperad moränmark med berghällar och sprickdalar. Foto från sydöst.

Västra Å (Bladsjön) – Bällby

Vid Bladsjöns norra strand ligger flera små sommarstugor i olika grader av förfall och en kortare sentida vägbank (**objekt 105**). I strandkanten ligger två kolbottnar (**objekt 108**).

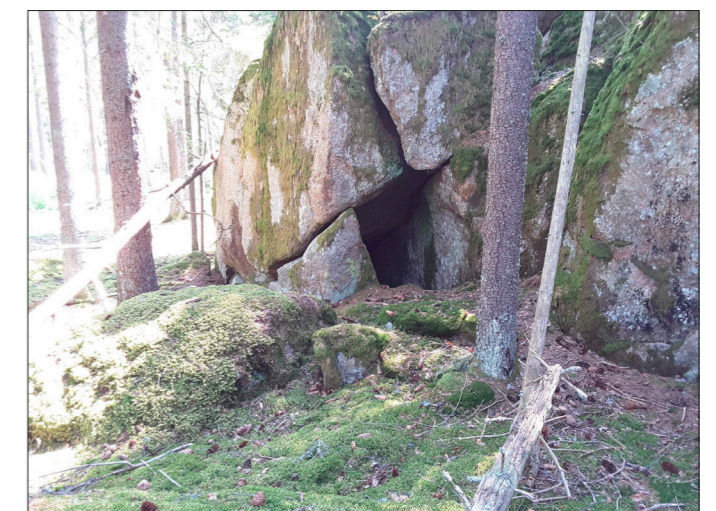
Norrut vidtar både åker- och skogsmark på flacka sandmarker med enstaka uppstickande bergknallar. Förutsättningarna för boplatslämningar är svårbedömda, men två ytor har registrerats som möjliga boplatser (**objekt 110 och 116**). Två torp (**objekt 109 och 116**) och en plats med två byggnader (**objekt 116**) redovisas på kartor från tidigt 1800-tal på platser som idag är uppodlade. Det har inte gått att klarlägga om objekt 116 var bostäder eller ekonomibyggnader.

På de skogbevuxna sandmarkerna är koncentrationen av kolbottnar hög, särskilt längs Tripphultsbäcken (**objekt 144, 152 m.fl.**). De flesta är lämningar efter resmilor, men tre kolbottnar efter liggmilor har påträffats (**objekten 129, 137 och 157**). Den sistnämnda kan vara en bostad eller ett förråd – den är relativt stor och hög med en kvadratisk försänkning i mitten som har stenar ovanpå tre av hörnen, möjligen fundament för ett tak. En av kolbottnarna i **objekt 111** tycks också ha ett källarliknande förvaringsutrymme, möjligen kopplat till torplämningen objekt 109. **Objekt 124** är en liten miljö med en kolarkoja och tre kolbottnar.

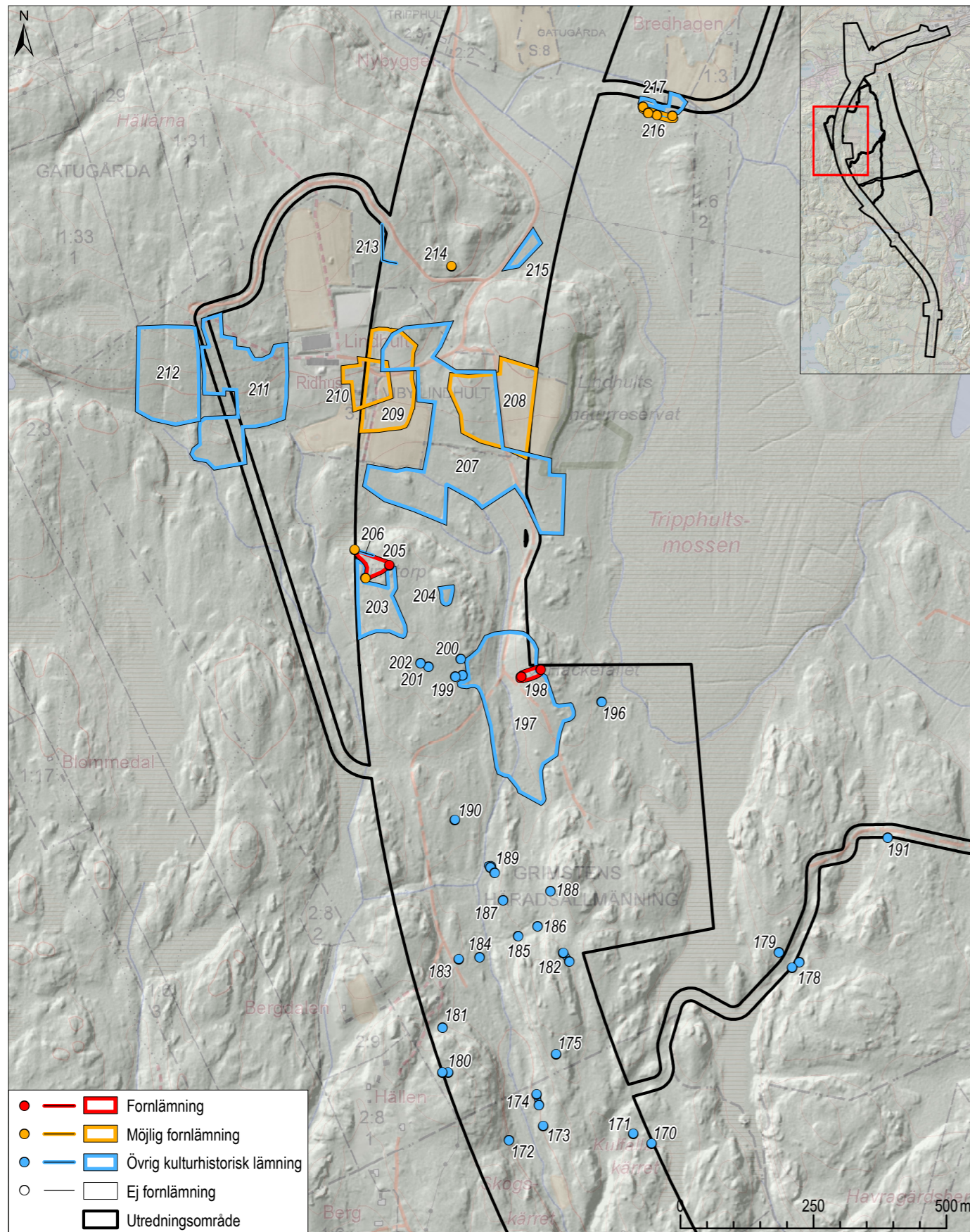
I skogsmarken finns även fossila åkrar. **Objekt 130** består av 8 bandformade ryggade/välvda parceller och **objekt 132**

av två parceller. Två fossila åkrar (**objekt 107 och 139**) och ett röjningsröse (**objekt 140**) är av sentida karaktär. Tre små flacka röjningsrösen (**objekt 145–148**) ligger tillsammans med en förmodad rektangulär stensättning (**objekt 148**) och bedöms vara fornlämningar.

I höjd med objekt 152 övergår terrängen i kuperad moränmark med berghällar på höjderna och blöta sprickdalar och enstaka kolbottnar inklämda här och var (**objekt 160–62, 164–174**). Kvickens håla (**objekt 163**) är en liten grotta där kyrktjuven Kvicken, som levde i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet, ska ha gömt sig efter ett inbrott.

Figur 14. Kvickens håla (objekt 163). Foto från norr.

Figur 15. Sträckan Bällby-Vångerud, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 16. Gården Lindhults ägor ligger som en ö i skogsmarken i den högst belägna delen av utredningsområdet. Det täta granplanteringen i förgrunden ligger på igenlagd åkermark vid torplämningen Lindalen/Hackefallet och tallskogen till höger på Tripphultsmossen. Foto från sydsydöst.

Bällby-Vångerud

Södra delen är fortsatt kuperad moränmark med mycket berghällar. I detta område finns kolbottnar (**objekt 170–175, 178–187, 189–190, 196**), som upphör åt norr där den sentida bebyggelsen vidtar. **Objekt 189** består både av en rund kolbotten och en kolarkoja.

I skogen ligger även enstaka röjningsrösen (**objekt 188, 191, 201–202**) utan koppling till nutida eller fossila åkerytor.

På Lindhults ägor ligger torplämningarna Lindalen/Hackefallet (**objekt 198**), bebott från 1831 till tidigt 1900-tal, omgivet av fossil åkermark (**objekt 197**), och Lindtorp (**objekt 205**), bebyggt 1810–1877, intill fossil åkermark (**objekt 203 och 204**) som fortsätter åt väster, utanför utredningsområdet, och en halvveg (**objekt 206**).

Mellan torpen har legat en tredje bebyggelseenhet (**objekt 199**) utan tydliga belägg på historiska kartor. Bebyggelsen förefaller redovisas på en geologisk karta från 1883. Intill ligger en husgrund efter en smedja (**objekt 200**). Funktionen är bedömd utifrån ett överdimensionerat spismursröse och slaggförekomst. En fossil åker med terrasskant (**objekt 204**) och två röjningsrösen (**objekt 201–202**) är sannolikt samtida med de ovan nämnda torpen.

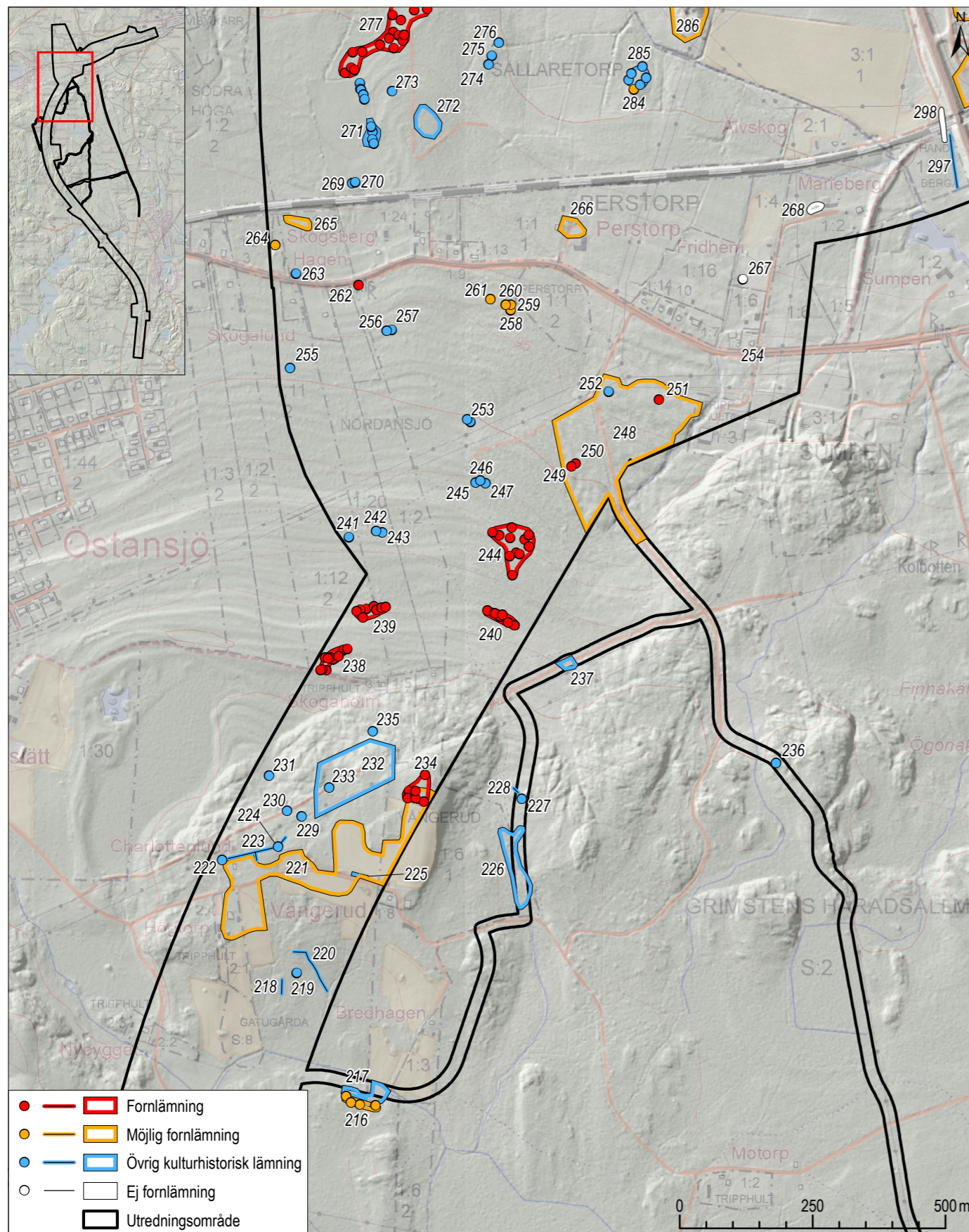
Den bebyggda gårdstomten Lindhult (**objekt 210**), med äldsta belägg från 1530, ligger i en relativt stenfri sydslut-

ning ovanför högsta kustlinjen, med möjliga boplatslägen (**objekten 208 och 209**) och vacker fossil åkermark bestående av sentida röjningsrösen och stentippar i ekbevuxen ängsmark (**objekt 207**).

I närheten ligger fler ytor med fossil åkermark (**objekt 211–212, 215**) och en stenmur (**objekt 213**). Några åkerytor övergavs under sent 1900-tal och har en påtagligt sentida karaktär, och har därför inte registrerats. I anslutning till en sådan yta ligger en möjlig stensättning (**objekt 214**) som även kan vara ett röjningsröse.

Figur 17. En husgrund vid objekt 199. Foto från sydväst.

Figur 18. Sträckan Vångerud-Perstorp, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 19. Vid Vångerud ligger före detta torp och backstugor i ett småskaligt odlingslandskap med åkermark och lövskog på sydsluttande moränmark. Sluttningen mot Närkeslätten i norr döljs av kvardröjande dimma. Foto från sydväst.

Vångerud-Perstorp

Landskapet vid Vångerud påminner om Lindhult med sydsluttande moränmark som till stora delar är eller har varit uppodlad. Den övre delen av sydsluttningarna är en serie lämpliga boplatslägen (**objekt 221**). Längre ned i sluttningen ligger sentida odlingslämningar (**objekt 218-220**) och i dalgångens botten finns två nyligen övergivna åkerytor som inte registrerats.

Objekt 216 är tre husgrunder (varav två med spismursrösen) och en jordkällare. Bebyggelsens namn och ålder har varit svår att klargöra, men småskaliga kartor från 1860- och 1880-talen tyder på att det rör sig om tre torp eller backstugor (se kapitlet *Analys och diskussion*).

På krönet ovanför sluttningen mot slättlandet ligger flera sentida odlingslämningar: stenmurar (**objekt 223 och 228**), fossil åkermark (**objekt 226, 232 och 237**), ett ålderdomligt röjningsröseområde (**objekt 234**), enstaka röjningsrösen (**objekt 228 och 235**) samt gränsmärken (**objekt 222, 224, 229-230, 233**). I området finns även en kolbotten (**objekt 231**).

Nordsluttningen mellan Skogsholm och den gamla landsvägen består av ursvallade och bitvis mycket steniga terrasser. På terrasserna ligger flera rösen, enstaka eller i grupper (**objekten 238-247, 253, 255-260**) som har registrerats som röjningsrösen. De är anlagda men funktionen är oklar då den steniga

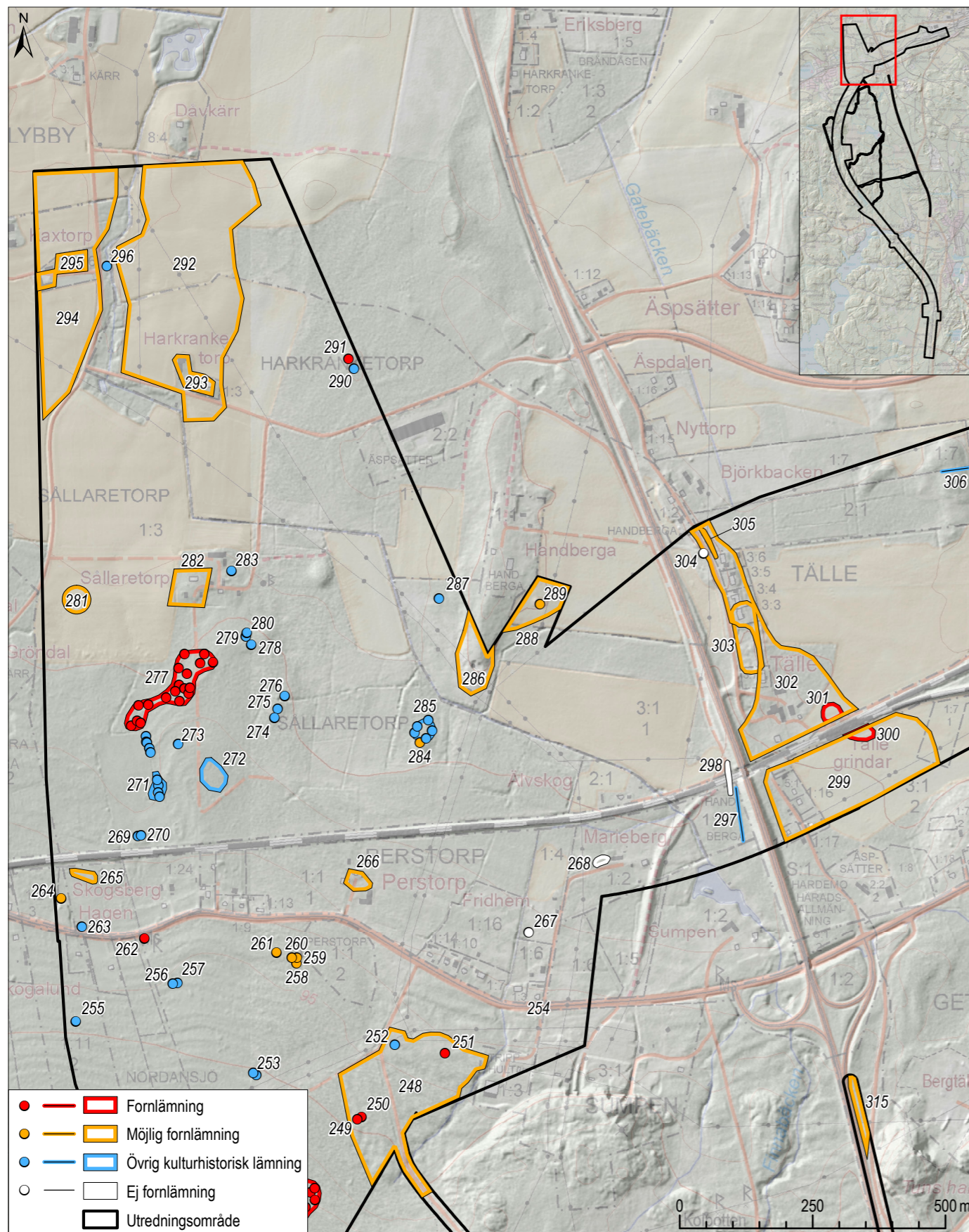
marken förefaller svårödlad. **Objekt 261** är ett röse med fin form och bra läge som är en möjlig grav, men röjningsröse eller skrotstenshög efter intilliggande täkt kan inte uteslutas.

En sandig del av sluttningen intill en mindre bäck bedöms vara ett möjligt boplatsläge (**objekt 248**). I detta ligger två kolningsgropar (**objekten 249-250**) och kolbottarna efter en liggmila (**objekt 251**) och en resmila (**objekt 252**).

Längs den gamla landsvägen finns en milsten (**objekt 262**) och avrättningsplatsen för Grimstens härad (**objekt 254**).

Figur 20. Röjningsröse skadat av markberedning (objekt 238). Notera den höga naturliga stenhalten i den blottande markytan. Foto från öster.

Figur 21. Sträckan Perstorp–Tälle, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 22. Slätten består delvis av öppet odlingslandskap, delvis skogbevuxen mark. Väg 50, som korsar järnvägen, följer en rullstensås ut på slätten. I åkermarken runt järnvägen påträffades spår av järnframställning. Sluttningen mot slätten anas i bakgrunden. Foto från nordöst.

Perstorp–Tälle

Områdena runt stambanan, i nedre delen av nordslutningen, ger på kartan intryck av att vara bra boplatslägen, men grundvattennivån ligger här högt vilket gör större delen av området sidlänt, och åt norr utskjutande höjdryggar består ofta av mycket stenig morän. Flera större åkerytor runt järnvägen har nyligen övergivits, och har inte registrerats.

Flera torp och backstugor låg längs den gamla landsvägen och finns idag kvar som bostadshus. Ett övergivet torp (**objekt 263**) och en backstugaulämning (**objekt 264**) ligger nära vägen. Norr om järnvägen ligger den mest välbevarade torplämningen (**objekt 271**) efter torpet Skogsberg (1855–1930-talet), nära två förvaringsgropar (**objekt 269–270**). Flera övergivna torp är belagda på äldre kartor på platser som senare har odlats upp (**objekt 265, 281, 305**).

Två torp eller backstugor har legat på platser som bedöms vara helt förstörda (**objekt 267 och 298**). **Objekt 268** redovisas i FMIS som husgrunder men består av täktgropar och dumpmassor. **Objekt 305** redovisas som en torplämning i Skog och historia-projektet, men inga lämningar finns på platsen. Dessa fyra objekt utgör inte fornlämning.

På en mindre moränkulle ligger en grund efter en husgrund med spismursröse (**objekt 284**) och ett mindre röjningsröseområde (**objekt 285**). Bebyggelsen har inte gått att identifiera på historiska kartor och kan vara äldre än från 1850. På en stenbunden moränäs ligger ett röjningsröseområde av

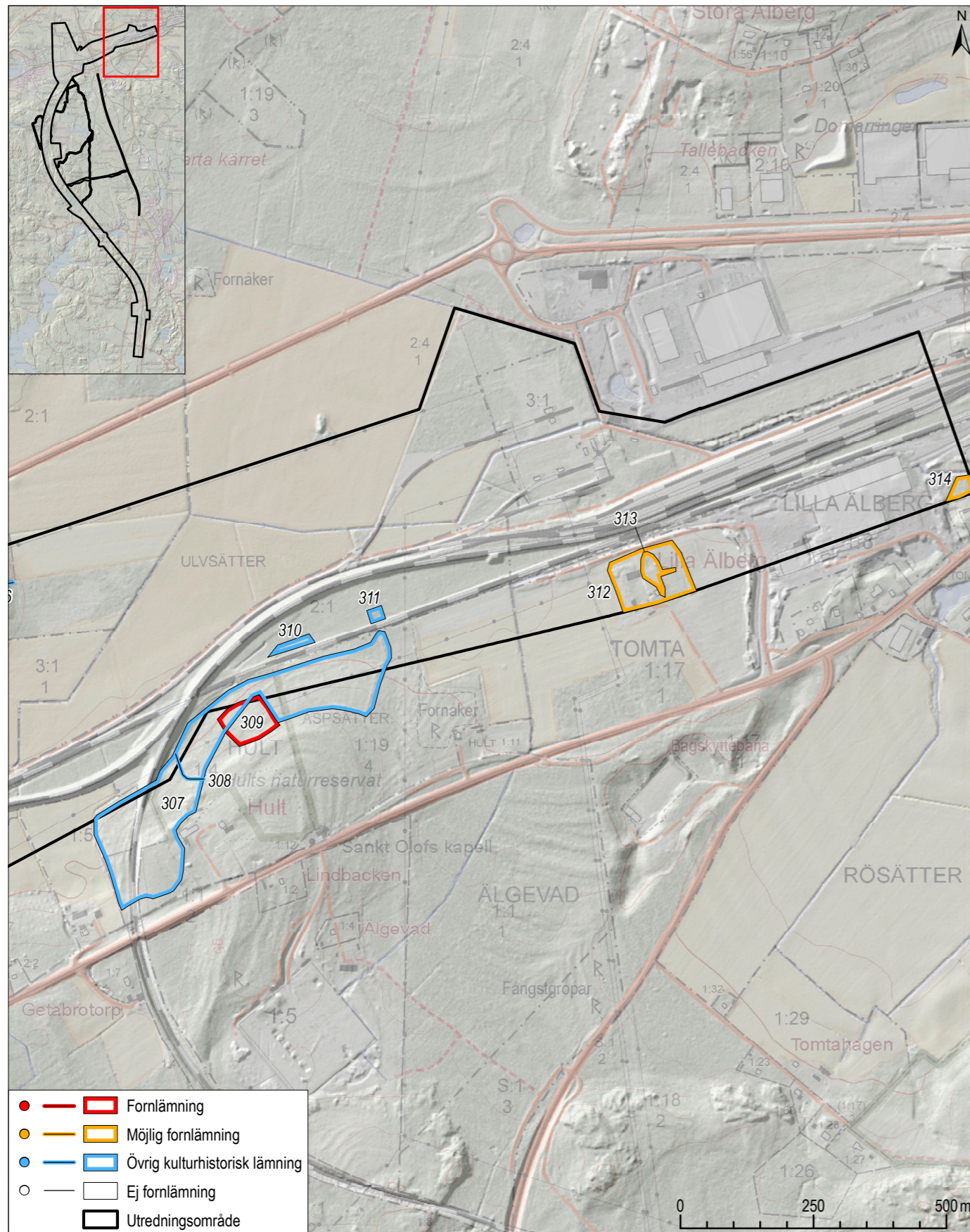
äldre karaktär (**objekt 277**) samt fossil åkermark och röjningsrösen av sentida karaktär (**objekt 272–276, 278–280**).

Fyra bebodda gårds- eller bytomter anlades som torp på Grimstens och Hardemo häradsallmanningar under senare delen av 1500-talet eller början av 1600-talet: Perstorp (**objekt 266**), Sällaretorp (**objekt 282**), Harkranketorp (**objekt 293**) och Kaxtorp (**objekt 294**). Söder om gården Handberga, som ligger strax utanför utredningsområdet är ett möjligt boplatsläge tillika röjningsröseområde (**objekt 286–287**) och öster om gården ligger en möjlig hög i ett boplatsläge (**objekt 288–289**).

I nordväst ligger lämpliga boplatslägen på dränerad sandmark intill en bäck (**objekten 292 och 294**). På en sandig höjd ligger enstensättning (**objekt 291**) och en förvaringsgrop (**objekt 290**).

Parallellt med väg 50 går en rullstensås i nordsydlig riktning, vars krön och östsluttningar utgör lämpliga boplatslägen (**objekten 299 och 302**). Enligt en geologisk karta från 1883 låg ”ättehögar” på åsen (**objekt 303**) och en eller två möjliga högar i norra delen av ytan kan vara rester av ett gravfält.

I åkermarken vid stambanan finns blästslogg, ugnsväggsfragment samt kol- och sotkoncentrationer i åkerjorden som är tydliga indikationer på en eller flera lågtekniska järnframställningsplatser (**objekten 300–301**). På västra sidan är en sentida vägbank (**objekt 297**).

Figur 23. Sträckan Tälle–Hallsberg, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 24. Det uppodlade slättlandskapet med Hallsberg i bakgrunden. Gården Hult kan anas på den lövskogbevuxna moränhöjden till höger, på höjden finns fossil åkermark och två övergivna gårdstomter. Foto från sydsydväst.

Tälle–Hallsberg

Området öster om rullstensåsen vid Tälle är till största delen mycket flack och låglänt sandmark som är torvfyllt i de alla lägsta delarna. Större delen utgörs av åkermark, industri- eller mark som tagits i anspråk för järnvägen.

På en stenbunden moränhöjd söder om utredningsområdet ligger gården Hult med äldsta belägg från 1404. Den nuvarande gården ligger inte på ursprunglig plats, utan har föregåtts av minst två tidigare lägen, varav det äldsta (**objekt 309**) redovisas som hagmark med texten "gamla hustomten" på en karta från 1822, och ligger på kanten av utredningsområdet. I norra kanten av hustomten, på gränsen till utredningsområdet, påträffades en stensatt brunn. Gårdstomten är inte avgränsad mot norr.

Runt gårdstomten ligger fossil åkermark (**objekt 307**) av tämligen sentida karaktär med terrasskanter, röjningsrösen och stentippar. Åt söder, utanför utredningsområdet, blir röjningsrösen mindre och ålderdomligare och i sydöst finns även ett sedan tidigare registrerat område med ryggade åkrar (redovisas som "Fornåkrar" på Fastighetskartan). En sentida vägbank (**objekt 308**) leder fram till Hult. Norr om järnvägen ligger en mindre yta med fossil åkermark (**objekt 310**).

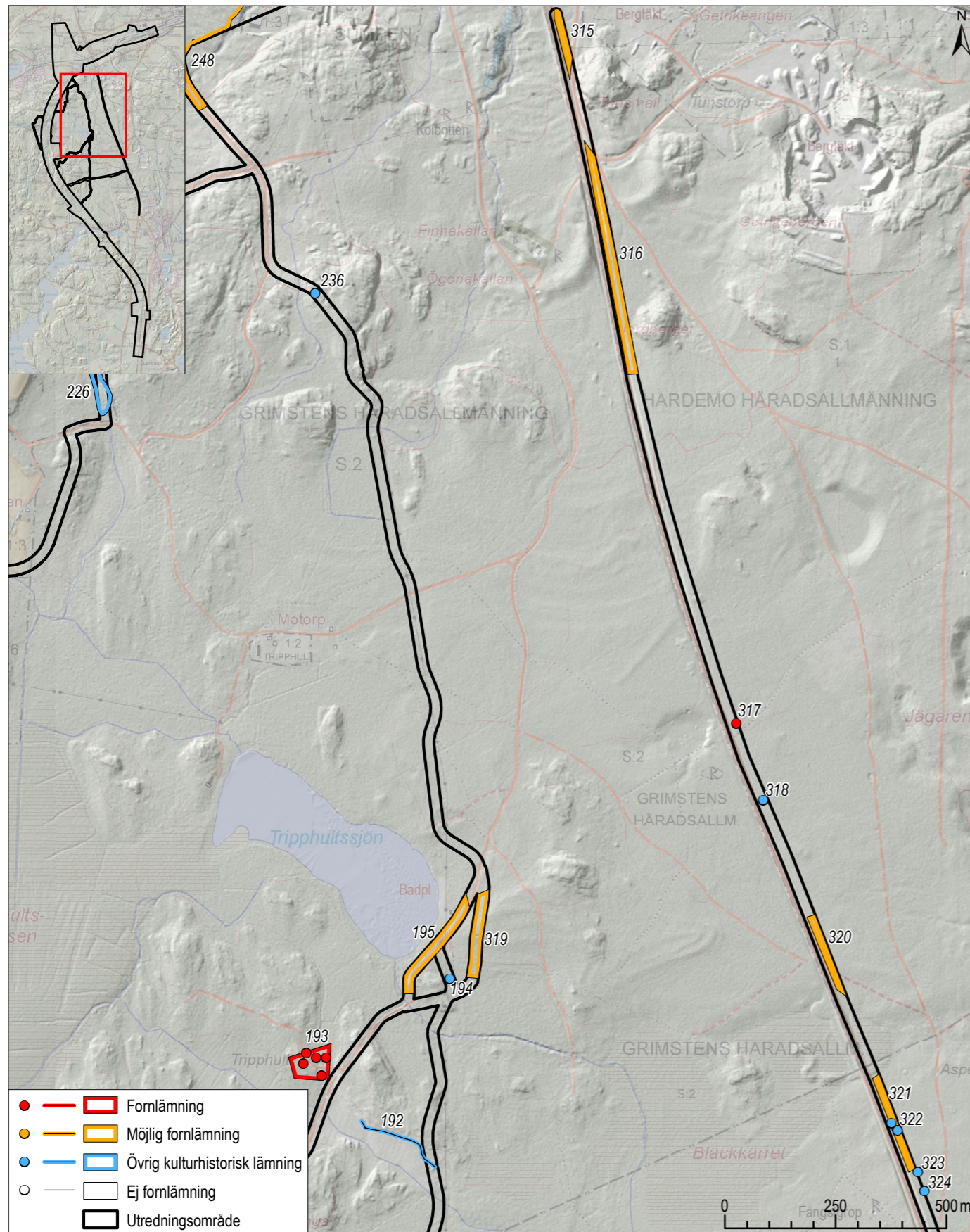
Lilla Älberg (**objekt 313**) är en gårdstomt där bostadshuset är rivet och övriga byggnader förfallna. Äldsta belägg är från

1580. Området runt gården är även ett lämpligt boplatsläge (**objekt 312**).

Utredningsområdes östra kant tangerar en rullstensås med nordöst-sydvästlig sträckning. Rullstensåsen utgör till stora delar ett lämpligt boplatsläge, varav en liten flik (**objekt 314**) ligger inom utredningsområdet.

Figur 25. Sankt Olofs kapell vid Hult, uppfört på 1930-talet till minne av att Sankt Olof ska ha uppehållit sig i Hardemo socken. Foto från väster.

Figur 26. Sträckorna på häradssallmännarna, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:12 000.

Figur 27. Landskapet runt Tripphultssjön består av högvuxen tallskog på sandmark, dock kalhuggen i förgrunden. Trots lämpliga förutsättningar saknas synliga lämningar, framför allt kolningsanläggningar, nästan helt. Närkeslätten och Kilsbergen anas i bakgrunden. Foto från söder.

Grimstens och Hardemo häradssallmänningar

Utredningskorridorerna längs väg 50 och runt Tripphultssjön går över flack sandmark bevuxen av tallskog. I slutningen mot slätten i norr ökar inslaget av berghällar. Intill och sydväst om Tripphultssjön är sandmarkerna mer kuiperade och inslaget av berghällar ökar.

I sydväst ligger den övergivna gårdstomten Tripphult (**objekt 193**). Bebyggelsen redovisas på en häradskarta från 1688 som ett torp på Grimstens häradssallmanning, torpet blev senare en skattlagd gård. Dalgången runt bäcken söder om gården var uppodlad. Den igenlagda åkermarken har inte registrerats, men avgränsas åt nordöst av en stenmur (**objekt 192**).

Tripphultssjöns strand och en sandig höjd öster om denna bedöms vara lämpliga boplatzlågen (**objekt 195 och 319**). I närheten finns också en förstörd kolbotten (**objekt 194**).

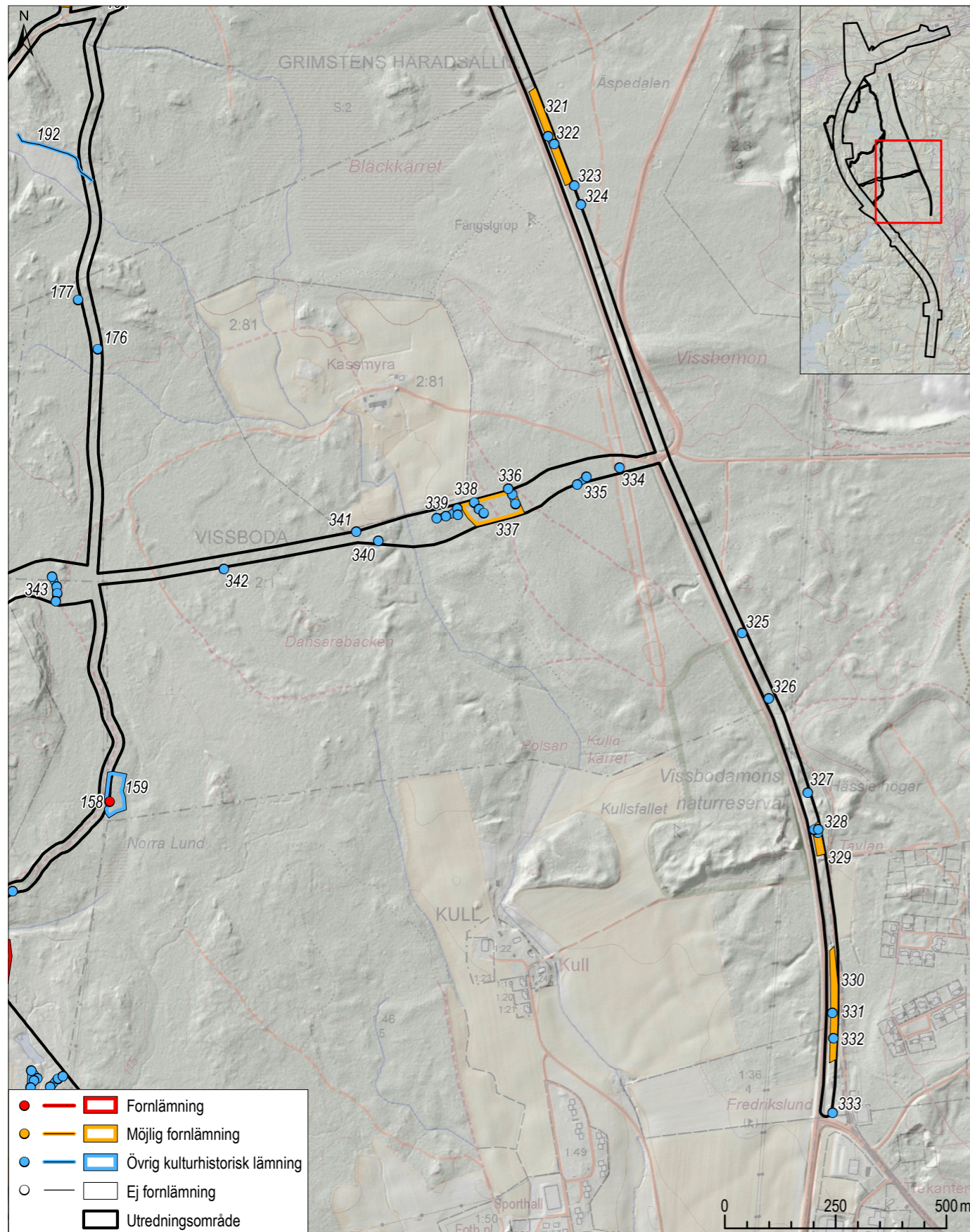
På en berghäll i slutningen i norr står en ensam rest sten (**objekt 236**). Funktionen är oklar men den har registrerats som en osäker gränsmarkering.

Trots lämpliga markförhållanden har få kolbottnar påträffats på de vidsträckt tallmoarna. Två kolbottnar ligger längs väg 50, dels efter en liggmila (**objekt 317**) och dels efter en resmila (**objekt 318**).

Tre sträckor längs väg 50 bedöms beröra lämpliga boplatzlågen, samtliga på sandmark: **objekt 315** ligger i en flack nordsluttning nära Finnabäcken och en järnframställningsplats som undersöktes på 1960-talet, **objekt 316** ligger också på en flack nordsluttning nära de så kallade Finnakällorna, och **objekt 320** ligger på norra sidan av Blackkärret.

Figur 28. Stenmuren som avgränsar den igenlagda åkermarken vid Tripphult (objekt 192). Foto från nordväst.

Figur 29. Sträckorna vid Kassmyra och Åsbro, arkeologiska objekt och utredningsområdet markerade på Fastighetskartan. Skala 1:12 000.

Figur 30. Väg 50 skär genom sandiga tallmoar och korsas av en luftledning, Sydvästlänken. Talrika kolningslämningar ligger i området och har påträffats både längs vägen och luftledningen. Till höger syns den gamla landsvägssträckningen. Foto från söder.

Kassmyra–Åsbro

Utredningskorridorerna går genom flacka, mestadels tallbevuxna sandmarker och ibland över med sandiga höjdrygar formade av glaciala processer.

Söder om socken- och häradsgränsen mellan Viby/Hardestad och Lerbäck ökar antalet kolbottnar större jämfört med områdena norrut. De tenderar att ligga i kluster, flera sådana ansamlingar ligger strax utanför utredningskorridorerna, men har inte registrerats.

Samtliga kolbottnar är runda, efter resmilor (**objekt 176–177, 322–328, 331–332, 334–336, 338–343**). En kolarkoja ingår även i **objekt 343**.

Torplämningen Snuten (**objekt 159**) består av en husgrund som möjligen anlades ovanpå en kolbotten. Torpet var endast bebott 1826–43 (Karlsson 1998). Den intilliggande fossila åkern (**objekt 158**) var även i bruk senare.

Vid infarten till Åsbro i söder ligger en källare (**objekt 333**) som är den enda kvarvarande lämningen efter torpet Fredrikslund, vars byggnader nyligen har rivits.

Fyra områden bedöms som möjliga boplatslägen. **Objekt 321** ligger på södra sidan av Bläckkärr, **objekt 337** ligger nära Kassmyra, **objekt 329** ligger intill platsen för torpet Tavlan. **Objekt 330** är särskilt intressant då härdar och

stolphål påträffats på två platser i åkern väster om väg 50. Anledningen till att boplatsläget inte går hela vägen fram till objekt 333 är att markytan är förstörd närmast korsningen i söder.

Figur 31. Källaren till torpet Fredrikslund är väl synlig från väg 50 vid infarten till Åsbro. Foto från väster.

ANALYS OCH DISKUSSION

Kolningsanläggningar

Sammanlagt påträffades 295 kolningslämningar. Eftersom det är den i särklass vanligaste lämningstypen som påträffats kan det vara på sin plats med en enklare analys av rumsliga och morfologiska förhållanden.

Tre typer av kolningslämningar påträffades: kolningsgropar, kolbotten efter liggmilor och kolbotten efter resmilor. Dessutom påträffades en kolbotten vars form inte gick att bestämma.

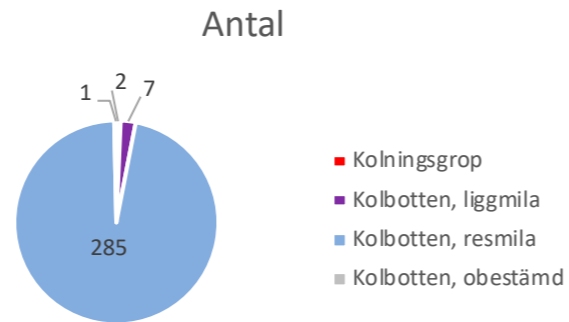
Kolningsgropar och kolmilor användes för att framställa kol. I kolningsgropar staplades ved i en grävd grop och täcktes med grästorvor eller stybb. I en liggmila staplades virke liggande vilket gav en rektangulär grundplan, och en resmila anlades genom att ställa virke stående runt en mittstolpe vilket gav en rund grundform. Virket täcktes sedan av grankvistar, sand eller stybb.

Samtliga kolningsmetoder användes in på 1900-talet (Stenbäck Lönnquist och Welinder 2011), men det är omdiskuterat när de introducerades. De äldsta kolningsgroparna har daterats arkeologiskt till århundradena efter Kristus. Beträffande milorna fanns tidigare uppfattningen att liggmilor började användas under medeltiden och resmilor av vallonerna på 1600-talet, men exempelvis har resmilor i Uppland ¹⁴C-daterats till 1000- eller 1100-talet (Pettersson 2008).

I södra Närke och angränsande delar av Östergötland har flertalet resmilor ¹⁴C-daterats till 1600- till 1900-talen men med enstaka dateringar till 1400- eller 1500-talet. Liggmilor har mestadels daterats till 1400- till 1600-talen med någon enstaka yngre datering, och de flesta kolningsgropar har fått dateringar i intervallet 1400- till 1900-talet (Hjulström 2013, Forenius och Lindberg 2016, Bondesson et al 2013, Bornefalk Back 2017).

I utredningsområdet är övervikten för kolbotten efter resmilor är mycket stor vilket tyder på ett kronologiskt samband med Lerbäcks bergslags storhetstid under 1600- till 1800-talen (figur 32).

De två kolningsgroparna har påträffats i slutningen mot Närke-slätten i norr. Kolbotten efter liggmilor är fördelade över hela utredningsområdet, möjligen med viss tyngd-

Figur 32. Fördelning av typer av kolningsanläggningar inom utredningsområdet.

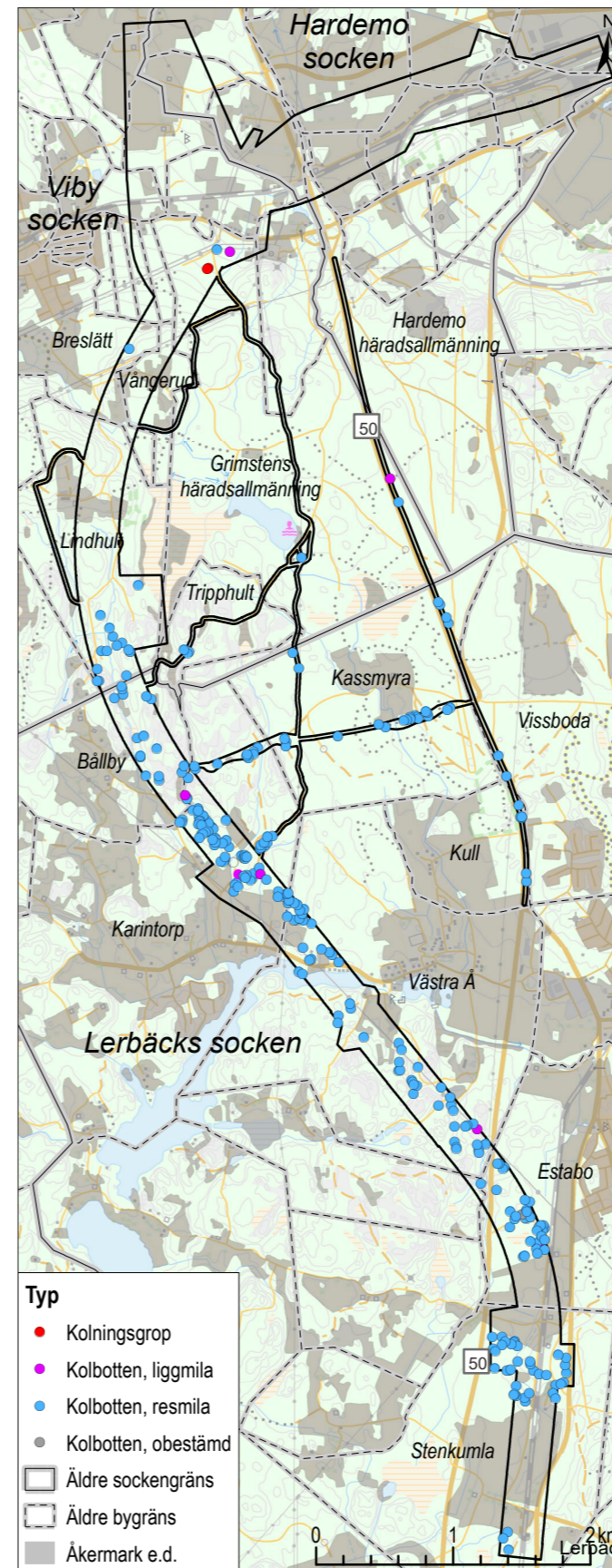
punkt norrut, men är så få att det är svårt att säga något säkert (figur 33).

Inkluderas resmilor är det påtagligt hur få kolbotten finns i norr, även om nutida och igenlagd åkermark undantas. Sannolikt har skogen på och närmast slättlandskapet primärt använts för virkes- och vedtåkt, i synnerhet under 1600- till 1800-talen då flertalet kolningsanläggningar anlades. Det är också tydligt att få kolningsanläggningar anlades på Grimstens och Hardemo häradsallmänningar intill väg 50 trots goda topografiska förutsättningar.

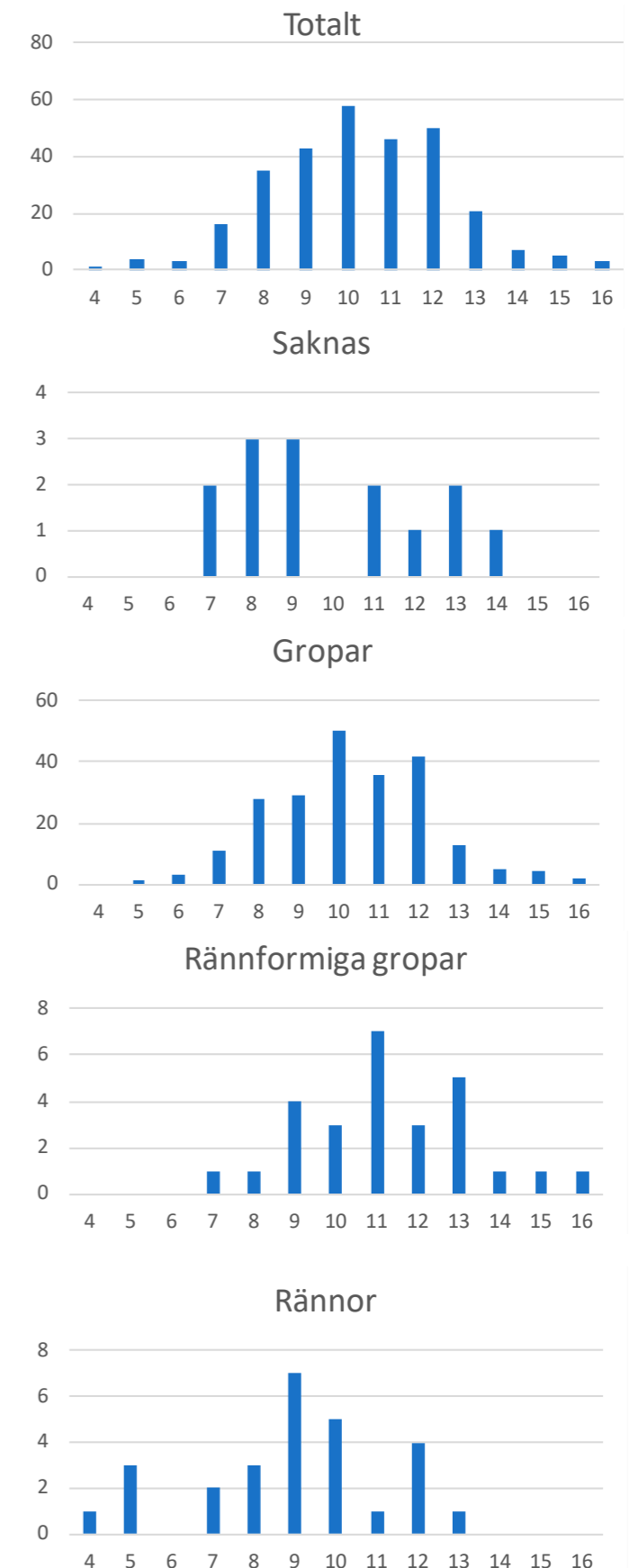
Kolbottenarna är mellan 4 och 16 meter i diameter, och följer en normalfördelningskurva där de flesta är 9–12 meter i diameter (figur 34). Eftersom storleken har mätts upp genom stegning, ibland i tät vegetation bör storleksangivelserna betraktas som ungefärliga.

Förutom storlek har ett försök gjorts att klassificera kolbottenarna utifrån förekomst av stybbgropar (224 stycken) eller rännor (27 stycken) utanför kanten. En mellanvariant med rännformade gropar som täckt minst en fjärdedel av omkretsen har också noterats (27 stycken). Ett mindre antal kolbotten saknar även gropar och rännor helt (14 stycken).

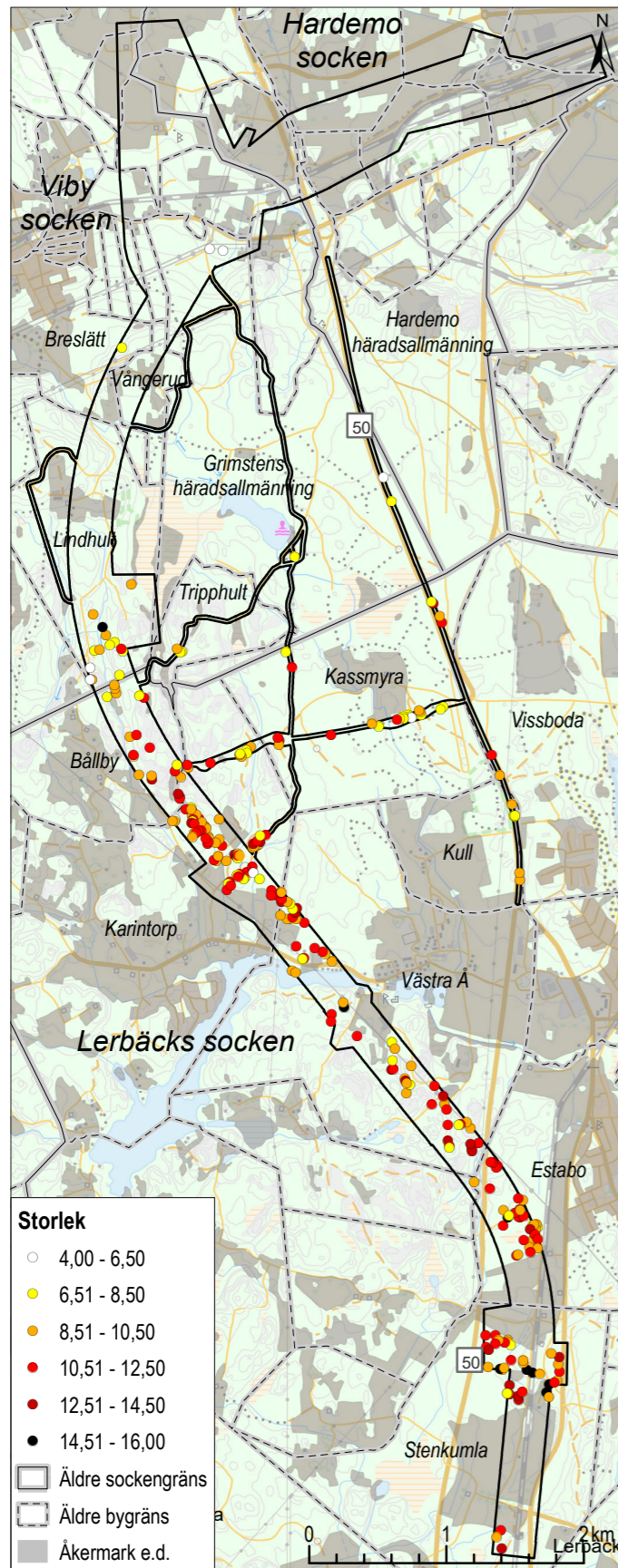
Om denna klassindelning relateras till storleken på kolbottenarna är kolbotten med rännor i genomsnitt mindre (figur 34). Dock tenderar kolbotten med rännformiga gropar att vara något större än genomsnittet, så kanske är orsaken funktionell (ju mindre kolbotten, ju lättare att gräva hela vägen runt).

Figur 33. Typ av kolningsanläggningar inom utredningsområdet. Skala 1:50 000.

Figur 34. Diagram över storleksfördelning av kolbotten utifrån förekomst av stybbgropar eller rännor utanför kanten.

Figur 35. Storlek på kolbottnar inom utredningsområdet. Skala 1:50 000.

En spridningskarta över storleken på kolbottnarna i utredningsområdet visar att kolbottnar i olika storlekar tenderar att vara blandade, men det finns vissa tendenser i materialet (figur 35).

Det fåtal kolbottnar som ligger i sluttningen mot slätten i norr och på Grimstens och Hardemo häradssallmänningar är små, som mest åtta meter i diameter. Lite söderut, på Lindhults och Kassmyras ägor vid gränsen mellan Viby och Lerbäck, tenderar kolbottnarna att vara något mindre än genomsnittet, med en tyngdpunkt i intervallet 8–10 meter.

En försiktig tolkning av detta förhållande är att trycket på skogsmarken varit högre i norr. Bristen på skog på slätten i kombination med en högre befolkningstäthet har gjort att den skog som funnits använts som virkes- och vedtäkt. I de få fall man har kolat har mängden varit begränsad. I Lerbäcks socken i söder har behovet å andra sidan varit mycket stort till masugnar, stångjärnshammare och smedjor.

Enstaka större kolbottnar, 13–16 meter i diameter, finns utspridda över hela utredningsområdet, men en särskilt hög koncentration finns på Stenkumlas ägor i söder på Stenkumlas ägor.

Figur 36. En av husgrunderna som utgör objekt 216. Foto från sydväst.

Objekt 216, lägenhetsbebyggelser

Objekt 216 består av tre husgrunder (varav två med spismursrösen) och en jordkällare. De ligger på båda sidor av den tidigare gränsen mellan Bresläotts och Vångeruds ägor och är med stor sannolikhet lämningar efter lägenhetsbebyggelser, det vill säga torp eller backstugor. Den häradsekonomiska kartan (1864–67) redovisar ett par diffusa bebyggelseprickar på denna plats utan namn. Den geologiska kartan (1883) och generalstabskartan (1888) redovisar tre lägenhetsbebyggelser på platsen, också i dessa fall utan namn.

Ett namn går dock att fastställa. På en skogskifteskarta från 1793 över utmarken till Breslätt och Vångerud kallas det aktuella området för Lillön, och i husförhörslängderna förekommer en backstuga med detta namn från 1855 och framåt på Bresläotts ägor.

De två återstående lägenheternas namn går inte att fastställa säkert. I husförhörslängderna förekommer fyra bebyggelsenamn, två under Breslätt och två under Vångerud, som inte har gått att återfinna på historiska kartor.

Under Breslätt redovisas Bredslättstorp som en backstuga från 1841 och framåt. Sannolikt är backstugan äldre men före detta år uppges inte bebyggelsenamnen i husförhörslängderna. Från 1886 förekommer lägenheten Rosendal.

Under Vångerud redovisas backstugorna Karlsdal (från 1866) och Berghagen (från 1881).

REFERENSER

- ARFALK, K. & SJÖLIN, M. 2012. *Älgevad – boplat och röjningsrösen. Inför ställverksbygge i samband med utbyggnad av Sydvästlänken. Närke. Hallsbergs kommun och socken. Fastigheterna Älgevad 1:1 samt Getabrotorp 1:1 och 1:3. RAÄ 201:2, 248 och 250. Arkeologisk förundersökning. Riksantikvarieämbetet, UV Öst, UV rapport 2011:172.*
- BORNEFALK BACK, A. 2017. *Dubbelspår förbi Godegård, sträckan Jakobshyttan–Degerön. Arkeologisk utredning etapp 1 (komplettering) och 2, Godegård socken, Motala kommun, Östergötlands län. Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3083.*
- BALKNÄS, N. 2017. *Bortgrävda gravar i Åsbro. Lerbäck 103, Åsbro S:17, Lerbäcks socken, Askersunds kommun, Närke. Arkeologisk kontroll. Arkeologgruppen AB rapport 2017:16*
- BJÖRKLUND, S. 2016. *Dubbelspår Stenkumla–Hallsberg. Hallsbergs, Hardemo, Lerbäcks och Viby socknar, Askersunds, Hallsbergs och Kumla kommuner, Örebro län, Närke. Arkeologisk utredning, etapp 1, kart- och arkivstudie. Rapporter från Arkeologikonsult 2016:2950*
- BONDESSON, W., FORENIUS, S., NILSSON, P. & BECKMAN-THOOR, K. 2013. *Sydvästlänken Örebro. Närke; Hallsbergs, Hammars, Lerbäcks och Viby socknar. Arkeologisk utredning, etapp 2. Riksantikvarieämbetet, UV rapport 2013:25.*
- CARLSSON, T. 2017. *Sydvästlänken mellan Älgevad och Odensvi. Stenålders-, järnålders- och medeltidslämningar. Arkeologisk förundersökning och undersökning. Örebro län, Närke, Hallsbergs kommun, Viby socken, Grimstens Häradsallmänning S:2, Viby 275. Arkeologerna, rapport 2017:71.*
- EKHOLM, T., KARLENBY, L. & RAMSTRÖM, A. 2011. *Röjningsrösen vid Ulvsätter i Hallsberg. Närke, Hallsberg socken, fastighet Ulvsätter 2:4 och 3:4, RAÄ 218. Arkeologgruppen AB, rapport 2011:17.*
- FORENIUS, S. OCH LINDBERG, K.-F. 2016. *Kolning och tjärbränning vid Enemossen. Örebro län, Närke, Askersunds kommun, Hammars socken, Kristineberg 1:16 och Knarkebo 1:1. Arkeologisk utredning. Arkeologerna, rapport 2016:82.*
- FRANZÉN, Å. V. 2016. *Inför planerad utvidgning av bergtäkt i Dalaberget. Arkeologisk förundersökning av förmodade röjningsrösen. Hallsberg 303, 306 och 308 inom Tomta 1:3 och 1:6, Hallsberg socken och kommun i Örebro län. Jönköpings läns museum, arkeologisk rapport 2016:42.*
- HAMILTON, J. 2017. *Utbyggnad av en ny luftledning mellan Tälle och Östansjö. Arkeologisk utredning, etapp 1 och 2. Örebro län, Närke, Hallsbergs kommun, Hallsbergs och Viby socknar, Älgevad 1:5 m.fl., Viby 149:1–3, Viby 276, Hallsberg 166:1–4, Hallsberg 201:1 och Hallsberg 250. Arkeologerna, rapport 2017:17.*
- HANSSON, P. 1989. *Samhälle och järn i Sverige under järnåldern och äldre medeltiden, exemplet Närke. Diss. Uppsala Universitet.*
- HJULSTRÖM, B. 2013. *Särskild arkeologisk utredning för dubbelspår Stenkumla – Dunsjö. Askersunds kommun, Lerbäck socken, Närke. Särskild arkeologisk utredning, etapp 2. Rapporter från Arkeologikonsult 2013:2702.*
- KARLENBY, L. 2010. *Järnåldersboplat vid Ulvsätter i Hallsberg. Närke, Hardemo socken, fastighet Ulvsätter 2:4, RAÄ 166. Arkeologisk förundersökning. Arkeologgruppen AB, rapport 2010:7.*
- KARLSSON, C. 2002. *Järnframställning vid Stora Älberg. Närke, Hardemo socken, Stora Älberg 1:3 och 1:45, RAÄ 131-137 och RAÄ 139-142. Arkeologisk för- och slutundersökning RAÄ. UV Bergslagen rapport 2002:5.*
- PETTERSSON, O. 2000. *Hallsbergsterminalen och Ulvsätters industriområde. Arkeologisk utredning. Riksantikvarieämbetet. UV Bergslagen, rapport 2000:36. Stockholm.*
- PETTERSSON, O. 2008. *Ny sträckning för Riksväg 56 mellan Stingtorpet och Tärnsjö. Uppland; Enåker, Huddunge, Nora och Västerlövsta socknar. UV Bergslagen, rapport 2008:3. Örebro.*
- PETTERSSON, O & APPELGREN, K. 2011. *Tre röjningsröseområden i Tomta. Närke; Hallsberg socken; Tomta 1:3; RAÄ 210, RAÄ 211 och RAÄ 212. Arkeologisk förundersökning och undersökning. Riksantikvarieämbetet, UV Rapport 2011:121.*
- RAMSTRÖM, A. 2016. *Arkeologiska förundersökningar längs väg 50, Åsbro – Askersund. RAÄ Lerbäck 268:1, 356:1 och 1015, Lerbäcks socken, Askersunds kommun, Närke. Arkeologiska förundersökningar och kompletterande utredning. Arkeologgruppen AB rapport 2016:18.*
- STENBÄCK LÖNNQUIST, U. OCH WELINDER, S. 2011. *Att gräva i kolbottnar och kolarkojor. Fornvännen 2011(106):3, s. 205–214.*
- TERNSTRÖM, C. & NILSSON, P. 2011. *Reviderad Arkeologisk inventering Sydvästlänken. Delsträckan Hallsberg–Östansjö–Barkeryd. Örebro län. Viby, Hallsberg, Lerbäck och Hammar socknar. Hallsberg och Askersunds kommuner. Kulturhistoriskt planeringsunderlag. Riksantikvarieämbetet, UV rapport 2011:123.*
- WALDÉN, B. 1947. *Skyllberg 1346, 1646, 1946. Minneskrift. Första delen. Tiden intill 1775. Stockholm.*
- WESTIN, Å. 2011. *Äldre bebyggelse och stenröjning vid Ulvsätters industriområde. Närke; Hardemo socken; Ulvsätter 2:4. Arkeologisk utredning, etapp 2. UV Rapport 2011:31.*

Kartor

BRESLÄTT 1793

Breslätt nr 1, Viby, Örebro
Lantmäteristyrelsens arkiv: S68-7:2
Delning av skog (med Vångerud)

GENERALSTABSKARTAN 1888

Askersund
RAK-id: J243-64-1

GEOLOGISKA KARTAN 1883

Askersund
SGU, Aa 84

HULT 1822

Hult nr 1, Hardemo, Örebro
Lantmäterimyndigheternas arkiv:18-har-51

HÄRADSEKONOMISKA KARTAN 1864-67

Lerbäck, Örebro
RAK-id: J112-64-20

HÄRADSEKONOMISKA KARTAN 1864-67

Tomta, Örebro
RAK-id: J112-64-15

SUNDBO HÄRAD 1688

Lerbäck, Örebro
Lantmäteristyrelsens arkiv: LMS S8:7
Geografisk karta

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	3093
Länsstyrelsens dnr:	431-2319-2017
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2017-06-26
Uppdragsgivare:	Trafikverket
Uppdragsnr i Fornreg:	201800758
Län:	Örebro
Landskap:	Närke
Kommun:	Askersund, Hallsberg, Kumla
Socken:	Hallsberg, Hardemo, Lerbäck, Viby
Fastighetsbeteckning:	Ett stort antal
Berörda fornlämningar:	Ett stort antal
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning, etapp 1
Utförandetid, fältarbete:	23 apr–18 maj, 11–15 jun, 8–9 okt, 18–19 okt 2018
Inmätningssystem:	GPS
Koordinatsystem:	Sweref99 TM
Höjdsystem:	RH2000
Projektledare:	Samuel Björklund
Rapportansvarig:	Samuel Björklund
Fältpersonal:	Samuel Björklund, Anders Bornfalk Back, Anna Hed Jakobsson
Planer och layout:	Samuel Björklund
Kvalitetsgranskning:	
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs

BILAGA. OBJEKT BESKRIVNING

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
1	Lerbäck 177:1	L1981:4313	Fångstgrop	Fornlämning	Fångstgrop, 10 m diam och intill 1,5 m dj. Vall kring kanten, 4 m br och 0,3-0,7 m h. I gropens botten en förhöjning, 8 m l(ÖNÖ-VSV), 4-5 m br och intill 0,8 m h. Vallens ansluter direkt till vallen i ÖNÖ. Beväxt med ett femton-tal större barrträd och ett tjugotal yngre granar. I anläggningens ÖNÖ del finns en kopparplatta fäst på en trätavlasom i sin tur sitter på en 1,7 m h trästolpe. Text på kopparplattan: VARGGROP \ DENNA GROPP VAR OMGIVEN AV EN \ INNÄTLUTANDE GÄRDESGÄRDPÅ \ WILKEN VARGEN KUNDE SPRINGA \ UPP OCH HOPPA NED TILL BETET \ MEN VAR SEDAN FASTText på mindre kopparplåt: LERBÄCKS HEMB. \ FÖRENING.	Mot SV svagt lutande moränplåt. Skogsmark (barrskog).		FMS	
2	Lerbäck 1125	L1979:2980	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 150x10-15 m (NÖ-SV), bestående av en plan åkeryta. Denna avgränsas åt NV av 0,2-0,7 m h terrasskant och åt S av 0,5-1 m br och 0,3 m dj dike och åt Ö av nyligen anlagd väg.	Avsats i sandig NV-sluttning. Skogsmark, öppen ledningsgata.	Åkermark på häradsekonomiska kartan 1864-67.	RAK-id J112-64-20, härads-ekonomiska kartan, 1864-67, Lerbäck	
3	Lerbäck 1123	L1979:2978	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 13 m diam och 0-0,5 m h. Tydlig kant i V, obefintlig i Ö där kolbotten förefaller överplöjd.	V-sluttande sandmark.	Förefaller överlagrad av fossil åker i Ö.		
4	Lerbäck 1121	L1979:2966	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rundad, 8-10 m diam och 0,3-0,5 m h. Gropig i ytan.	NV-sluttande sandmark, något sumpig mot V. Skogsmark, blandskog.			
5	Lerbäck 1119	L1979:2964	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,5 m h. Utanföret kanten i S är en stybbgrop, 3x1 m och 0,2 m dj.	Liten förhöjning i flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
6	Lerbäck 1109	L1979:2898	Färdväg	Övrig kulturhistorisk lämning	Vägbank, 125 m l (NV-SÖ), 3,5 m br och intill 0,2 m h. Utanföret kanterna är diken, 0,8 m br och 0,3 m dj, samt ett par mindre täktgropar.	V-sluttande sandmark. Skogsmark, barrskog.	Sannolik identisk med väg på karta från 1871.	Plankarta över Hallsberg-Motala-Mjölby järnväg i Örebro län, 1871 (LMM 18-jvg-50:1)	
7			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 920x30-150 m (N-S), fortsätter åt V utanför utredningsområdet samt Ö om järnvägen.	Krön och V-sida av sandig höjdstreckning (N-S). Åkermark med inslag av tomtmark och skogbevuxna ytor.			
8			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 230x65 m (N-S), fortsätter V om järnvägen.	Sandig höjdrygg (NÖ-SV). Åkermark och mindre yta med skogsmark (lövskog) och äldre vägsträcka.			
9			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 475x30-75 m (N-S), fortsätter V om järnvägen.	Förhöjningar i småkuperad sandmark. Åkermark med inslag av tomtmark och impediment med lövskog och sly.			
10	???		Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Husgrund, 15x10 m (NÖ-SV) 0,4-0,9 m h, samt försedd med en 3x2 m st utbyggnad mot NV, av delvis huggna naturstenar. Trappa av cement med 6 trappsteg i NV.	N sidan av liten höjd i sandmark. Skogsmark, lövskogsdunge.	Skolhus enligt häradsekonomiska kartan. Uppfördes 1845 (Sahlström 1936), och skulle därmed kunna bedömas som fornlämning?	Sahlström, G. 1936, Några drag ur Lerbäcks historia. Motala.	
11			Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Lägenhetsbebyggelse, 75x60 m (Ö-V), enligt karta från 1823. Undantagsbostaden Lugnet anlades omkring 1808. Platsen är fortfarande bebyggd, huvudbyggnaden möjligen delvis i original.	Mindre förhöjning i sandmark intill utdikad bäck. Tomtmark.		Sahlström 1936; karta Stenkumla 1823	
12	Lerbäck 1111	L1979:2900	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar (45x20 m (N-S) bestående av 2 runda kolbottnar. De är 10-13 m diam och 0,3-0,4 m h. Utanföret kanterna är 6-8 stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Ojämn sandmark. Skogsmark, barrskog.			
13	Lerbäck 1108	L1979:2896	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar bestående av 3 kolbottnar. De är runda, 8-13 m diam och 0,4-1,2 m h. Utanföret kanterna är 3-4 stybbgropar, 1,5-8x0,5-1,5 m och 0,2-0,6 m dj, för den SÖ nästan sammanhängande. Den NV har välvd, gropig yta.	Flack S-sluttande sandmark mellan höjd i NÖ och sankmark i SV.			
14	Lerbäck 1128	L1979:2992	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,5 m h. Utanföret kanten är fyra stybbgropar, 3-6x1-1,5 m och 0,2-0,6 m dj.	Låg sandrygg			
15	Lerbäck 1127	L1979:2982	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 15 m diam och 0,4 m h. Utanföret kanten är åtta stybbgropar, 2-4x1-2 m och 0,3-0,7 m dj.	Låg sandrygg			
16	Lerbäck 1126	L1979:2981	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, flack, 11 m diam och 0,4 m h. Utanföret kanten är fem stybbgropar, 2-5x0,8-1 m och 0,3-0,7 m dj.	Småkuperad sandmark intill och NV om åkergräde.			
17	Lerbäck 1124	L1979:2979	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 14 m diam och 0,4 m h. Utanföret kanten är 6 stybbgropar, 3-7x1-2 m och 0,3-0,7 m dj.	Avsats i oregelbundet kuperad NV-SÖ sandås. Skogsmark, barrskog.			
18	Lerbäck 1122	L1979:2967	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 15 m diam och 1,0 m h. Utanföret kanten är sex stybbgropar, 3-7x1-2 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack lätt V-sluttande sandmark			
19	Lerbäck 1114	L1979:2944	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 40x18 m (NÖ-SV), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,4-0,9 m h. Utanföret kanterna är 4-5 stybbgropar, 1,5-8x0,8-3 m och 0,2-0,6 m dj.	Flack dränerad sandmark. Skogsmark, björkskog			
20			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 340x40-110 m (N-S), fortsätter Ö om järnvägen.	Sandig plåtå och V-sluttning. Skogsmark, mestadels barrskog, med inslag av åkermark i N och SV.			
21			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 330x100-190 m (N-S), fortsätter V om järnvägen.	Sandig plåtå. Skogsmark, blandskog; tomtmark i N.			
22	Lerbäck 1074	L1979:1512	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,4 m h. Gropig och ställvis otydlig. Utanföret kanten är tre stybbgropar, 2-3x1,5-3 m och 0,3 m dj.	Flack sandås. Skogsmark, blandskog.	Ersätter tidigare registrerad lämning	FMS	

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
23	Lerbäck 1115	L1979:2946	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 15 m diam och 0,2 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2-5x1,5-2,5 m och 0,3-0,8 m dj. V kanten skadad av järnvägen.	Flack SV-sluttning i sandmark. Skogsmark, kalhygge intill järnväg.	Ersätter tidigare registrerad lämning	FMS	
24	Lerbäck 1116	L1979:2947	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är sju stybbgropar, 2-5x1,5-2 m och 0,2-0,4 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, tallskog.			
25	Lerbäck 1117	L1979:2948	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 3-8x1,5-2 m och 0,4-0,6 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, tallskog.			
26	Lerbäck 1120	L1979:2965	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 14 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är åtta stybbgropar, 2-7x1,5-2 m och 0,2-0,4 m dj.	Flack sandmark nedanför liten Ö-sluttning. Skogsmark, tallskog.			
27	Lerbäck 1118	L1979:2963	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,7 m h. Utanför kanten är sju stybbgropar, 2-5x1-1,5 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
28	Lerbäck 1110	L1979:2899	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 16 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är 1-2 m br och 0,5 m dj ränna i S och 3 stybbgropar i V och N. De är 2-8x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Flack SV-sluttande sandmark. Sandmark, barrskog.	Ersätter tidigare registrerad lämning	FMS	
29	Lerbäck 1112	L1979:2923	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 40x20 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 9-10 m diam och 0,3 m h. Utanför kanterna är 6-7 stybbgropar, 1-6x1-3 m och 0,3-0,7 m dj.	Flack N-S svacka i småkuperad sandmark. Skogsmark, blandskog.			
30	Lerbäck 1113	L1979:2925	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 50x25 m (Ö-V), bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, 9-16 m diam och 0,3-0,8 m h. Utanför kanterna är 5-10 stybbgropar, 1-4x1-2,5 m och 0,2-0,8 m dj.	Flack yta i småkuperad sandmark. Skogsmark, barrskog.			
31	Lerbäck 1133	L1979:3006	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är sju stybbgropar, 2-3x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Svag förhöjning i flack sandmark. Skogsmark, tallskog.			
32	Lerbäck 1137	L1979:2698	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,8 m h. Utanför kanten är ca sju stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,9 m dj.	Liten förhöjning i sandmark intill dike. Skogsmark, tallskog.			
33	Lerbäck 1139	L1979:2700	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 40x15 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar. De är runda, 11-13 m diam och 0,4-0,6 m h. Utanför kanterna är 5-7 stybbgropar, 1-6x1-2 m och 0,3-1,0 m dj.	Flack sandmark ovanför svag NV-sluttning. Skogsmark, blandskog.			
34	Lerbäck 1153	L1979:2785	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,8 m h. Utanför kanten är sex till sju stybbgropar, delvis oregelbundna, 1-5x1-1,5 m och 0,3-0,8 m dj.	Flack, något småkuperad sandmark. Skogsmark, barrskog.			
35	Lerbäck 1151	L1979:2761	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 7-8 m diam och 0,2-0,8 m h. Ojämn och delvis påtagligt välvd yta. Utanför kanten är sex stybbgropar, 1-3x0,5-1 m och 0,2-0,5 m dj.	Småkuperad sandmark. Skogsmark, barrskog.			
36	Lerbäck 1135	L1979:2687	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 50x17 m (NÖ-SV), bestående av 3 kolbottnar. De är runda, 9-11 m diam och 0,2-0,8 m h. Utanför kanterna är 1-4 stybbgropar, 2-10x1,5-3 m och 0,2-0,7 m dj.	Småkuperad sandmark. Skogsmark, barrskog.			
37	Lerbäck 1138	L1979:2699	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,7 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 1-5x1-1,5 m och 0,3-0,8 m dj.	Svagt NÖ-sluttande småkuperad sandmark. Skogsmark, barrskog.			
38	Lerbäck 1149	L1979:2759	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, ca 11 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten i N och Ö är två stybbgropar, 2-10x1-1,5 m och 0,2-0,3 m dj.	Flack sandmark intill sankmark i SV. Skogsmark, barrskog.			
39	Lerbäck 1145	L1979:2738	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är en ränna, 1-2 m br och 0,1-0,3 m dj.	Flack, något sank, sandmark. Skogsmark, barrskog.			
40			Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, 160x65 m (NÖ-SV), utbredning enligt häradsekonomska kartan (1864-67). Torpet Backen är belagt i husförhörlängder från 1791 och framåt. Platsen är fortfarande bebyggd.	Sandmark, ömse sidor av skarp NV-sluttning. Tomtmark.		Häradsekonomska kartan 1864-67	
41			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 590x5-120 m (N-S), fortsätter V om järnvägen. Delvis inom ytan finns ett övergivet och tre fortfarande bebyggda torp.	Flack sandig platå. Åkermark med inslag av tomtmark.			
42			Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, 150x20 m (Ö-V), utbredning enligt häradsekonomska kartan (1864-67). Torpet Toskekärr är belagt i husförhörlängder från 1791 och framåt. Platsen är fortfarande bebyggd.	Flack sandmark. Tomtmark.		Häradsekonomska kartan 1864-67	
43			Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, 100x60-85 m (Ö-V), utbredning enligt karta från 1836, kallat "Toskekärrstorpen". Vid laga skifte blev en gård från bytomten utflyttad till denna plats. Platsen är fortfarande delvis bebyggd.	Flack sandmark. Åkermark/tomtmark.		Karta Estabo 1836, häradsekonomska kartan	
44	Lerbäck 1143	L1979:1511, dubbelreg-gad	Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, läge enligt karta från 1836, betecknad som jordetorp på häradsekonomska kartan 1864-67.	Flack sandmark. Åkermark.		Laga skifte, Estabo, 1836 (LMS S44-21:3); Häradsekonomska kartan, 1864-67 (RAK-id J112-64-20)	
45			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 490x45-220 m (N-S), fortsätter V om utredningsområdet och Ö om järnvägen. Inom ytan finns uppgifter om ett övergivet torp.	Sandig platå och krön ovanför V-sluttning. Åkermark, skogsmark i N.			
46	Lerbäck 1072	L1979:1508	Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, osäkert läge, enligt karta från 1693. Torpet Toskekärr är belagt på karta över Lerbäckens socken 1688.	Krön av N-S sandig höjdstreckning. Åkermark.		Karta över Vissboda 1693	
47	Lerbäck 1078	L1979:1229	Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, 125x30-60 m (N-S), enligt karta från 1836. Benämns Torsängstorpet på kartan. Bör då vara nyanlagt då det inte redovisas på karta från 1825. Synliga lämningar påträffades ej, större delen av ytan har senare varit uppodlad.	NV-sluttande sandmark. Skogsmark, barrskog; lite åkermark i S.	Större delen av ytan har varit uppodlad.	Karta 1836, FMIS	
48			Fossil åker	Ej fornlämning	Fossil åker, ca 70x65 m (NÖ-SV), bestående av en plan åkeryta. Denna avgränsas åt NV av ett dike, 65 m l, 0,5-1 m br och 0,2 m dj. Antydning till NV-SÖ dike/åkerkant inne i området. Vid provstick konstaterades 0,2 m tj odlingslager.	NV-sluttning i sandmark. Skogsmark, barrskog.	Anmäls inte till FMIS då ytan varit en del av den befintliga åkermarken i S.		

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMSI-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
49	Lerbäck 1141	L1979:2718	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 27x16 m (NÖ-SV) bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,3-0,4 m h. Utanfö kanterna är 3-5 stybbgropar, 2-6x1-2 m och 0,1-0,4 m dj.	Svagt V-sluttande sandmark. Skogsmark, barrskog.			
50	Lerbäck 1166	L1979:2866	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4 m h. Utanfö kanten är sex stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Strax V om krön av sandås (NNÖ-SSV)			
51	Lerbäck 1163	L1979:2843	Färdväg	Fornlämning	Hälväg, 60 m l (NV-SÖ), 1,5-2,5 m br och 0,2-0,5 m dj med u-formad botten. Slutar vid åkerkant i SÖ och vid fossil åker i NV.	Flack NV-sluttande sandmark. Skogsmark, barrskog	Ledde sannolikt fram till ett torp.		
52	Lerbäck 1161	L1979:2841	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,4 m h. Utanfö kanten är närmast en sammanhängande ränna, 0,5-1,5 m bred och 0,2-0,4 m dj.	Småkuperat krön av sandås (N-S). Skogsmark, barrskog.			
53	Lerbäck 1159	L1979:2811	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,2 m h. Utanfö Ö kanten är två stybbgropar, 3-6x1,5 m och 0,2-0,3 m dj. Kolbotten förefaller överlagras eller möjligen ligga dikt an mot en fossil åker i SV.	Flack sandmark nedanfö sluttning. Skogsmark, blandskog.			
54	Lerbäck 1158	L1979:2810	Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolbotten, kvadratisk, 9x9 m (NÖ-SV) och 0,5 m h. Runt alla kanter utom NV är fem stybbgropar, 1,5-8x1,5-3 m och 0,3-0,5 m dj.	NV-sluttning i sandmark. Skogsmark, barrskog.	C14-dateringar av kolbottnar efter liggmilor i närområdet ger vanligen dateringar äldre än 1600-talet.		
55	Lerbäck 1156	L1979:2788	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,3 m h. Utanfö kanten är 7 stybbgropar, 2,5-4x1-2 m och 0,2-0,4 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
56	Lerbäck 1154	L1979:2786	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund men något oformlig, 12 m diam och 0,3-0,8 m h. Utanfö S kanten är en ränna, 12x2 m och 0,3 m dj, i N kanten en stybbgrop, 4x2 m och 0,3-0,4 m dj.	Flack sandmark intill kärr. Skogsmark, blandskog.			
57	Lerbäck 1134	L1979:3007	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 60x25 m (NV-SÖ), bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,4-0,7 m h. Utanfö kanterna är 5-10 stybbgropar, 1-6x1-2 m och 0,2-0,7 m dj. NV-SÖ hjulspår över kolbotten i N.	Krön och flack V-sluttning av N-S sandig höjd. Skogsmark, barrskog.			
58	Lerbäck 1136	L1979:2689	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar, 75x55 m (ÖNÖ-VSV), bestående av 7 kolbottnar. Dessa är runda, 8-13 m diam och 0,2-1,1 m h. Utanfö 6 av kolbottarna är 4-10 stybbgropar, 1-6x1-2 m och 0,1-0,9 m dj. Utanfö 1 kolbotten är en närmast sammanhängande ränna 0,6-1,5 m br och 0,5-0,7 m dj. Området är inte avgränsat åt NÖ.	Flack småkuperad sandmark. Skogsmark, barrskog.			
59	Lerbäck 1150	L1979:2760	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,2-0,7 m h. Skålad yta. Utanfö kanten är fem stybbgropar, 2-6x1 m och 0,2-0,6 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog.			
60	Lerbäck 1147	L1979:2740	Stensättning	Fornlämning	Stensättning, kvadratisk, 7x7 m (NÖ-SV) och 0,7 m h. Fyllning av övermossade stenar, mestadels 0,3-0,6 m st. med ojämna yta. Kantkedja av mestadels 0,4-0,9 m st stenar tydlig i NV och SV. Skadad i S hörnet av nyanlagd skogsväg, några kantstenar har rubbats eller lagts ovanpå stensättningen.	Krön av moränhöjd med berg i dagen ovanfö SV-sluttning. Skogsmark, barrskog.			
61	Lerbäck 1142	L1979:2720	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 25x15 m (NÖ-SV), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 11 m diam och 0,5-0,7 m h. Utanfö kanterna är 5-8 stybbgropar, 2-4x1-2,5 m och 0,3-0,7 m dj, samt i NV kanten av SV kolbotten en ränna, ca 1 m br och 0,4-0,7 m dj.	Flack sandig morän, sadelläge mellan två höjder med berg i dagen. Skogsmark, barrskog.			
62	Lerbäck 1131	L1979:3003	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 40x20 m (NNÖ-SSV) bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 7-16 m diam och 0,8 m h. Den mindre kolbotten i N har en påtagligt välvd profil. I den S kolbottens yta finns minst 5 gropar, 1,5-3x1,5-2 m och 0,3-0,8 m dj. Utanfö kanterna är 3-5 stybbgropar, 3-7x0,5-2 m och 0,3-0,8 m dj. S kolbotten skadad i SÖ av skogsväg.	Flack sandig moränmark. Skogsmark, granskog.			
63	Lerbäck 1167	L1979:2867	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 30x12 m (NV-SÖ) bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 11 m diam och 0,4-0,5 m h. Utanfö kanterna är 5-7 stybbgropar, 2-6x1-2,5 m och 0,3-0,7 m dj.	Flack sandmark som blir sank i S. Skogsmark, barrskog, tät granskog i V.			
64	Lerbäck 1165	L1979:2845	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,8 m h. Utanfö kanten är tre stybbgropar, 3-9x1-2 m och 0,5-0,8 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog.			
65	Lerbäck 1162	L1979:2842	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rest av, i form av utschaktad kolstybb på ömse sidor om skogsbilväg.	Flack sandmark, vägren. Skogsmark.			
66	Lerbäck 1160	L1979:2812	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,3 m h. Utanfö kanten är en ränna, intill 1 m br och 0,3 m dj.	Småkuperad moränmark med inslag av berghällar. Skogsmark, barrskog.			
67	Lerbäck 1157	L1979:2808	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 25x13 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 10-11 m diam och 0,5-0,6 m h, och ligger kant i kant. Utanfö kanterna är 2-4 stybbgropar, 2-6x1-2 m och 0,3-0,8 m dj. I Ö något skadade av nyanlagd skogsväg.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog.			
68	Lerbäck 1155	L1979:2787	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,8 m h. Utanfö kanten är tre stybbgropar, 2-7x1,5-2 m och 0,2-0,4 m dj. Ca 30 % av kolbotten är förstörd av nyanlagd skogsväg i Ö.	Liten förhöjning i småkuperad moränmark. Skogsmark, barrskog.			
69	Lerbäck 1152	L1979:2784	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4-0,6 m h. Utanfö kanten är fem stybbgropar, 1-2x1,5-4 m och 0,3-0,5 m dj. I SÖ kanten något skadad av hjulspår.	Småkuperad sandig morän.			
70	Lerbäck 1132	L1979:3005	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4 m h. Utanfö kanten i V-N-Ö är sju stybbgropar, 1-4x1-3 m, och i S ränna, 12x0,5-1 m och 0,3 m dj.	Krön ovanfö V-sluttning i moränmark. Skogsmark, blandskog.			
71			Övrig	Övrig kulturhistorisk lämning	Tillfällig sentida bebyggelse, 50x15 m (NV-SÖ). Inom området finns en raserad timmerbyggnad med plåttak, ett fortfarande stående dass, samt en stapel tegelpannor och en hög krossat tegel. På krönet i NV en del skräp och byggnadsdelar, troligen en bortrivna byggnad. Sentida, troligen 1900-tal.	SÖ-sluttning av bergshöjd, strax nedanfö krön, sandig moränmark med block och sten			
72	Lerbäck 1140	L1979:2702	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 30x15 m (NÖ-SV), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 11-12 m diam och 0,4 m h. Utanfö kanterna Utanfö kanten är sju stybbgropar, 2-6x1,5-3 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack moränmark nedanfö berghäll i Ö. Skogsmark, granskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
73	Lerbäck 1148	L1979:2757	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 30x15 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 11 m diam och 0,4-0,6 m h. Utanför kanterna är fyra-femstybbgropar, 2-6x1-3 m och 0,3-0,6 m dj. En eller två är gemensamma för kolbottnarna.	Flack, NV-sluttande sandmark. Skogsmark, granskog.			
74	Lerbäck 1146	L1979:2739	Förvaringsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Källarliknande grop, 3,5x2 m (NÖ-SV) och 1 m dj med skarpa sidor. Runt kanten är en vall, 1,5-2 m br och 0,5 m h. Sannolikt sentida.	Sandig morän NV om brant sluttning, igenlagd åkermark. Skogsmark, barrskog.			
75	Lerbäck 1144	L1979:2737	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åkermark, 100x70 m (NÖ-SV), fortsätter åt SV, bestående av plana åkerytor avgränsade av diken, 0,5-1 m br och 0,2-0,4 m dj. Utanför kanterna ligger enstaka röjningsstenar.	Flack NV-sluttande sandmark mellan branta höjder och vattendrag i NV. Skogsmark, barrskog.	Åkermark på häradsekonomiska kartan 1864-67, övergiven på ekonomiska kartan 1955.		
76	Lerbäck 1129	L1979:2993	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,6 m h. En ränna/dike löper runt hela kanten utom i NNÖ, 0,5 m br och 0,2-0,4 m dj. I V är kanten överlagrad av fossil åker.	Flack, lätt NV-sluttande sandig morän, mellan sankmark i NV och bergshöjd i SÖ. Skogsmark, barrskog.			
77	Lerbäck 1130	L1979:2994	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 35x20 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 12-14 m diam och 0,5-1 m h. Utanför kanterna är 5-9 stybbgropar, 1-5x0,5-3 m och 0,3-1,0 m dj.	Flack sandig stenig morän, krön ovanför Ö-sluttning. Skogsmark, barrskog.			
78	Lerbäck 1168	L1979:2869	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,9 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 2-6x0,5-4 m och 0,3-1,1 m dj.	Avsats i SÖ-sluttning av bergshöjd, ovan bäckravin. Skogsmark, barrskog.			
79	Lerbäck 1164	L1979:2844	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 13 m diam och 0,4-1,2 m h. Ytan är gropig och i mitten är en hopmakat högre rundat parti, ca 3 m i diam. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2-12x1-2 m och 0,2-0,6 m dj.	S-sluttning av bergshöjd, sandig morän. Skogsmark, barrskog.			
80	Lerbäck 1178	L1979:2724	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 30x18 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 7-11 m diam och 0,6-1,1 m h. Utanför kanterna är 3-6 stybbgropar, 12-7x1-2 m och 0,3-0,8 m dj. Rakt över S kolbottn löper hjulspår (N-S) efter skogsmaskin. Ur N kolbottnen har 2 maskinskopor kolstybb har grävts ur och lagts på körväg, färsk brotyta.	Moränmark, avsats ovanför bäck i V. Skogsmark, tallskog.			
81	Lerbäck 1180	L1979:2741	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 13 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 1-4x1-2 m och 0,3-0,5 m dj, och i SV en ränna, 9x1 m och 0,2 m dj.	Moränmark, flack V-sluttning ovanför vattendrag. Skogsmark, tallskog.			
82	Lerbäck 1201	L1979:2870	Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolbotten, kvadratisk, 9x9 m (NÖ-SV) och 0,9 m h. Inga stybbgropar synliga. S krysstaget till kraftledningsstolpar fäst i kolbottnen.	Moränmark, svacka mellan berghällar i SV-SÖ-NÖ. Skogsmark, kraftledningsgata.	C14-dateringar av kolbottnar efter liggmilor i närområdet ger vanligen dateringar äldre än 1600-talet.		
83	Lerbäck 1198	L1979:2847	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,3 m h. Utanför SÖ kanten är en stybbgrop, 3x1 m och 0,3 m dj.	Flack moränmark nedanför berghäll i Ö. Skogsmark, kraftledningsgata.			
84	Lerbäck 1175	L1979:2706	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar, 30x15 m (Ö-V), bestående av två kolbottnar. Dessa är runda, 8-12 m diam och 0,4-0,5 m h. Utanför kanterna är 2-3 stybbgropar, 1-10x1-3 m och 0,3-0,5 m dj.	Moränmark, liten plåtå N om berghäll. Skogsmark, barrskog.			
85	Lerbäck 1177	L1979:2723	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,8 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2-4x1,5-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Moränmark, intill klippa i SÖ. Skogsmark, granskog.			
86	Lerbäck 1179	L1979:2726	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är sju stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Krön på liten moränhöjd. Skogsmark, blandskog.			
87	Lerbäck 1194	L1979:2815	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och intill 0,6 m h, något inskuren i sluttningen i S. Utanför kanten i N är tre stybbgropar, 2-3x1,5-2 m och 0,3-0,4 m dj.	NV-sluttning i moränmark. Skogsmark, kraftledningsgata.			
88	Lerbäck 1192	L1979:2813	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,8 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,3-0,5 m dj. NV kanten förstörd av skogsväg.	Svacka i moränmark, omedelbart NV om liten bäck. Skogsmark, blandskog.			
89	Lerbäck 1188	L1979:2766	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, ca 14 m diam och intill 0,6 m h. Uppbyggd i N men svåravgränsad i S.	Moränmark, N-sluttning. Skogsmark, kraftledningsgata med lövsly.			
90	Lerbäck 1186	L1979:2764	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är minst fyra stybbgropar, 3-6x1,5-2 m och 0,2-0,6 m dj.	Sandig moränmark, liten plåtå i NÖ-sluttning. Skogsmark, ledningsgata.			
91	Lerbäck 1185	L1979:2763	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,7 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2-3x1-2 m och 0,2-0,4 m dj. Gropig och ojämn i formen, möjligen tvåkolbottnar på varandra (?).	Svacka N om bergshöjd, blockig sandig morän. Skogsmark.			
92	Lerbäck 1172	L1979:2694	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 70x15 m (NV-SÖ), bestående av 4 kolbottnar. Dessa är runda, 7,5-13 m diam och 0,4-1,3 m h. Utanför kanterna är 1-5 stybbgropar, 1,5-6x1-3 m st och 0,1-0,7 m dj. N-S hjulspår går rakt över 2 av kolbottnarna.	Stenig/sandig morän, Ö sidan av liten N-S ravin. Skogsmark.			
93	Lerbäck 1209	L1979:2927	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är minst en stybbgrop, 2,5x2 m och 0,4 m dj. Ö delen är till 25 % förstörd av nyanlagd skogsväg, tillfällig vägbank i V och hjulspår har förstört stybbgropar i kanterna.	Moränmark, svacka mellan bergshöjder. Skogsmark, ledningsgata.			
94	Lerbäck 1206	L1979:2902	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 30x15 m (ÖNÖ-VSV), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 12-13 m diam och 0,4-0,8 m h. Utanför kanterna av den Ö är ca fem stybbgropar, relativt otydliga, 0,5-2x1,5-5 m och 0,2-0,4 m dj.	Moränmark, mindre plåtå V om N-S höjd. Skogsmark.			
95	Lerbäck 1205	L1979:2874	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är tre stybbgropar, 3-6x1-2 m och 0,3-0,4 m dj.	Moränmark, N-S svacka mellan två höjder. Skogsmark, blandskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
96	Lerbäck 1202	L1979:2871	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är flera stybbgropar, dessa är dock sönderkörda och hjulspår går även över kolbotten.	Moränmark, flack platå. Skogsmark, kraftledningsgata.			
97	Lerbäck 1199	L1979:2848	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 1-10x1-2,5 m och 0,2-0,4 m dj.	Flackt krön i moränmark. Skogsmark, gränsen mellan kraftledningsgata och barrskog.			
98	Lerbäck 1197	L1979:2846	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,2-0,4 m h. Flack, lätt skälad yta. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 1-5x1-2 m och 0,1-0,3 m dj.	Nordvästsluttning nedan bergshöjd, sandig stenig morän. Skogsmark, barrskog.			
99	Lerbäck 1081	L1979:1265	Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Bäckstugulämning(?) bestående av en möjlig husgrund. Denna är oval, 5,5x4,5 m (NNÖ-SSV) och består av en jordvall, 1-1,5 m br och 0,2-0,4 m h. Ingen spismur kunde iaktas men läget stämmer med karta från 1834.	Moränmark, N-sluttning nedanför brantare parti. Skogsmark, barrskog.		FMS	
100	Lerbäck 1195	L1979:2816	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,7 m h. Utanför N och Ö kanten är en ränna, 20x1-2,5 m och 0,4 m dj.	Moränmark, flack S-sluttning. Skogsmark, barrskog.			
101	Lerbäck 1176	L1979:2722	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11,5 m diam och 0,5-0,8 m h. Utanför kanten är fem synliga stybbgropar, 2-6x1 m och 0,2-0,5 m dj. Skadad relativt ytligt av hjulspår efter skogsmaskin rakt över (Ö-V).	Småkuperad moränbunden stenig mark. Skogsmark.			
102	Lerbäck 1182	L1979:2744	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 15 m diam och 0,3 m h. Utanför N kanten är tre stybbgropar/rännor, 2-10x1x1,5 m och 0,2-0,4 m dj.	Flack moränmark. Skogsmark, blandskog.			
103	Lerbäck 1184	L1979:2762	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 1,5-8x1-2 m och 0,3-0,4 m dj.	Flack moränhöjd. Skogsmark, SV kanten av kraftledningsgata.			
104	Lerbäck 1104	L1979:2078	Dammvall	Övrig kulturhistorisk lämning	Dammvall, 70 m l (NNÖ-SSV), 5-8 m br och intill 3 m h. 3 m br dammlucka. Kallmurad längs 13 m på N sidan och 15 m på S sidan av denna, mot SÖ, av 0,2-1,0 m st tillhuggna naturstenar. I bruk.				
105	Lerbäck 1193	L1979:2814	Färdväg	Övrig kulturhistorisk lämning	Vägbank, 35 m l, 3 m br och uppbyggd intill 0,5 m på S sidan. Äldre sträcka av nuvarande vägen.	Sandmark, krön ovanför S-sluttning.			
106	Lerbäck 1189	L1979:2789	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är fyra-fem stybbgropar, 1,5-3x1-2 m och 0,3-0,5 m dj. Något svårbesiktigad pga rishögar.	Småkuperad sandig morän. Skogsmark, kalhygge.			
107	Lerbäck 1187	L1979:2765	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 105x50 m (Ö-V), bestående av plana åkeritor avgränsade av diken, 0,5-1 m br och ca 0,2 m dj.	Flackt S-sluttande siltig sandmark ovanför sjö. Ångsmark, gräsbevuxen.			
108	Lerbäck 1170	L1979:2691	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 40x15 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 10 m diam och 0,4 m h. Utanför kanterna är 4-5 stybbgropar, 1,5-4x1-1,5 m och 0,3-0,7 m dj.	Sandig morän, SV-sluttning intill strand av uppdamd sjö.			
109	Lerbäck 1080	L1979:1263	Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, 35x15 m (VNV-ÖSÖ) utbredning enligt karta från 1834. Inga bebyggelseindikatorer kunde iaktas ovan mark, S delen sannolikt överplöjd, N delen förstörd av väg.	Siltig sandmark, flack sluttning ovanför sjö. Ångsmark.		FMS	
110			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 110x35-60 m (N-S).	Krön av sandig höjd med berg i dagen V och N om ytan. Skogsmark (barrskog och ledningsgata med sly) och tomtmark.			
111	Lerbäck 1210	L1979:2928	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 35x15 m (NÖ-SV), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 8-11 m diam och 0,4 m h. Utanför kanterna är 3-5 stybbgropar, 2-10x1-2 m och 0,3-0,5 m dj. På SÖ delen av kolbotten i NÖ är en mindre kolbotten (eller möjligen jordkällare), rund, 5,5 m diam och 0,8 m h. I mitten är en rektangulär grop, 3x1,8 m (N-S), med öppning åt S. Utanför denna, på V och N sidan, är 3 stybbgropar, 1,5-2,5x1-2 m och 0,3-0,4 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, kraftledningsgata.			
112	Lerbäck 1207	L1979:2904	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 40x15 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,4-0,6 m h. Utanför kanterna är 3-5 stybbgropar, 1-5x1-2 m och 0,3-0,5 m dj. Den NV är belamrad med ris och svårbesiktigad.	Flack sandmark. Skogsmark, kalhygge.			
113	Lerbäck 1204	L1979:2873	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,3-0,5 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 2-5x0,5-1 m och 0,2-0,4 m dj. Lätt skadad i ytan av hjulspår.	Flack sandmark. Skogsmark, kalhygge.			
114	Lerbäck 1203	L1979:2872	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är åtta stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Sandig moränplatå. Skogsmark, blandskog.			
115	Lerbäck 1079	L1979:1230	Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Plats för torp, 45x20 m (N-S) enligt kartor från 1810 och 1836. Överodlad, inga lämningar är synliga.	Svag förhöjning i flack sandmark. Åkermark.		FMS	
116			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 190x90 m (N-S), fortsätter S om utredningsområdet. I området finns uppgifter om ett torp.	Sandmark runt markerad höjd med berg i dagen. Åkermark och tomtmark.			
117			Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Lägenhetsbebyggelse(?), två byggnader inom 40x15 m (NÖ-SV) st område på karta från 1827. Antingen torp eller ekonomibyggnader. Bebyggelsen saknas på häradsekonomiska kartan 1864-67. Inga bebyggelselämningar synliga på platsen.	Sandmark, S-sidan av markerad höjd med berg i dagen. Åkermark och tomtmark.		Karta 1827	
118	Lerbäck 1200	L1979:2849	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4-0,8 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 1-6x1-3 m och 0,3-0,8 m dj.	SV-sluttning nedan mindre bergshöjd, sandig morän. Skogsmark, barrskog.			
119	Lerbäck 1196	L1979:2817	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 115x20-50m (NÖ-SV), bestående av 8 kolbottnar. Dessa är runda, 7-14 m diam och 0,3-0,9 m h. Tre har skälad yta, en är påtagligt välvd och en har gropig, omgrävd yta. Utanför kanterna är 3-8 stybbgropar, 1-10x1-3 m och 0,2-0,7 m dj.	Sandmark med inslag av sten, S- och Ö-sluttning intill bäck.			
120	Lerbäck 1174	L1979:2705	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är nio stybbgropar, 1,5-9x1-3 m och 0,2-0,6 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, kraftledningsgata med lövsly och enar.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
121	Lerbäck 1181	L1979:2742	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 40x10 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 8-9 m diam och 0,2-0,4 m h. Den NV saknar stybbgropar, utanför kanten av den SÖ är sex stybbgropar, 1-3x1 m och 0,3-0,5 m dj.	Småkuperad sandig morän i S änden av N-S låg bergsrygg			
122	Lerbäck 1183	L1979:2745	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 35x12 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 12-13 m diam och 0,4-0,9 m h. Utanför kanterna är 2-4 stybbgropar, 2-7x1-2 m och 0,2-0,8 m dj. V kanten av båda avskuren av dike, i brottytan syns kol, och dumpmassor lagda ovanpå lämningarna.	Flack sandmark. Skogsmark, ledningsgata med lövsly och enar.			
123	Lerbäck 1191	L1979:2792	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 50x17 m (NÖ-SV), bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,4-0,9 m h. Utanför kanterna är 5-8 stybbgropar, 1,5-6x1-2 m och 0,3-0,6 m dj.	Sandmark, flack S-sluttning intill grävt dike. Skogsmark, nyplanterad granskog.			
124	Lerbäck 1169	L1979:3009	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar, 55x30 m (N-S), bestående av 3 kolbottnar och 1 kolarkoja. Kolbottnarna är runda, 10-12 m diam och 0,4-0,9 m h. Utanför kanterna är intill 8 stybbgropar, 1,5-10x1-2 m och 0,3-0,6 m dj. Kolarkojruinen har osäker utbredning, spismuren är 1,3x1 m (NÖ-SV) och 0,6 m hög, övertorvad med tre 0,3-0,6 m st stenar synliga i markytan och öppning åt NV. Framför denna är en grop, 1,5x0,8 m (NV-SÖ) och 0,2 m dj, omgiven av tendens till vall, 1,5 m br och 0,2 m.	Svagt S-sluttande sandig moränmark. Skogsmark, nyplanterad granskog intill damm.			
125	Lerbäck 1171	L1979:2693	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, något osäker form, troligen rund, 7,5 m diam och 0,5 m h. Utanför Ö halvans kant är tre stybbgropar, 2,5-3,5x1,5-2 m och 0,3-0,7 m dj. Lätt skadad av skogsmaskin i Ö delen.	Sandmark, krön ovanför mindre V-sluttning. Skogsmark, kant mellan barrskog och granplantering.			
126	Lerbäck 1173	L1979:2704	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är tre stybbgropar, 2-3x1,5-2 m och 0,4-0,7 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog.			
127	Lerbäck 1208	L1979:2906	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 50x30 m (NV-SÖ), bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, 8-12 m diam och 0,3-0,5 m h. Utanför kanterna är 2-7 stybbgropar, flera rännformade, 2-12x1-2 m och 0,3-0,7 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog.			
128	Lerbäck 1190	L1979:2790	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 90x35m (Ö-V), bestående av 8 kolbottnar. Dessa är runda, 7-14 m diam och 0,3-0,7 m h. Utanför kanterna är vanligen 3-7 stybbgropar, flera rännliknande, 2-7x1-3 m och 0,3-0,7 m dj, samt i ett fall en ränna, 0,5-1 m br och 0,3-0,4 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barr- eller blandskog.			
129	Lerbäck 1234	L1979:2876	Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolbotten, rektangulär, 4,5x4 m (Ö-V) och 0,4 m h. Utanför kanten är stybbgropar som närmast bildar en ränna, 0,5-1,5 m br och 0,1-0,4 m dj.	Flack sandmark, krön ovanför mindre Ö-sluttning. Skogsmark, barrskog.	C14-dateringar av kolbottnar efter liggmilor i närområdet ger vanligen dateringar äldre än 1600-talet.		
130	Lerbäck 1223	L1979:2771	Område med fossil åkermark	Fornlämning	Område med fossil åkermark, 130x30-45 m (N-S), bestående av åtta parceller. Dessa är något ryggade/välvda, 30-45x9-18 m (Ö-V). Mellan parcellerna är diken, ca 1,8-2 m br och 0,2-0,3 m dj. Parcellerna avgränsas i V av en delvis naturlig terrasskant och i N, Ö och S av ett dike, 0,8 m br och 0,3 m dj. Sondring resulterade i ett 0,1-0,2 m tj odlingslager.	Svagt V-sluttande sandmark intill bäck. Skogsmark, barrskog.	Redovisas som åkermark på karta från 1827 men inte på häradsekonomen 1864-67.	Karta 1827	
131	Lerbäck 1239	L1979:2910	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 2-4x1,5-2m och 0,3-0,5 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog.			
132	Lerbäck 1236	L1979:2878	Område med fossil åkermark	Fornlämning	Område med fossil åkermark, 23x20 m (N-S), bestående av två parceller. Dessa är plana, 20x3-15,5 m (Ö-V), och avgränsas av diken, 0,4-0,6 m br och 0,2-0,3 m dj, i N, V och S samt en delvis naturlig terrasskant i Ö. Enligt karta från 1827 hade åkermarken en större utbredning åt N resp. S, men inga odlingsspår kunde iaktas i dessa ytor.	Svagt Ö-sluttande sandmark intill bäck. Skogsmark, barrskog.	Redovisas som åkermark på karta från 1827 men inte på häradsekonomen 1864-67.		
133	Lerbäck 1232	L1979:2853	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 80x40 m (NÖ-SV), bestående av 7 kolbottnar. Dessa är runda, 9-13 m diam och 0,3-0,7 m h. Utanför kanterna är 4-8 stybbgropar, 1-7x1-2,5 m och 0,3-0,7 m dj. Fler kolbottnar finns i V.	Flack sandmark nära bäck. Skogsmark, öppen blandskog.			
134	Lerbäck 1231	L1979:2852	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är fem rännliknandestybbgropar, 3,5-7x1-2 m och 0,3-0,5 m dj.	Flack sandmark nära bäck. Skogsmark, öppen blandskog.			
135	Lerbäck 1225	L1979:2795	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 3-5x1,5-2 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack sandmark nära bäck. Skogsmark, barrskog.			
136	Lerbäck 1227	L1979:2819	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 60x45 m (Ö-V), bestående av 6 kolbottnar. Dessa är runda, 8-13 m diam och 0,3-0,8 m h. Utanför kanterna är vanligen 3-6 stybbgropar, somliga rännliknande, 1,5-12x0,8-3 m och 0,3-0,7 m dj. Flera kolbottnar delar stybbgropar.	Flack sandmark med sumpig mark på flera sidor. Skogsmark, blandskog.			
137	Lerbäck 1229	L1979:2823	Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolbotten, rektangulär(?), 13x7 m (NNÖ-SSV) och 0,5 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 2,5-8x1-2,5 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog med inslag av björk.	C14-dateringar av kolbottnar efter liggmilor i närområdet ger vanligen dateringar äldre än 1600-talet.		
138	Lerbäck 1230	L1979:2850	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 60x20 m (NÖ-SV), bestående av 4 kolbottnar. Dessa är runda, 9-12 m diam och 0,2-0,8 m h. Utanför kanterna av två kolbottnar är 2-6 stybbgropar, 2-7x1-2 m och 0,2-0,8 m dj. Utanför resterande två är en ränna, 0,5-1,5 m br och 0,2-0,4 m dj. Den N kolbotten är till hälften borttagen för väg i SÖ.	Flack sandmark intill bäck i Ö. Skogsmark, barr- och blandskog.			
139	Lerbäck 1213	L1979:2728	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 75x10-40 m (NV-SÖ), bestående av en plan åkeryta. Denna avgränsas i SV av en delvis naturlig terrasskant, intill 0,7 m h, och delvis i N av ett åkerhak, intill 0,3 m h.	Flackt S-sluttande sandmark intill bäck. Skogsmark, gles barrskog.	Redovisas som åkermark på karta från 1827 och på häradsekonomen 1864-67.		
140	Lerbäck 1215	L1979:2746	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, tresidigt, 3x3x3 m (NÖ-V-SÖ) och 0,9 m h, bestående av 0,5-1,0 m st stenar, delvis skärvida. En 0,6 m h sten är rest i mitten. Sannolikt röjningssten från åkermarken i NÖ.	Flack SV-sluttning i sandig morän. Skogsmark, blandskog.			
141	Lerbäck 1216	L1979:2747	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 2-4x1,5-2 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsnr	Lämningsnr	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
142	Lerbäck 1217	L1979:2748	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,5 m h med vall längs kanterna. Utanför kanten är tre stybbgropar, 2-3,5x1,5-2,5 m och 0,3-0,9 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, granskog.			
143	Lerbäck 1219	L1979:2750	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 1-4x1-2 m och 0,4-0,7 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, gles blandskog			
144	Lerbäck 1221	L1979:2768	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 75x15-45 m (N-S), bestående av 5 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,3-0,5 m h, en har något oklar form. Utanför kanterna av 4 st är 3-5 stybbgropar, 2-4x1-3 m och 0,3-0,6 m dj. Utanför kanten av en är en ränna, 1,5-2,5 m br och 0,4 m dj.	Flack sandig morän mellan bergkulle i V och bäck i Ö. Skogsmark, blandskog, gräns mellan två bestånd.			
145	Lerbäck 1238	L1979:2909	Röjningsröse	Fornlämning	Fornlämning	Röjningsröse, rundad, 3x2,5 m och 0,5 m h, av 0,3 m st stenar..	S-slutning i sandig moränmark. Skogsmark, blandskog.			
146	Lerbäck 1238	L1979:2909	Röjningsröse	Fornlämning	Fornlämning	Röjningsröse, runt, 3,5 m diam och 0,4 m h av 0,3 m st stenar.	S-slutning i sandig moränmark. Skogsmark, blandskog.			
147	Lerbäck 1237	L1979:2908	Röjningsröse	Fornlämning	Fornlämning	Röjningsröse, rund, 2,5 m diam och 0,3 m h, av 0,2-0,4 m st stenar.. Överkörd, ytan något skadad.	S-slutning i sandig moränmark. Skogsmark, blandskog.			
148	Lerbäck 1235	L1979:2877	Stensättning(?)	Fornlämning	Fornlämning	Röjningsröse/stensättning, rektangulär, 5,5x3,5 m (N-S) och 0,4 m h. Övertorvad ojämn yta med talrika 0,1-0,3 m st stenar i ytan. 3 m Ö är en stensträng, 9 m I (NNÖ-SSV), 0,9 m br och 0,3 m h, av 0,2-0,6 m st stenar, i befintlig fastighetsgräns, vars stenar möjligen har hämtats från stensättningen/röjningsröset.	Krön med berghäll i sandig moränmark. Skogsmark, blandskog.			
149	Lerbäck 1233	L1979:2875	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är sju stybbgropar, 1-2x1-1,5 m och 0,3-0,5 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, gles blandskog.			
150	Lerbäck 1224	L1979:2794	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,4 m h. Utanför V kanten är en ränna, 0,3 m dj. Objektet skuret av åkerdike i Ö.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
151	Lerbäck 1226	L1979:2796	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 65x20 m (ÖNÖ-VSÖ), bestående av 5 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,3-0,8 m h. Utanför kanterna är 4-8 stybbgropar, 1,5-8x1-2,5 m och 0,2-0,9 m dj.	Flack sandmark N om höjd och V om bäck. Skogsmark, blandskog och tät granskog.			
152	Lerbäck 1228	L1979:2821	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 200x15-80 m (NV-SÖ), bestående av 18 kolbottnar. Dessa är runda, 7-13 m diam och 0,3-0,7 m h. Utanför kanterna är vanligen stybbgropar, 1-7x1-3 m och 0,2-0,6 m dj. 2 kolbottnar är skadade av en skogsväg.	Flack sandmark på ömse sidor av bäck. Skogsmark, mestadels blandskog.			
153	Lerbäck 1211	L1979:2708	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 45x30 m (NÖ-SV), bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, varav 2 är 10 m diam och 0,3-0,4 m h med 4-6 stybbgropar, 2-5x1,5-3 m och 0,3-0,5 m dj, utanför kanterna. 1 är rund, 4 m diam och 0,6 m h med en ränna, 1,5 m br och 0,4 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
154	Lerbäck 1212	L1979:2727	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2-5x1-3 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack sandmark, berghäll dikt an i V. Skogsmark, blandskog.			
155			Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Gränsmärke bestående av rest sten, 0,25x0,18 m och 0,4 m h, i röse, oregelbundet, 0,9x0,75 m (N-S) och 0,2 m h av 1-2 varv med 0,1-0,4 m st stenar. Ligger i befintlig gräns.	Krön av berghäll. Skogsmark.			
156	Lerbäck 1214	L1979:2729	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 32x20 m (NNV-SSÖ), bestående av 2 kolbottnar. Den N kolbottnen är rund, 12 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 3-4x2-3 m och 0,3-0,5 m dj. Den S är oval, 12x10 m (VNV-ÖSÖ) och 0,5 m h. Utanför kanten är ca 10 stybbgropar, 2-6x1-2 m och 0,3-0,5 m dj. Eventuellt är det en kolbotten anlagd delvis ovanpå en annan.	Sandig moränmark intill bäck och mosse. Skogsmark, blandskog.			
157	Lerbäck 1218	L1979:2749	Kolningsanläggning	Fornlämning	Fornlämning	Kolbotten, närmast rektangulär, 14x12 m (NV-SÖ) och 1,1 m h. Utanför kanten i NV och NÖ är rännor, 0,5-2 m br och 0,4 m dj, och i SÖ är två stybbgropar, 2-4x1,5 m br och 0,2-0,3 m dj. Kolbottnen förefaller uppbyggd, och i mitten är en kvadratisk försänkning, 3,5x3,5 m och 1 m dj med utgång, 3 m I och 1,5 m br, i SV. Ovanpå tre av hörnen ligger 0,1-0,6 m st stenar som möjligen utgjort underlag för ett tak.	Flack sandig yta mellan mosse och berghäll. Skogsmark, blandskog.			
158	Lerbäck 1220	L1979:2770	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 80-100x40 m (N-S), bestående av 8 plana åkerytor, 40x5-13 m (Ö-V) avgränsade av diken, 0,6-1,2 m br och 0,2-0,4 m dj. Begränsas i NÖ av dike, 1 m br och 0,4 m dj, i SÖ av terrasskant, 0,3 m h, i V av dike 0,5 m br och 0,2 m dj. Flera sentida diken S om objektet.	Svag Ö-slutning i sandmark. Skogsmark, blandskog.	Tegarnas bredd är 12, 7, 5,5, 13, 5, 5, 11, 12 m från S.		
159	Lerbäck 1222	L1979:2767	Lägenhetsbebyggelse(?)	Fornlämning	Fornlämning	Husgrund eller kolbotten, rektangulär men något rundad, 7x5 m (N-S) och 0,7 m h. Vid provstick sotig sand med en del kol. I NV spismur(sröse) 3x3 m och 0,4 m h, av 0,2-0,6 m st stenar. I mitten står en kopparskylt med texten: SNUTEN / NEDLAGT 1843 / SISTE BRUKARE / CARL GUSTAV CARLSSON / NÄRKES SKOGSKARLAR 1990.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog, kanten av ledningsgata.		Karta, Kassmyra, 1836 (LMM 18-ler-126). Karlsson, S. 1998. Ödetorp runt Tisaren. Närkes skogskarlarers klubbvandringar 1975-1998.	
160	Lerbäck 1251	L1979:2935	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är en ränna, 1 m br och 0,4 m dj.	Sandmark omedelbart intill mosse i NV och berghäll i SÖ. Skogsmark, blandskog dominerad av tall.			
161	Lerbäck 1241	L1979:2828	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 35x15 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 10-13 m diam och 0,4 m h. Utanför kanterna är 3 stybbgropar, 2-4x1,5-2,5 m och 0,3-0,5 m dj.	Moränmark, liten svacka mellan berghällar. Skogsmark.			
162	Lerbäck 1242	L1979:2855	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 3-5x1,5-3 m och 0,3-0,5 m dj.	Flack sandmark intill mosse. Skogsmark, barrskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
163	Lerbäck 105:1	L1981:4080	Plats med tradition	Övrig kulturhistorisk lämning	Naturbildning, grotta i berg, ca 3 m l (NV-SÖ), 0,8 m br och 1,5 m h vid ingången, lägre längre in. Namnet Kvickens håla efter en kyrktjuv, Kvicken, som levde i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. Efter ett inbrott gömde han sig här.	Ö sidan av bergshöjd. Skogsmark, tallskog.		FMS	
164	Lerbäck 1244	L1979:2857	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 2-3x1-1,5 m och 0,3 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, barrskog.			
165	Lerbäck 1245	L1979:2880	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är en ränna, 1-2 m br och 0,2-0,4 m dj.	SV-sluttande moränmark. Skogsmark, blandskog.			
166	Lerbäck 1240	L1979:2824	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 23x15 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 9-12 m diam och 0,5-0,6 m h. Utanför kanten av den i N är två stybbgropar, 2-3x1,5-2 m och 0,3 m dj. Utanför kanten av den S är fem stybbgropar, 2-7x1,5-3 m och 0,3-0,6 m dj, varav en i N är grävd i den intilliggande kolbotten vilket ger en relativ datering.	Moränmark, lutande avsats i V-sluttning ovanför sankmark. Skogsmark, blandskog.			
167	Lerbäck 1255	L1979:2956	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, oval, 13x9 m (Ö-V) och intill 0,6 m h i S samt inskuren intill 0,4 m i sluttning i V-N-Ö. Möjligen är det två överlappande kolbottnar.	Moränmark, liten svacka mellan berghällar. Skogsmark, öppen glänta.			
168	Lerbäck 1254	L1979:2954	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,3 m h, inskuren i sluttning i Ö. Utanför N och S kanten är två rännor, 1-1,5 m br och 0,2-0,3 m dj. På platsen ska ha funnits ekonomibyggnad enligt karta från 1800-talet, inga spår påträffades.	Moränmark, liten avsats mellan brant berghäll och kärr. Skogsmark, granskog.			
169	Lerbäck 1253	L1979:2938	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är tre stybbgropar, 2-3x1,5-2 m och 0,3-0,5 m dj.	Kuperat berg, sandmark mellan hållar. Skogsmark, blandskog.			
170	Lerbäck 1252		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är åtminstone två stybbgropar, 2x1,5 m och 0,3- m dj. Hjulspår går över objektet i V.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
171	Lerbäck 1246		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är tre stybbgropar, 2-4x1,5-2,5 m och 0,3-0,6 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
172	Lerbäck 1247		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,4 m h. Saknar tydliga stybbgropar.	Moränmark, liten avsats i brant Ö-sluttning. Skogsmark, blandskog, huvuds. gran.			
173	Lerbäck 1248		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är minst sex stybbgropar, 2-5x1,5-2,5 m och 0,2-0,5 m dj, de går i varandra och bildar snarast zon av gropigheter.	Moränmark, liten avsats i V-sluttning. Skogsmark, granskog.			
174	Lerbäck 1249		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 32x12 m (NNV-SSÖ), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 9 m diam och 0,4-0,6 m h. Utanför kanten av den S är en ränna, 1-1,5 m br och 0,2-0,4 m dj, utanför kanten av den S sex stybbgropar, 1,5-4x1-2,5 m och 0,2-0,4 m dj.	Moränmark, liten avsats i V-sluttning. Skogsmark, granskog.			
175	Viby 467		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2-5x1-3 m och 0,2-0,5 m dj.	Platå i kuperad moränmark. Skogsmark, granskog.			
176	Lerbäck 1250		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, sannolikt rund, ca 12 m diam och ca 0,5 m h. Utanför kanten är sannolik stybbgropar i S. Svårbedömd pga vegetation.	Flack sandmark. Skogsmark, kraftledningsgata.			
177	Lerbäck 1243		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är tre stybbgropar, 2-6x1,5-2,5 m och 0,2-0,4 m dj.	SV-sluttande sandig moränmark. Skogsmark, blandskog dominerad av gran.			
178	Viby 465		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 25x10 m (NÖ-SV), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 7-8 m diam och 0,4 m h. Utanför kanterna är 4-5 stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,3-0,5 m dj.	Moränmark, flack platå i V-sluttning. Skogsmark, blandskog.			
179	Viby 466		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,7 m h med välvd profil. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 1,5-2,5x1-2 m och 0,3-0,4 m dj, och två rännor, 7-8 m l, 0,5 m br och 0,2-0,4 m dj. Utanför S kanten är flera 0,2-0,6 m st röjda stenar.	Moränmrk, mjuk S-sluttning. Skogsmark, gles blandskog.			
180	Viby 464		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 23x13 m (Ö-V), bestående av 2 kolbottnar. Båda är svåravgränsade pga vegetation, särskilt ormbunkar, men förfaller runda, 6-10 m diam och 0,3-0,4 m h. Utanför kanterna är ca 2-6 stybbgropar, 1,5-2x1-1,5 m och 0,2-0,4 m dj.	Moränmark, flack mindre platå. Skogsmark, gles blandskog.			
181	Viby 468		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 6 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är 2 stybbgropar, 2-5x1,5-2 m och 0,4-0,5 m dj.	NÖ-sluttning i moränmark. Skogsmark, granskog.			
182	Viby 484		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 32x13 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 8-11 m diam och 0,3-0,4 m h. Utanför kanterna är 1-4 stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,4 m dj.	Moränmark, N-S svacka mellan två höjder. Skogsmark, barrskog.			
183	Viby 483		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2-7x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Flack moränmark ovanför bäck i Ö. Skogsmark, granskog.			
184	Viby 482		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är tre stybbgropar, 1-1,5x1-1,5 m och 0,3-0,4 m dj.	Moränmark, platå V om bäck. Skogsmark, blandskog.			
185	Viby 480		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, ca 7 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är ett flertal gropar, 0,5-0,7x0,5-0,7 m och 0,3-0,5 m st, sannolikt stybbgropar men svåra att skilja från markberedningsgropar och körskador.	Moränmark nedanför bergknalle. Skogsmark, granskog.			
186	Viby 481		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 7 m diam och 0,7 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 2-3x1,5-2 m och 0,3-0,6 m dj. Något störd av skogsväg i SÖ.	Svag västlig sluttning. Sandmark. Skogsmark, barrskog.			
187	Viby 469		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är sju stybbgropar, 2,5-7x1-2,5 m och 0,3-0,5 m dj.	Krön av moränhöjd. Skogsmark, barrskog.			
188	Viby 471		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3 m diam och 0,3 m h, bestående av 0,15-0,4 m st stenar. Tycks skadad av skogsmaskin, utspridda stenar samt gropig i ytan.	V-sluttning i moränmark. Skogsmark, barrskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
189	Viby 472		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar, 25x20 m (NV-SÖ) bestående av en kobotten och en kolarkojuin. Kolbotten är rund, 15 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 2-4x1-2,5 m och 0,2-0,5 m dj. SÖ om denna är en kolarkojuin bestående av spismursröse, 2x1,6 m (N-S) och 0,8 m h, övertorvat med enstaka 0,2-0,7 m st stenar i ytan, de största är tuktade.	Moränmark, platå mellan liten bäck och berghöjd. Skogsmark, granskog.			
190	Viby 476		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är fem stybbgropar, 2,5-6x1-2 m och 0,2-0,4 m dj.	Flack Ö-slutning i moränmark. Skogsmark, granskog.			
191	Viby 477		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3,5 m diam och 0,5 m h. Kraftigt övertorvat men tycks bestå av mestadels 0,15-0,3 m st stenar. I NÖ finns ett par stenansamlingar, dock med inblandning av jord, sannolikt efter dikesgrävning.	Moränmark, V-slutning mot kärr. Skogsmark, gallrad barrskog.			
192	Viby 478		Hägnad	Övrig kulturhistorisk lämning	Stenmur, 210 m l (NV-SÖ), 0,9-3,5 m br och 0,5-1,1 m, av 0,1-0,8 m st stenar, vanligast ca 0,4-0,5 m st stenar. Mest uppbyggd i V, ställvis kallmurad, antydning till skalmur, övergår i Ö till flack stensträng/skikt av röjningssten. Öppning i centrala delen. Överkörd av hjulspår i Ö änden.	S kanten av berghöjd. Skogsmark, ungskog/sly.			
193	Viby 190:1		Bytomt/gårdstomt	Fornlämning	Gårdstomt, 90x50-75 m (Ö-V) bestående av 4 husgrunder och 1 ramp. Husgrund (bostadshus), 12x8 m (N-S) och intill 0,7 m h. I V är 1-3 varv av huggna syllstenar, 0,2-0,8 m st. I N enkel rad av kraftigt övertorvade syllstenar, ingen tydlig avgränsning i Ö. Centralt är 2 kraftigt övertorvade spismursrösen, ca 3 m diam och 0,8 m h. Utanför NÖ hörnet är en trappsten av sandsten, kvadratisk, 0,7x0,7 m. Husgrunden ligger på terrass, intill 0,6 m h, som fortsätter 3 m N och 6 m Ö, delvis uppbyggd av 0,4-0,7 m st stenar. Husgrund, minst 8x5 m (N-S) och intill 0,5 m h, bestående av syllstensrader av 0,3-0,6 m st stenar, tydligas i N och NÖ. S delen är otydlig pga övertorvning och skärs möjligen av väg. I NV hörnet är ett övertorvat spismursröse, ca 2,5x2,5m. I centrala Ö delen antydning till innervägg av intill 0,4 m st syllstenar. Hg, 10x8 m (Ö-V) och 0,6 m h, fortsätter ev ytterligare 8 m åt V, av tätt liggande 0,5-0,7 m st skarpkantade syllstenar som ligger glest ytterligare 8 m åt V. Ö delen uppbyggd med golv av övertorvade stenar. I V är en grop, 1,5 m diam, fylld av 0,3-0,4 m st stenar, möjligen brunn. Husgrund, 13x5,5m (Ö-V) och intill 0,5 m h. Består av tydlig syllstensrad i S och glest lagda stenar på rad i N, i NV dock något tätare. Inga syllstenar synliga i gavlarna. Stenmaterial 0,15-0,7 m. Ramp/terrass, konisk form, ca 15 m l (N-S) och 5-10 m br, bredast i S, och 0-1,3 m h, lutar från S mot N där den övergår i marknivå. S delen i nivå med mangårdsbyggnaden. Kallmurade kanter av sten, vanligen runt 0,5 m st. På tomten växer bl.a. 1 stor lind (0,7m diam), 1 stor ask (0,9 m diam), flera mindre lönnar, rönnar, askar och björkar samt syrenbuskar. Tripphult är belagt som torp på karta över Viby socken från 1688 och blev senare skattlagt som 1/4 mantal frälse.	Mindre krön i moränmark med inslag av berg i dagen. Skogsmark, granplantering och blandskog.		FMIS	
194	Viby 487		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund? Inom ca 8 m st yta kom kol vid provstick i marken, dock saknas synliga lämningar. Sannolikt sönderkörd vid anläggande av kraftledning.	Sandig mark nedanför höjd i SV. Skogsmark, slyig kraftledningsgata.			
195			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Boplatsläge, 250x25 m (NÖ-SV), fortsätter V om utredningsområdet. Avser ytorna utanför den befintliga vägen.	Flack sandmark intill sjö. Skogsmark, barrskog och sandstrand.			
196	Viby 485		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,6 m h. Utanför kanten är en ränna, 1-2 m br och 0,4 m dj.	Moränmark, flack Ö-slutning intill mosse. Skogsmark, hög vågallrad barrskog.			
197	Viby 479		Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med fossil åkermark, ca 335x135 m (NNV-SSÖ), bestående av plana åkerytor, minst 21 röjningsrösen, fem åkerhak, tre terrasskanter och en stenmur. Röjningsrösen är ovala, runda eller oregelbundet avlånga, 3-18x2-12 m och 0,3-2 m h, av 0,15-1,0 m st stenar, de mindre rösen är övermossade, flera större närmast stentippar/stenrevlar. I Ö bildar ett par större röjningsrösen en Ö-V fägata. Åkerhaken är 20-75 m l. Terrasskanterna är 30-50 m l och intill 0,5 m h. Stenmuren är 110 m l (NNV-SSÖ), 1-2,2 m br samt 0,8 m h, kallmurad, bitvis välbevarad men med större partier utrasade.	Moränmark, delvis sandig, slutningar på ömse sidor av bäck. Skogsmark, ca 20-årig granskog och enstaka sälgar.			
198	Viby 189:1		Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning	Torplämning, 55x25 m (ÖNÖ-VSV), bestående av en husgrund och en jordkällare. Husgrunden i Ö är rektangulär, 6,5x4,5m (N-S) och 0,6 m h, bestående av tätt lagda 0,2-0,6 m st syllstenar. I NV hörnet är ett spismursröse, 1,5x1,5m och 0,2 m h, av 0,15-0,3m st stenar. Ytan inom syllstensraderna består av jord och enstaka stenar. Jordkällaren i V är 4x2 m (Ö-V) och 1,2 m dj med ingång i V. Ingrävd i V-sluttande moränmark. Ursprungligen kallmurade innerväggar, nu utrasade, av vanligen 0,15-0,4 m st rundade stenar. Runt kanterna är en vall, 1,5 m br och 0,3 m h, av sten och jord. I V är en 2,5x1 m lång ingång omgiven av två vallar, 1,5 m br och 0,5 m h. Torpet Lindalen-Hackefallet var enligt skylt på platsen bebott från 1831 till tidigt 1900-tal.	Krön och V-slutning i moränmark. Skogsmark, granplanering med inslag av sälgar och andra lövträd.		FMIS	
199	Viby 470		Lägenhetsbebyggelse	Övrig kulturhistorisk lämning	Bebyggelselämning, 20x8 m (Ö-V), bestående av 2 husgrunder. Den Ö husgrunden, sannolikt bostadshus, är 5,5x3,5 m (Ö-V) och 0,8 m h, av huggna syllstenar, 0,3-0,7 m st, kallmurade i 1-2 varv. Indelning i två rum av ytterligare likadan kallmur, 3,5x3,5 m i Ö, 2x3,5 m i V. I ytan är måttligt till rikligt med 0,2-0,6 m st stenar, möjligen spismur i SÖ hörnet. I V är en utbyggnad, 4x3 m (N-S) med rad av 0,2-0,5 m st syllstenar. Den V husgrunden är 3x2,5 (NV-SÖ) och 0,3 m h, bestående av syllstensrader av 0,2-0,6 m st stenar.	Moränmark, krön ovanför brant Ö-slutning. Skogsmark, liten aspunge.			
200	Viby 470		Smideslämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Husgrund (smedja), 7x3,5 m (Ö-V) och 0,7 m h, bestående av tätt lagda syllstenar, 0,3-0,9 m st. I V delen är ett spismursröse, 4x4 m och 1,3 m h, av intill 0,6 m st stenar och inslag av tegel och slagg.	Moränmark, svag Ö-slutning. Skogsmark, blandskog.			
201	Viby 474		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 5 m diam och 0,3 m h, övertorvat med rikligt med 0,1-0,3 m st stenar i ytan.	Flack S-slutning i moränmark. Skogsmark, kalhygge.			
202	Viby 475		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3,5 m diam och 0,3 m h. Övertorvat, av ca 0,2-0,4 m st stenar, två 0,6 m st stenar lagda ovanpå.	Flack S-slutning i moränmark. Skogsmark, kalhygge.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMIS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
203	Viby 473		Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med fossil åkermark, 150x90m (N-S), fortsätter V om utredningsområdet, bestående av plana åkerytor, minst tio röjningsrösen och fem diken. Röjningsrösen är vanligen 4-9 m diam och 0,3-1,5 m h, av 0,05-0,6 m st stenar. Dikena är 0,5-1,5 m br och 0,2-0,5 m dj.	Krön och SV-sluttning i moränmark. Skogsmark, barrskog.	Utbruten ur Viby 177:1		
204	Viby 486		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 40x25 m (N-S), bestående av en plan yta avgränsad i Ö-S-V av terrasskant, 85 m l och intill 0,6 m h.	Flack, något Ö-sluttande moränmark. Skogsmark, barrskog.			
205	Viby 177:1		Lägenhetsbebyggelse	Fornlämning	Torplämning, 80x50 m (VNV-ÖSÖ), osäker utbredning, bestående av 1 husgrund(?) och 1 eller 2 jordkällare. I S är en husgrund(?) under ett röjningsröse, 9x5 m (N-S) och 0,6 m h, av 0,3-0,8 m st övermossade stenar. I den står skylt från Viby hembf. En möjlig syllstensrad av rektangulära stenar anas i V och S kanten(5x3 m) (N-S) av 0,3-0,6 m st stenar, delvis tuktade, med rak kant åt V. I NÖ är en jordkällare, 6x3,5m (ÖNÖ-VSV) och 1,2m djup. Kallmurad, öppning i VSV. I NV är en källaruin(?), 4x2,5 m (NNV-SSÖ) och minst 0,5 m dj. Ingång i NNV. Fyllt av bråte, ris, grenar, flaskor, kondervburkar m.m. Oklart om väggarna är stensattar. I V och N kanten val-lar, 1,5 m br och 0,5 m h. Äldre brukningsväg ansluter från N. Enligt skylten från Viby hembf. var Lindtorp bebyggt 1810-77.	Flackt krön och V-sluttning i moränmark. Skogsmark, barrskog.	Ny utbredning	FMIS	
206	Viby 177:1		Färdväg	Övrig kulturhistorisk lämning	Hälväg, minst 20 m l (Ö-V), 1,5-2 m br och intill 0,6 m dj. Fortsättning åt Ö kan anas. Befintlig stig löper i hälvägen.	Flackt krön och V-sluttning i moränmark. Skogsmark, barrskog.			
207	Viby 426		Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med fossil åkermark, 230-380x125-375 m (N-S), bestående av plana åkerytor avgränsade av diken, terrasskanter och åkerhak. Utanför kanterna och i åkerytorna finns minst ett 50-tal röjningsrösen och stentippar. Dessa är vanligen 3-8 m st och 0,4-0,8 m h och består av 0,1-0,8 m st stenar. Området har relativt höga upplevelsevärden, särskilt i de öppna hagmarkerna i N.	S-sluttande moränmark, sank i de S delarna. Skogsmark, avverkad barrskog, i S, och öppen ängsmark med enstaka löv- och barrträd i N.			
208			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 170x160 m (N-S), fortsätter Ö om utredningsområdet.	S-sluttande stenröjd moränmark. Åkermark och öppen ängsmark.			
209			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 200x100 m (N-S), fortsätter V om utredningsområdet. Inom ytan är en bebyggd gårdstomt.	S-sluttande dränerad och stenfattig/stenröjd moränmark. Åkermark i vall, öppen ängsmark, tomtmark.			
210	Viby 402	L1979:1911	Bytomt/gårdstomt	Möjlig fornlämning	Gårdstomt, 85-100x75-90 m (N-S), utbredning enligt karta från 1803. Äldsta belägg för Lindhult är från 1530. Gårdstomten är fortfarande bebyggd.	S-sluttning i moränmark. Tomtmark, åkermark.			
211	Viby 437		Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med fossil åkermark, 130-300x50-160 m (N-S), bestående av minst 35 röjningsrösen och ett flertal diken och åkerkanter. Röjningsrösen är vanligen oregelbundna, 2,5-7 m st och 0,3-0,8 m st, och består av 0,15-0,7 m st stenar. Den NV delen är småskalig, mer storskalig i Ö och S.	S-sluttande moränmark med inslag av berghällar. Skogsmark, barrskog.			
212			Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 190x120 m (N-S). Plana ytor avgränsade av diken, vanligen 1 m br och 0,5 m dj.	S-sluttning i moränmark. Skogsmark, bevuxen av 40-50 år gammal granskog.			
213	Viby 421		Hägnad	Övrig kulturhistorisk lämning	Stensträng, 105 m l, 1,3-1,5 m br och intill 0,8 m h. Kallmurad, bitvis med skalmurstekni av 0,2-0,7 m st stenar. Avgränsar igenlagd åkermark åt Ö.	S-sluttning i moränmark. Skogsmark, blandskog.			
214	Borde reggas		Stensättning(?)	Möjlig fornlämning	Röjningsröse/stensättning, rektangulär, 5,5x4,5 m (NÖ-SV) och 0,7 m h, bestående av övermossade 0,15-0,6 m st stenar. I mitten är en försänkning, 1,9x1,0 m (NV-SÖ) och 0,3 m dj. På SV sidan är ett skikt av 0,3-0,8 m st stenar inom ett 2x2 m st område, möjligen sentida odlingssten. Bratopografiskt läge och tydlig avgränsning i plan talar för fornlämning, men läget intill sentida odlingsmark och röjningsrösen gör att det inte går att utesluta att det är ett röjningsröse.	Moränmark, åt Ö utstickande mindre udde av krön. Skogsmark, gles blandskog			
215	Viby 423		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 95x5-35 m (NÖ-SV), bestående av en plan yta avgränsad av 7 röjningsrösen och stenhägnad i NÖ och SÖ. Röjningsrösen är runda eller oregelbundna, vanligen 2-6 m och intill 0,5 m h, och bestående av övermossade 0,1-0,6 m st stenar samt enstaka meterstora block. Stenhägnaden är 30 m l (NÖ-SV), 2,5 m br och 0,5 m h, övertorvad med vanligen 0,2-0,4 m st stenar i ytan.	Moränmark, flack jämn NÖ-sluttning mellan två bergshöjder. Skogsmark, barrskog.			
216	Viby 425		Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torplämning, 70x15 m (Ö-V) bestående av 3 husgrunder och 1 jordkällare. Från Ö till V: Husgrund, 6x4m (Ö-V) och 0,5 m h, bestående av syllstensrader, särskilt tydlig i N, av ca 0,4 m st stenar. I S är ett spismursröse, 2,5 m diam och 0,7 m h av 0,1-0,25 m t stenar. Ö om husgrunder är en plan yta, 6x4m (N-S) avgränsad av diken, 0,4m breda och 0,15m dj, möjligen köksträdgård. Husgrund, 7x4 m (Ö-V) och 0,5 m h, av syllstensrader med 1-2 varv av syllstenar, mestadels 0,2-0,7 m st, och uppbyggt golv. Centralt och något åt SV är en kvadratisk spismursstock, 2x2 m och 0,7 m h av 0,05-0,5 m st stenar. Husgrund, 3x3m (N-S) och 0,3 m h, bestående av syllstensrader med ca 0,4 m st övermossade stenar. Jordkällare, 5,5x4m (N-S) och 1,1 m dj. Bevarad kallmurning av 0,2-0,6 m st stenar i V och Ö, något utrasad i S och ingång i N.	N-sluttning i moränmark. Skogsmark, blandskog.			
217			Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 85x13-50 m (Ö-V), med plan yta avgränsad av diken, 0,5-1 m br och 0,2-0,5 m dj, samt ett röjningsröse, halvcirkelformat, 8x2 m (N-SÖ-V), 0,3 m h, av 0,05-0,3 m st stenar, mest potatisplocksten.	Avsats i moränmark. Skogsmark, granplantering i V, mestadels granskog i Ö.			
218	Viby 446		Hägnad	Övrig kulturhistorisk lämning	Stenmursliknande hägnad, 30 m l (N-S), 1,5 m br och 0,5 m h, av vanligen 0,2-0,5 m st övermossade/övertorvade stenar. Avgränsar fossil åker åt V.	Flack S-sluttande moränmark. Skogsmark, blandskog.			
219	Viby 429		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, rektangulärt, 6x4 m (N-S) och 0,8 m h, av 0,1-0,7 m st stenar.	Flack S-sluttande moränmark. Skogsmark, blandskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMIS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
220	Viby 431		Hägnad	Övrig kulturhistorisk lämning	Stensträng, 105 m l (NV-SÖ), 1,4-3 m br, och intill 0,6 m h, av 0,2-0,7 m st stenar, mestadels 0,3-0,4 m st. Ställvis synlig kallmuring, annars flack och utrasad. Skogsväg genomkorsar hägnaden i centrala delen.	Flack sandig och stenig morän. Skogsmark, blandskog.			
221			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 480x15-115 m (NÖ-SV), egentligen bestående av flera mindre lägen, fortsätter Ö om utredningsområdet.	Platåer och S-sluttningar i stenröjd moränmark. Åkermark med inslag av tomtmark och mindre ytor i skogsmark.			
222	Viby 433		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, 1,5x1,4 m och 0,35 m h, av enhetligt stenmaterial, 0,15-0,2 m st stenar. Störd i V av hjulspår.	Småkuperad impedimentsmark. Ställvis berghäll.			
223	Viby 435		Hägnad	Övrig kulturhistorisk lämning	Stenmur, 120 m l (ÖNÖ-VSV), med två utlöpare åt , 15 resp. 8 m. V delen är välanlagd, 0,8 m br och 0,9 m h, kallmurad av 0,1-0,8 m st stenar. Ö därom, fram till första avgreningen, är stenvuren relativt sentida, 0,8-1,8 m br och 0,5-1,2 m h, av 0,05-1,0 m st st stenar samt inslag av tegel, ej övermossad, på S sidan ligger en jordkällare ovan i riven ekonomibyggnad an mot stenvuren. Mellan avgreningarna är stenvuren ca 1,2 m br och 0,8 m h med N-lutande ovansida, av 0,15-0,4 m st rundade stenar. NÖ utlöparen är närmast en kraftigt övertorvad stensträng, ca 1 m br och 0,2-0,4 m h, med måttliga mängder sten, 0,15-0,4 m, synliga i ytan.	Lätt kuperad moränmark. Gräns mellan skogsmark och ängsmark bestående av blandskog.			
224	Viby 444		Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning	Gränsmärke bestående av lätt triangelformad sten, 0,5x0,3x0,3 m st, ställd i förgrening av stenmur.	Lätt kuperad moränmark. Skogsmark, blandskog.	Gräns på karta över Vångerud från 1854.		
225	Viby 419		Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Husgrund, 30x5 m (VNV-ÖSÖ), efter ekonomibyggnad.	S-sluttande moränmark. Skogsmark, lövskogbevuxet impediment.			
226	Viby 420		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröseområde, 150x25-50 m (NV-SÖ), sannolikt Ö kanten av igenlagd åkermark, bestående av 11 röjningsrösen. Dessa är runda eller ovala, 1,5-13 m och 0,2-0,5 m h, av 0,05-0,2,4 m st stenar och övermossade eller övertorvade	V-sluttning och flack moränmark. Skogsmark, blandskog och kalhygga.			
227	Viby 422		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, oregelbundet, 4,5x4 m och 0,3 m h, av 0,2-0,3 m st stenar.	Moränmark, V foten av bergknalle. Skogsmark, gles granplantering.			
228	Viby 424		Hägnad	Övrig kulturhistorisk lämning	Stensträng/röjningsröse, 13 m l, (NV-SÖ), 1-3 m br och 0,3 m h, av 0,15-0,4 m st stenar	Flack moränmark. Skogsmark, gles granplantering.			
229	Borde reggas		Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning	Gränsmärke, runt, 1,4 m diam och 0,15 m h. Består av ett skikt av ca 0,2 m st stenar, med en omkullfallen tidigare rest sten i centrum, 0,5x0,3x0,15m. Störd av hjulspår.	Småkuperad moränmark, ställvis berg i dagen. Skogsmark, kraftledningsgata.			
230	Viby 264		Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning	Gränssten i röse, runt, ca 1 m diam och 0,2 m h, av upp till 0,3 m st stenar. I röset är en rest sten, ca 0,5x0,3 m st och 0,45 m h. Stenen lutar svagt mot S. Påträffad vid frivillig utredning utan KML-beslut år 2008.			FMIS	
231	Viby 448		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 8 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är en ränna som löper längs med hela anläggningen, 0,3 m dj.	Flack sandig och stenig morän. Skogsmark, blandskog (avverkad)			
232	Viby 270		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, ca 180x90 m (ÖNÖ-VSV), bestående av 5 säkra röjningsrösen, sannolikt fler. Dessa är ovala och oregelbundna, ca 3-4 m st och intill 0,4 m h, av upp till 0,6 m st stenar. Ett röse mer av röjstensvall. I NÖ delen är ett stensättningsliknande röjningsröse. Samtliga röjningsrösen är övermossade. Berör marginellt tidigare odlad mark. Finns på häradskartan, men är sannolikt av äldre karaktär. Påträffad vid frivillig utredning utan KML-beslut år 2008. (Raä dnr: 3.4.2-4743-2011)			FMIS	
233	Viby 283		Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning	Gränsmärke, bestående av postament, 0,7 m i diam och 0,15 m h av 0,3-0,4 m st stenar. Hjärtsten, tresidig 0,4 m h med 0,15-0,2 m br sidor. Spetsig blåmålad topp. Framkom vid arkeologisk utredning 2012.			FMIS	
234	Viby 428		Fossil åker	Fornlämning	Röjningsröseområde, 60x50 m (NNÖ-SSV), bestående av 6 röjningsrösen. Dessa är runda eller ovala, 3-5 m diam och 0,2-0,6 m h, tämligen kraftigt övertorvade med enstaka 0,2-0,4 m st stenar synliga i ytan.	Krön och svag S-sluttning i moränmark. Skogsmark, blandskog.			
235	Viby 430		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, oregelbunden form, 3,5x2,5m (N-S) och 0,4 m h, av 0,3-0,6 m st stenar. Ligger mot berghäll i SV, övertorvad.	Moränmark, svag NÖ sluttning intill berghäll. Skogsmark, blandskog.			
236	Viby 432		Gränsmärke(?)	Övrig kulturhistorisk lämning	Gränsmärke(?) i form av en rest sten, 0,8 m h, med oregelbundet tvärsnitt, 0,4x0,35 m. Står direkt på hälleberget.	Berg i dagen, krön ovanför V-sluttning. Skogsmark, främst tallskog.			
237	Viby 261		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Se FMIS			FMIS	
238	Viby 434		Fossil åker	Fornlämning	Röjningsröseområde, 70x20 m (NÖ-SV), bestående av 11 röjningsrösen. Dessa är vanligen runda, 2-3,5 m diam och 0,15-0,5 m h, av 0,15-0,5 m st stenar. Några är delvis övertorvade.	Två Ö-V ursvallade vallar i N-sluttande moränmark, mycket stembundna. Skogsmark, kalhygge.			
239	Viby 436		Fossil åker	Fornlämning	Röjningsröseområde, 65x25 m (Ö-V), bestående av 8 röjningsrösen. Dessa är runda, 2,5-5 m diam och 0,3-0,4 m h. Lätt till kraftigt övertorvade med 0,15-0,3 m st stenar i ytan. Flera större stenansamlingar, främst åt Ö, kan vara röjningsrösen, men även t.ex. rotvältor då marken är mycket stembunden.	Krön och kant av Ö-V ursvallad stembunden vall i N-sluttande moränmark. Skogsmark, kalhygge i V och blandskog med björk och gran i Ö.			
240	Viby 445		Fossil åker	Fornlämning	Röjningsröseområde, 75x20 m (VNV-ÖSÖ), bestående av 6 röjningsrösen. Dessa är runda, 2,5-4 m diam och 0,3-0,6 m h, övertorvade med talrika 0,15-0,4 m st stenar i ytan. De största är nästan stensättningsliknande.	Krön på Ö-V stenig moränvall i N-sluttning. Skogsmark, uppvuxen granskog.			
241	Viby 442		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 2,5 m diam och 0,3 m h, övertorvat med i ytan enstaka 0,15-0,2 m st stenar. S delen överkörd av skogsmaskin.	Morän, Ö-V-vall i stembunden N-sluttning. Skogsmark, barrskog.			
242	Viby 440		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, ovalt, 4,5x3 m (Ö-V) och 0,35 m h. Övertorvad med i ytan enstaka 0,15-0,25 m st stenar.	Morän, Ö-V-vall i stembunden N-sluttning. Skogsmark, blandskog med björk och gra.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMIS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
243	Viby 440		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3 m diam och 0,4 m h, övertorvad med i ytan enstaka 0,15-0,3 m st stenar.	Morän, Ö-V-vall i stenbunden N-sluttning. Skogsmark, blandskog.			
244	Viby 447		Fossil åker	Fornlämning	Fossil åker, 100x20-80 m (N-S) bestående av 11 röjningsrösen. Dessa är vanligen runda, 3,5-4,5 m diam och 0,3-0,6 m h, en är njurformad, 6x4 m och 0,6 m h. Övertorvade med i ytan måttligt till rikligt med 0,15-0,4 m st stenar.	Krön och sluttning av markant NV-SÖ terrass, stenig moränmark. Skogsmark, granskog.			
245	Viby 443		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 2,5 m diam och 0,5 m h, av 0,2m-0,5 m st stenar. Mindre stenansamlingar i anslutning till röset i V och Ö, möjligen stort av skogsväg.	Stenig moränmark, krön av flack vall. Skogsmark, granskog.			
246	Viby 443		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3 m diam och 0,4 m h, av 0,2-0,4 m st stenar.	Stenig moränmark, krön av flack vall. Skogsmark, granskog.			
247	Viby 443		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse(?), runt, 3,5 m diam och 0,3 m h, övertorvat med enstaka stenar, 0,1-0,2 m st, i ytan. Ojämn yta, möjligen sönderkörd eller naturbildning.	Stenig moränmark, krön av flack vall. Skogsmark, granskog.			
248			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 225-325x225 m (NÖ-SV), fortsätter SÖ om utredningsområdet. Egentligen en serie möjliga boplatslägen sammanfogade till en större yta, de bästa lägena närmast bäcken.	Småkuperad sandig N-sluttning med flera mindre höjdryggar intill bäck. Skogsmark, nygallrad furuskog samt öppen kraftledningsgata.			
249	Viby 441		Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolningsgrop, antydning till kvadratisk form, 3x3m (NÖ-SV) och 0,8 m dj. Sondning i botten resulterade i ett 0,4 m tj sotigt sandlager med fnyk av kol i botten. Hjulspår tangerar objektet i väst. Gropentill stora delar täckt av ris.	Krön av sandig småkuperad platå. Skogsmark, nygallrad furuskog.			
250	Viby 439		Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolningsgrop, rektangulär, 4x3 m (Ö-V) och 0,8 m dj. Utanför kanten är en vall, 1,5 m br och 0,2-0,3 m h, synlig i N och S. Belamrad med ris från röjning.	Krön av sandig småkuperad platå. Skogsmark, nygallrad furuskog.			
251	Viby 246:1		Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolbotten, rektangulär, 6x4 m och 0,2-0,4 m h. Runtom är en ränna, ca 1 m br och 0,5 m dj. Förefaller tömd på träkol.		Ändrad antikvarisk bedömning	FMIS	
252	Viby 438		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, osäker form, troligen rund, 4,5 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är 3 stybbgropar, 2x1,5m och 0,3-0,4 m dj. Störd av hjulspår i Ö och S.	Småkuperad sandmark. Skogsmark, ledningsgata			
253	Viby 427		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, ovalt, 7x4 m (NÖ-SV) och 0,6 m h, övermossad/övertorvad med 0,15-0,3 m st stenar synliga i ytan. Mindre stenröjd yta i SÖ, möjligen efter anläggande av luftledning.	Stenig N-sluttande moränmark, krön av vall. Skogsmark, kanten av ledningsgata, mindre ekar och lövsly.			
254	Viby 130:1		Avrättningsplats	Möjlig fornlämning	Avrättningsplats, uppgift om. Platsen är markerad som avrättningsplats på häradsekonomska kartan. Flera mindre täktgropar finns på platsen.	Småkuperad sandmark intill väg i N och bäck i V.		FMIS	
255	Viby 453		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 2,5 m diam och 0,4 m h, av 0,15-0,3 m st stenar, övertorvat.	Stenig N-sluttande moränmark, krön av liten Ö-V vall. Skogsmark, risig blandskog.			
256	Viby 463		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3 m diam och 0,4 m h, av 0,2-0,35 m st stenar.	N-sluttande moränmark, kant av Ö-V terrass. Skogsmark, tät granskog.			
257	Viby 463		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse (?), oregelbundet, ca 3 m diam och 0,3 m h med oregelbunden yta, av 0,07-0,3 m st stenar	N-sluttande moränmark, kant av Ö-V terrass. Skogsmark, tät granskog.			
258	Viby 462		Röjningsröse	Möjlig fornlämning	Röjningsröse, runt, 3 m diam och 0,4 m h, av övertorvade 0,15-0,3 m st stenar.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.			
259	Viby 462		Röjningsröse	Möjlig fornlämning	Röjningsröse, runt 3 m diam och 0,5 m h, övertorvat, av 0,2-0,4 m st stenar.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.			
260	Viby 462		Röjningsröse	Möjlig fornlämning	Röjningsröse, runt 3,5 m diam och 0,5 m h, övertorvat, av 0,3-0,4 m st stenar.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.			
261	Viby 460		Stensättning(?)	Möjlig fornlämning	Stensättning, rundad, 4,5x4 m och 0,6 m h, övertorvad, jämnt stenmaterial, 0,3-0,4 m st. Fint välvd profil. Bra läge men röjningsröse eller skrotstenshöj efter täkt kan inte uteslutas.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.			
262	Viby 104:1		Vägmärke	Fornlämning	Milstolpe, kalksten, jämbred och avrundad upptill, 0,1 m tj, 0,47 m br och 1,4 m h. Krönt inskrift. Inristning mot Ö. Milstipen står i ett delvis uppbrutet postament av sten 1,8x1,8m och ca 0,3 m h. Stenen står ej vänd mot vägen utan mot Ö. Möjligen använd som råmärke. Milstolpen kraftigt vittred mot V. Vid basen är en avvitrad skiva 0,6 m h och 3 cm tj			FMIS	
263	Viby 488		Lägenhetsbebyggelse	Övrig kulturhistorisk lämning	Husgrund, 7,5x5 m (Ö-V) och 0,6 m h med övermossad cementsyll. I centrala delen är ett övermossat/övertorvat spismursröse, 0,3 m h. Murkna trärester på Ö resp. V sidan är rivningsrester efter huset och i markytan ligger tegel och takpannor. På S och V sidan växer förvildade buskar. 10 m SÖ är en stensatt jordkällare, 6x4 m (Ö-V) och 2 m h, delvis kallmurad, delvis med murbruk. Källaren är delvis övertäckt av vägbanken.	Moränmark, flack N-sluttning. Ängsmark.			
264	Viby 343		Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Backstugelämning bestående av en husgrund, 5x3,5m (Ö-V) och 0,3m h. Stensyllar tydliga i norra halvan, övertorvad i S, av 0,2-0,6 m st stenar, hörnstenarna större än övrigt material.	Flack moränmark. Ängsmark.	Belagd på häradsekonomska kartan.	FMIS	
265	Viby 337		Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, 55x25 m (VNV-ÖSÖ), utbredning enligt karta från 1860. Platsen har varit uppodlad under 1900-talet.	Flack moränmark. Ängsmark, igenlagd åkermark.		Karta 1860, FMIS	

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMIS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
266	Borde reggas, trodde den var det i etapp 1		Bytomt/gårdstomt	Möjlig fornlämning	Gårdstomt, 55x40 m (VNV-ÖSÖ), utbredning enligt karta över Perstorp från 1825. Äldsta belägg för Perstorp är från 1622. Gården är fortfarande i bruk.	Flack moränmark. Tomtmark.			
267	Viby 340		Lägenhetsbebyggelse	Ej fornlämning	Torp, plats för, enligt karta över Perstorp från 1825. Platsen förefaller utschaktad och utdikad. Sannolikt återstår inga lämningar.	Flack sandmark. Igenväxande tomtmark.		FMIS	
268	Viby 102:1		Husgrund, historisk tid	Ej fornlämning	Enligt FMIS: "Bebyggelselämningar, fornlämningsliknande förhöjningar, 4-8 m och 0,2-0,7 m h, lämningar efter husgrund och källare." På platsen kunde endast dumpmassor och täktgropar iaktas. Objektet är inte en fornlämning.			FMIS	
269	Viby 459		Förvaringsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Nedgrävning, rund i plan, 2,5 m diam och 0,9 m dj. Konvexa nedgrävningskanter. Lägre kant i N, möjlig ingång. Fyllningen tycks uppskottad längs nedgrävningens kanter. Troligen förvaringsgrop.	Moränmark, liten N-sluttande kant. Skogsmark, blandskog.			
270	Viby 459		Förvaringsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Nedgrävning, 2,5x1,8 m (N-S) invändigt och 0,9 m dj med 0,8 m br öppning i N. Utanför kanten i Ö-S-V är en vall, 2 m br och 0,3 m h. Liknar jordkällare men är sannolikt förvaringsgrop.	Moränmark, liten N-sluttande kant. Skogsmark, blandskog.			
271	Viby 338		Lägenhetsbebyggelse	Övrig kulturhistorisk lämning	Torplämning, 55x35 m (N-S) bestående av 2 husgrunder, en källare, en brunn, en stentipp och en stenmur. Husgrund efter bostadshus, 5x5 m (N-S), sannolikt med större utbredning åt S men svårt att följa i buskage, och 0,1 m h. Kraftigt övertorvad syllstensrad i V och N. I V är en flat trappsten, 1x0,8x0,2 m. I SÖ är en hög med murbruk, 3 m diam och 0,4 m h. Husgrund efter ekonomibyggnad, 8x5 m (NNV-SSÖ), med delvis övertorvade syllstensrader, i SV av 0,15-0,2 m st stenar, i N av 0,35-0,5 m st stenar, sannolikt en inre syllstensrad. I S är en försänkning, 2,5x2,5 m och 0,25 m dj med uppkastad vall i Ö. Jordkällaren är 7x4,5 m (NNV-SSÖ) och 1,5 m h med ingång i N och ventilationshål i S. Delvis murade väggar av 0,2-0,6 m st stenar med inslag av bruk och synliga armeringsjärn. Kallmurat valv av 0,15-0,3 m st stenar, inrasat i N. Brunnen är rektangulär med utvändigt stensatt ram, 1,8x1,1 m (NV-SÖ) och 0,3 m h, av övermossade 0,2-0,4 m st stenar och tegelstenar. Invändigt 0,9x0,8 m (NV-SÖ) och 0,6 m dj till vattenytan med kant av 0,2-0,4 m st naturstenar i minst 4 varv. Rester av trälock ovanpå. Stentippen i Ö är oregelbunden, ca 10x10 m och 0,9 m h av 0,1-1,0 m st stenar. Tomten avgränsas åt S av stenmur. Inom ytan är fruktträd, trädgårdsbuskar av obekant sort och påskiljor. Skylt från hembyggsföreningen på husgrunden, enligt denna anlades torpet 1855 och brann ner på 1930-talet.	Moränmark, V om mindre höjdräckning. Igenväxande ängsmark.		FMIS	
272	Viby 449		Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åkermark bestående av minst en plan åkeryta omgiven av 7 röjningsrösen och två stensträngar. Röjningsrösen är runda eller oregelbundna, 2,5-6 m st och 0,3-0,5 m h, övermossade, av 0,07-0,4 m st stenar. Stensträngarna är ca 25 m l och av liknande höjd och stenmaterial.	Krön av moränhöjd. Skogsmark, blandskog.			
273	Viby 450		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, 6x2,5 m (NV-SÖ), 0,3 m h, av 0,15-0,6 m st stenar. Stråk med liknande stenstorlek fortsätter 10 m NÖ, möjligen naturbildning.	Stenig moränmark, NV-sluttning. Skogsmark, kalhygge.			
274	Viby 451		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3,5 m diam och 0,5 m h, av ca 0,4 m st stenar. Försänkning (rotvälta?) centralt.	Flack stenig morän. Skogsmark, blandskog.			
275	Viby 451		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, 7x5 m (Ö-V) och 0,5 m h, kraftigt övertorvat.	Flack stenig morän. Skogsmark, blandskog.			
276	Viby 452		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, 5 m diam och 0,4 m h, överorva med enstaka 0,15-0,5 m st stenar i ytan.	Flack stenig morän. Skogsmark, blandskog.			
277	Viby 454		Fossil åker	Fornlämning	Röjningsröseområde, 215x20-50 m (NÖ-SV), bestående av ca 18 röjningsrösen, flera osäkra. Röjningsrösen är runda eller ovala, 1,5-4 m diam och 0,25-0,4 m h, av vanligen 0,15-0,5 m st stenar. Flera är osäkra och kan även var naturbildningar. Ett röse i Ö är 5 m diam och 0,5 m h med välvd profil, övertorvat med enstaka 0,2-0,4 m st stenar i ytan, gravliknande.	Stenig moränmark, NV sidan av höjd. Skogsmark, kalhygga och slyig blandskog.			
278	Viby 458		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3 m och 0,5 m h, av 0,3-0,4 m st stenar.	Flack stenig sandmark. Skogsmark, blandskog.			
279	Viby 458		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 2,5 m diam och 0,6 m h, av 0,3-0,4 m st stenar.	Flack stenig sandmark. Skogsmark, blandskog.			
280	Viby 458		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 1,5 m diam och 0,3 m h, av 0,3-0,4 m st stenar.	Flack stenig sandmark. Skogsmark, blandskog.			
281	Viby 457		Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Plats för torp enligt karta från 1769. Platsen har senare odlats upp.	Flack förhöjning i sandmark. Åkermark, delvis igenlagd och planterad med energiskog.		Karta Kärr 1755	
282	Viby 390		Bytomt/gårdstomt	Möjlig fornlämning	Gårdstomt, 70x70 m (N-S) enligt karta från 1769. Gården är fortfarande bebyggd. Äldsta belägget för Sällaretorp är från 1569.	Mindre moränhöjd. Tomtmark.		Karta Sällaretorp 1769, FMIS	
283	Viby 390		Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Jordkällare, 7x5 m (N-S) och 1,1 m dj. Öppning i N. Övermossade stenar längs kanterna konstaterades med sond, ca 0,5x0,4 m stora. Oklar byggnadsteknik. Fylld av skrot.	N-sluttning i sandmark. Lövskog			
284	Viby 456		Husgrund, historisk tid	Möjlig fornlämning	Husgrund, 3,5x3,5 m och 0,3 m h (N-S), bestående av syllstensrader av 0,25-0,5 m st stenar. I S raden är en 1,5x0,6 m st sten. I SV hörnet är ett spismursröse, 2x1,5 m och 0,4 m h, av 0,3-0,4 m st stenar.	Krön av moränhöjd. Skogsmark, granskog.			
285	Viby 455		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröseområde, 45x40 m (NNÖ-SSV), bestående av minst 5 röjningsrösen. Dessa är 3-8 m diam och 0,3-0,4 m h, av 0,05-1 m st stenar, vanligen 0,15-0,6 m st.	Krön och N-sida av moränhöjd. Skogsmark, granskog.			
286			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 100x70 m (N-S), fortsätter N om utredningsområdet. Även gravläge på krönet.	S udden av N-S sandig moränhöjd. Ängsmark som i N tenderar att övergå till lövskog.	Mycket bra boplatsläge.		
287	Hardemo 228		Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, oregelbundet rundat, ca 6 m diam och 0,7 m h, med oregelbunden profil, av 0,15-0,5 m st stenar.	Flackt V-sluttande moränmark. Skogsmark, tät blandskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMIS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
288			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 120x65 m (NÖ-SV), fortsätter N och V om utredningsområdet. Även ett möjligt gravläge, inom ytan finns en möjlig storhög.	Ö-sluttning av N-S sandig moränhöjd.			
289			Hög(?)	Möjlig fornlämning	Hög(?), 15 m diam och 1,5 m h. Vid provstick 0,2-0,6 m dj lager av siltig sand, därunder stenar. I kanterna är 3 röjningsrösen, 4-8x3-4 m och 0,4-0,7 m h, av 0,15-0,8 m st stenar samt enstaka intill 1 m st röjningsstenar i kanterna.	Ö-sida av moränhöjd. Skogsmark, impediment i åker.			
290	Hardemo 230		Förvaringsanläggning(?)	Övrig kulturhistorisk lämning	Grop, kvadratisk, 1,7x1,7 m (NÖ-SV) och 0,7 m dj. Utanföret är en vall, ca 1 m br och 0,2-0,3 m h. Oklar funktion, möjligen förvaringsgrop.	S sidan av sandig liten höjd. Skogsmark, granskog.			
291	Hardemo 229		Stensättning	Fornlämning	Stensättning, rund, 5 m diam och 0,3 m h. Övertorvad med välvd profil. Vid sondning konstaterades kantkedja av ca 0,1 m st stenar i S och Ö. i SÖ kanten övertorvad mindre stenkoncentration, 1 m diam och 0,2 m h med enstaka 0,2-0,4 m st stenar synliga i ytan.	Krön av mindre sandig höjd. Skogsmark, granskog.			
292			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 480x160-225 m (N-S), fortsätter N om utredningsområdet.	Småkuperad sandmark intill bäck. Åkermark.			
293	Hardemo 206		Bytomt/gårdstomt	Möjlig fornlämning	Gårdstomt, 100x30 m (NV-SÖ), utbredning enligt häradsekonomiska kartan från 1864-67. Gården är fortfarande bebyggd. Äldsta belägg för Harkranketorp är från 1562.	Flackt krön i sandmark intill bäck. Tomtmark.		FMIS	
294			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 470x175 m (N-S), fortsätter åt V och N utanför utredningsområdet.	Mjukt kuperad sandmark intill bäck. Åkermark.			
295	Viby 409		Bytomt/gårdstomt	Möjlig fornlämning	Gårdstomt, 100x40 m (Ö-V), enligt historisk karta.	Tomtmark.		FMIS	
296	Viby 461		Bro	Övrig kulturhistorisk lämning	Brofäste, 2,8x2,5 m (Ö-V) och 1 m h, av 0,2-0,8 m st stenar, dels runda nsturstenar, dels flata kalkstenshällar, kallmurade i 3 varv. 1 m br öppning. Somliga stenar har trillat ned i bäcken.	Sandmark, bäck i eroderad svacka. Skogsmark, tät lövskog dominerad av asp.			
297	Hardemo 227		Färdväg	Övrig kulturhistorisk lämning	Vägbank, 100 m l, 2,5 m br och 0,1-0,2 m h. Fortsätter sannolikt längre åt S, längs dike, men är inte synlig ovan mark.	Flack sandig moränmark. Skogsmark, blandskog.	Markerad på karta från 1809.		
298	Hardemo 177		Lägenhetsbebyggelse	Ej fornlämning	Torp, uppgift om, 65x20 m (N-S), utbredning enligt storskifteskarta över Handberga från 1821. Inga lämningar är synliga på platsen och torpet sannolikt förstört av järnvägs- och vägbyggen på platsen.			Karta 1821, FMIS	
299			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 325x125 m (NÖ-SV). Fynd av slipsten/bryne i matjorden i centrala delen av objektet. Järnframställningsplats i NÖ delen.	Rullstensås i V, i övrigt flack sandmark med svaga förhöjningar. Åkermark, längst i V tomtmark och gles blandskog.			
300	Hardemo 232		Blästbrukslämning	Fornlämning	Slaggförekomst, 50x30 m (NÖ-SV). Inom ytan förekommer rikligt med blästslag och flera ugnsväggsfragment samt enstaka kol- och sotfläckar. Hör sannolikt samman med slaggförekomst N om järnvägen.	Svag förhöjning i sandmark. Åkermark.			
301	Hardemo 168		Blästbrukslämning	Fornlämning	Slaggförekomst, 40x35 m (NÖ-SV). Inom ytan förekommer rikligt med blästslag samt flera kol- och sotkoncentrationer med slag. Hör sannolikt samman med slaggförekomst S om järnvägen.	Förhöjning i flack sandmark. Åkermark.			
302			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 440x30-215 m (N-S). I SÖ delen ligger en järnframställningsplats och i centrala delen ett förstört gravfält.	I N och SV krön av rullstensås, i SÖ Ö-sluttande sandmark. Åkermark i SÖ, skogsmark (lövskog) i Ö, ängsmark i N och SV samt tomtmark.			
303	Hardemo 176		Gravfält(?)	Möjlig fornlämning	Gravfält, uppgift om, ca 140x50 m (N-S). Plats för ""ättehögar"" enligt geologiskt kartblad från 1883. Större delen av ytan har använts som grustäkt och N delen består av en villatomt. Vid S kanten till tomten är en gravliknande hög, 5 m diam och 0,7 m h, med antydning till grop i mitten, 1 m diam och 0,1 m dj. Den är bevuxen av en ek och förefaller ligga på en ursprunglig marknivå. Längs Ö kanten av ytan förefaller den ursprungliga markytan vara bevarad men inga synliga lämningar kunde iakttas.	Krön av N-S rullstensås. Tomtmark i N, ängsmark, bevuxen av sly samt en del träd.		FMIS	
304			Fornlämningsliknande lämning	Ej fornlämning	Torp, uppgift om från Skog och historia. Den stensatta källaren bedöms vara en täktgrop, husgrunden gick inte att iaktta pga dumpat trädgårdsavfall på platsen.	V-sida av rullstensås. Skogsmark, tät lövsly.			
305	Hardemo 226		Lägenhetsbebyggelse	Möjlig fornlämning	Torp, 65x10 m (NV-SÖ), utbredning enligt karta från 1850. Torpet är belagt på storskifteskarta från 1792. Inga lämningar är synliga ovan mark.	Krön av rullstensås. Ängsmark, gräsbevuxen, under kraftledning.			
306			Hägnad	Övrig kulturhistorisk lämning	Stenmur, 51 m l (Ö-V), 0,6-1 m br, 1,1 m h, av 0,2-0,8 m st stenar. Konisk profil. Ligger i befintlig fastighetsgräns från laga skifte.	Moränhöjd. Skogsmark, blandskog på impediment.			
307	Hardemo 174		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med fossil åkermark, 750x50-150 m (NÖ-SV), ej avgränsat åt SÖ, bestående av minst ett 40-tal röjningsrösen, 3 hägnader och minst 1 terrasskant. Röjningsrösen är 2-12 m st och 0,2-0,5 m h, minst 1 terrasskant. Stenhägnaderna ligger i Ö och är 40-90 m l, 2,5-3 m br och 0,4-0,6 m h, av 0,05-0,4 m st stenar med enstaka 0,5-0,8 m st stenar ovanpå Terrasskanten är 50 m l (NÖ-SV) och 0,7 m h..	N-sluttande moränmark. Skogsmark, delvis tät delvis ängsliknande lövskog samt ledningsgata.		Pettersson 1996, FMIS	
308	Hardemo 225		Färdväg	Övrig kulturhistorisk lämning	Vägbank, 85 m l (NV-SÖ), 3,5 m br och 0,3-0,7 m h, bestående av jord och mindre stenar. I V kanten i N är en huggen grindstolpe, 1,2 m h, 0,35 m br och 0,25 m dj, med grindfäste av järn.	N-sluttande stenig moränmark. Skogsmark, ogallrad lövskog med mycket undervegetation.			
309	Hardemo 85:2		Bytomt/gårdstomt	Fornlämning	Se FMIS. I N kanten är en brunn, rund, 2,5 m diam och 1 m dj till vattenytan. Delvis kallmurad i Ö kanten av 0,07-0,4 m st stenar. På NÖ sidan är en vall, 2 m br och 0,5 m h, av jord och skiffersten.			FMIS	
310	Hardemo 231		Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker, 90x17 m, bestående av 3 röjningsrösen och 1 dike. Röjningsrösen är 5-8 m st och 0,4-0,7 m h, av 0,07-0,7 m st stenar. Diket är 80 m l och 0,4 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, lövskog.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMIS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
311			Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Plattform, 30x25 m (NÖ-SV) och 0,5 m h, uppbyggd av siltig sand. I mitten är en försänkning, 9x9 m och 0,6 m dj, samt en brunn, 1x1 m, och minst 0,8 m dj, båda med betongväggar.	Flack siltig sandmark. Skogsmark, lövskog med mycket sly.			
312			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 140x105 m (Ö-V), fortsätter S om utredningsområdet.	Flack höjd i sandmark. Tomtmark, åkermark i kanterna.			
313	Hallsberg 334		Bytomt/gårdstomt	Möjlig fornlämning	Gårdstomt, 95x15-65 m (NV-SÖ), utbredning enligt kartafrån 1843. Äldsta belägg för Lilla Ählberg är 1580. Bostadshuset är nyligen rivet och bytomten förfallen.	Flack höjd i sandmark. Tomtmark.		FMIS	
314			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Boplatsläge, 30-50x30 m (Ö-V), fortsätter utanför utredningsområdet år Ö och S.	Flack sandmark. Skogsmark, tät blandskog.			
315			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 150x18 m (N-S), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Småkuperad sandmark Ö om bäck. Skogsmark, slyig och ung blandskog.			
316			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 525x20 m (N-S), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Sandmark, flack N-sluttning. Skogsmark, mestadels halvuxen tallskog.			
317	Regga		Kolningsanläggning	Fornlämning	Kolbotten, rektangulär, 6x4 m (Ö-V) och 0,4 m h. Utanför kanten är i V-S-Ö en ränna, 1 m br och 0,2 m dj, och i N en grop, 3,5x2 m och 0,3 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, gles tallskog.			6 m Ö släntrö.
318	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 7 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är en flack ränna, 1-1,5 m br och 0,1-0,3 m h.	Flack sandmark. Skogsmark, gles tallskog.			3 m Ö släntrö.
319			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 200x25 m (N-S).	Sandmark, höjd med mjuka sluttningar intill sjö.			
320			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 200x20 m (NNV-SSÖ), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Flack sandmark N om kärr. Skogsmark, hög gles tallskog.			
321			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 225x20 m (NNV-SSÖ), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Flack sandmark S om kärr. Skogsmark, ung barrskog och halvuxen tallskog.			
322	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 42x20 m (NV-SÖ) bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 8,5-13 m diam och 0,2 m h. Utanför kanten av den SV är sex stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,3 m dj, utanför den NV saknas stybbgropar.	Flack sandmark. Skogsmark, halvuxen tallskog och ung granskog.			Tangerar släntrö.
323			Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är en ränna, 1,5 m br och 0,2 m dj, tydligast i S.	Flack sandmark. Skogsmark, ung barrskog.			15 m Ö släntrö.
324			Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,3 m h. Utanför kanten är en ränna, ca 2 m br och 0,3 m dj. Något otydlig.	Flack sandmark. Skogsmark, ung barrskog.			11 m Ö släntrö.
325			Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,5 m h. Utanför V kanten är två stybbgropar, 5x1,5-2 m och 0,8-0,9 m dj. Ö kanten förstörd av skogsväg, samt överkörd av skogsmaskin.	Småkuperad sandmark, Skogsmark, gles tallskog.			8 m Ö dikeskant.
326			Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, urspr. rund, ca 10 m diam och 0,1-0,3 m h. Utanför Ö kanten är fyra stybbgropar, 2-5x1,5-2 m och 0,4-0,7 m dj. V halvan förstörd av vägbank. Stybbgroparna är oregelbundet placerade, möjligen dubbla kolbottnar.	Svacka i sandmark. Skogsmark, gallrad blandskog.			Tangerar släntrö.
327			Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 10 m diam och 0,2-0,4 m h. Utanför kanten är sex stybbgropar, 2,5-5x1-1,5 m och 0,4-0,6 m dj.	Svacka i sandmark. Skogsmark, barrskog.			12 m Ö släntrö.
328	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 22x21 m (Ö-V) bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, 7-8 m diam och 0,2 m h. Utanför kanterna är 2-6 stybbgropar, 2-5x1-1,5 m och 0,3-0,5 m dj. Den NV kolbotten är skadad av telekabel i N och möjligen vägdikey i V.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			Tangerar dikeskant.
329			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 70x17 m (N-S). Avgränsad av väg i V, områdesgräns i Ö, sandtag i N och övergiven vägbank i S.	Förhöjning i flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			
330			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 260x10-15 m (N-S). Avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog, delvis avverkad.			
331	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,5 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 1,5-6x1-1,5 m och 0,3-0,5 m dj. V kanten bortgrävd av vägdikey.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog.			Tangerar vägdikeykant.
332	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,2 m h. Utanför kanten är tre stybbgropar, 2-4x1-1,5 m och 0,3 m dj. Något omrörd i ytan.	Flack sandmark. Skogsmark, avverkad yta.			Tangerar vägdikeykant.
333	Regga?		Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Källare, 4,5x3 m (ÖNÖ-VSV) och 2 m h, med öppning åt SV. Intakt, murade innerväggar, långsidorna av mestadels 0,2-0,7 m st huggna stenar, kortsidorna av 0,05-0,2 m st rundade stenar och slagg. Välvat tak av cement. Hör till lägenheten Fredrikslund, vars byggnader nyligen revs.	Liten SV-sluttning i sandmark. Skogsmark, igenvuxen tomtmark, blandskog.			9 m ÖNÖ vägdikeykant.
334	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten efter resmila, rund, ca 8 m diam och 0,4 m h. Ställvis ränna, upp till 1,2 m br och 0,3 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, ledningsgata.		FMIS	
335	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 45x15 m (NÖ-SV), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 7,5-8 m diam och 0,3-0,4 m h. Utanför kanterna är ställvis rännor, 0,5-1 m br och 0,1-0,3 m h.	Småböjljande sandmark. Skogsmark, hög tallskog med inslag av gran.			
336	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 55x17 m (NNV-SSÖ), bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, 8-10 m diam och 0,4-0,5 m h. Utanför kanterna är 4-9 stybbgropar, 1-8x1-2 m och 0,2-0,5 m dj.	Småböjljande sandmark. Skogsmark, hög tallskog med inslag av gran.			
337			Möjlig boplatslämning	Möjlig fornlämning	Möjlig boplatslämning, 125x55 m (ÖNÖ-VSV).	V-sluttande sandmark. Skogsmark, hög gles tallskog i Ö, tätare barrskog i V.			

Bilaga. Objektbeskrivning, forts.

Objektnr	FMS-nr	Lämningsnr	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Kommentar	Referens	Orientering
338	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 45x13 m (NV-SÖ), bestående av 3 kolbottnar. Dessa är runda, 6-8 m diam och 0,3-0,5 m h. Utanför kanterna är 4-6 stybbgropar, 1-8x1-2,5 m och 0,2-0,6 m dj.	Sandmark, flack V-sluttning. Skogsmark, barrskog.			
339	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 65x15-25 m (ÖNÖ-VSV), bestående av 4 kolbottnar. Dessa är runda, 7-11 m diam och 0,4-0,6 m h. Utanför kanterna är stybbgropar, 2-8x1-2 m st. Den SÖ kolbotten har gropig yta och är sönderkörd.	Sandmark, liten höjd i V och mindre svacka i Ö. Skogsmark, ung blandskog.			
340	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 7 m diam och 0,8 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 2-7x1-2 m och 0,5-0,6 m dj.	Krön av sandig höjd. Skogsmark, ung tall- och björkskog.			
341	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är fyra stybbgropar, 1,5-5x1 m och 0,3-0,5 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, ung tall- och björkskog.			
342	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är en ränna, 1 m br och 0,3-0,5 m dj.	Flack sandmark. Skogsmark, kalhygge med små granplantor.			
343	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar, 70x15 m (N-S), bestående av 3 kolbottnar och 1 kolarkojuin. Kolbottarna är runda, 10,5-12 m diam och 0,4-0,6 m h. Utanför kanterna är 5-6 stybbgropar, 1-5x1-2 m och 0,3-0,5 m dj. Kolarkojuinen är närmast rund, 5 m diam och 0,5 m h. Vallar längs kanterna och fördjupning i mitten. I SV är en spismur, 1,2x1,2 m och 0,7 m h, övertorvad. Utanför V och S kanten är en ränna, 1 m br och 0,4-0,5 m dj. Kolarkojuin, närmast rund, 5 m diam och 0,5 m h. Vallar längs kanterna och fördjupning i mitten. I SV är spismur, 1,2x1,2 m och 0,7 m h, övertorvad. Utanför V och S kanten är en ränna, 1 m br och 0,4-0,5 m dj.	Sandmark, flack N-S höjdrygg. Skogsmark, hög tallskog.			
344	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 9 m diam och 0,4 m h. Utanför kanten är två rännor/stybbgropar, 7-16x1 m och 0,2-0,4 m dj.	Sandig moränmark, S-sluttning. Skogsmark, granskog.			
345	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 33x15 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 8 m diam och 0,3 m h. Utanför kanterna är 4 stybbgropar, 2-5x1-2 m och 0,2-0,4 m dj.	Sandig moränmark, S-sluttning. Skogsmark, blandskog.			
346	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar, 38x22 m (NV-SÖ), bestående av 3 kolbottnar och 1 kolarkojuin. Kolbottarna är runda, 7-10 m diam och 0,2-0,5 m h. Utanför kanterna av 2 kolbottnar är 4-5 stybbgropar, 1-5x1-3 m och 0,1-0,4 m dj. En kolbotten i N är svåravgränsad och Ålropig, överkörd av skogsfordon.	Sandig moränmark, flack S-sluttning. Skogsmark, blandskog.			
347	Regga		Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4 m h. SÖ delen förstörd av skogsväg.	Tunn morän ovanpå berggrund, flack terrass i område med berg i dagen. Skogsmark, ung blandskog.			
348	Regga		Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med kolbottnar, 35x17 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar. Dessa är runda, 10-12 m diam och 0,4-1 m h. Utanför kanten av den S är fem stybbgropar, 3x1,5-2 m och 0,3-0,4 m dj. Inuti och utanför kanten av den N är sex stybbgropar, 1,5-3x1-2 m och 0,3-0,7 m dj, sannolikt 2 kolbottnar anlagda på varandra.	Moränmark, flack plåtå i V-sluttning N om brant. Skogsmark, barrskog.			

Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3093